

Kapitālsabiedrību pārvaldība Talsu novadā –
apšaubāma pakalpojumu kvalitāte,
pieaugošas izmaksas iedzīvotājiem un riski
pieejamībai ilgtermiņā...

Rīga 2020

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

Kapitālsabiedrību pārvaldība Talsu novadā – apšaubāma pakalpojumu kvalitāte, pieaugošas izmaksas iedzīvotājiem un riski pieejamībai ilgtermiņā...

2020. gada 28. augusts

Atbilstības, lietderības revīzija “Vai Talsu novada pašvaldība pārvalda kapitālsabiedrības, sekojot tiesiskuma un labākās prakses principiem?”

Revīzija veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Piektā departamenta

2019. gada 3. septembra revīzijas grafiku Nr. 2.4.1-37/2019.

Vāka noformējumā izmantota fotogrāfija no tīmekļa vietnes *Depositphotos*.

Cienījamais lasītāj!

Iedzīvotājiem patīk zema pašvaldības komunālo pakalpojumu maksa, jo tad maciņā paliek vairāk naudas. Savukārt pašvaldības domes vadībā esošiem politiķiem patīk ar zemo pakalpojumu maksu apmierināti pašvaldības iedzīvotāji, jo tad viņi ir gatavi savu apmierinātību izrādīt pašvaldības domes vēlēšanās.

Šāda idilliska situācija ir laba, ja pakalpojumu maksa pašvaldībā ir objektīvi pamatota un ir noteikta, ņemot vērā saimnieciskus un uz ilgtermiņa attīstību vērstus apsvērumus. Savukārt, ja tā ir noteikta, vadoties no politiskiem apsvērumiem, tad tā vairs nav idille, bet gan bezizeja.

“Nav tādas lietas, kā bezmaksas pusdienas” – vēsta pazīstamais teiciens. To lieliski var attiecināt arī uz pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem iedzīvotājiem, jo ar to nodrošināšanu saistītās izmaksas kādam ir jāsedz. Ja iedzīvotājiem pašvaldības domes noteiktā pakalpojumu maksa ir tik zema, ka pilnībā nesedz visas izmaksas un pakalpojumu sniedzēji ilgstoši tiek atstāti bez tiem uzticēto pienākumu veikšanai nepieciešamajiem naudas līdzekļiem, cieš pakalpojumu kvalitāte, pakalpojumu sniedzējiem rodas nepieciešamība ienākumu gūšanas iespējas meklēt privāto komersantu lauciņā un kopumā rada situāciju, kad pakalpojumu sniedzēji dzīvo “no rokas mutē” jeb domājot tikai par šodienu.

Izeja no šādas situācijas ir meklējama pareizā pašvaldības kapitālsabiedrību pārvaldībā, kuras pamatā ir laba sadarbība starp pašvaldības politisko vadību jeb domi, pašvaldības administrāciju un kapitālsabiedrību vadību.

Kapitālsabiedrību vadības uzdevums ir nodrošināt tādu finanšu un grāmatvedības uzskaiti, kas sniedz kapitāla daļu turētājam informāciju lēmumu pieņemšanai par kapitālsabiedrību mērķiem un par sniegto pakalpojumu patiesajām izmaksām. Tas ļauj domes deputātiem objektīvi un atklāti pret iedzīvotājiem lemt gan par pakalpojumu saņēmējiem nosakāmo maksu, gan par papildu finansējuma apmēru un avotiem gadījumos, kad kapitālsabiedrībām ir nepieciešams papildu finansējums izmaksu segšanai. Savukārt pašvaldības administrācija kalpo par šo abu spēlētāju savienajošo elementu, nodrošinot efektīvu informācijas apriti, regulāru kapitālsabiedrību darbības izvērtēšanu un domes pieņemto lēmumu izpildes uzraudzību.

Esam pārliecināti, ka revīzijas ziņojums sniegs plašu informāciju Talsu novada pašvaldības vadībai un speciālistiem kapitālsabiedrību pārvaldības uzlabošanai. Aicinām arī Talsu novada iedzīvotājus izmantot šo ziņojumu kā informācijas avotu pozitīvu pārmaiņu pieprasīšanai pašvaldībā.

Pateicamies Talsu novada domes deputātiem un domes administrācijas un Talsu novada kapitālsabiedrību darbiniekiem par labo sadarbību revīzijas laikā un par ieinteresētību iedzīvotājiem sniedzamo pakalpojumu pilnveidošanā!

Ar cieņu

departamenta direktors

Edgars Korčagins

Saturs

Kopsavilkums	6
Galvenie secinājumi	7
Kapitālsabiedrību pārvaldība un darbība – kur esam?	7
Kā kapitālsabiedrības nonāca šādā situācijā?	10
Kā uzlabot esošo situāciju?	15
Būtiskākie ieteikumi	15
Ziņojuma struktūra	16
Ko dara Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrības?	17
1. Vai Pašvaldības īstenotā kapitālsabiedrību pārvaldība ir efektīva?	18
Labas kapitālsabiedrību darbības un pārvaldības principi	18
1.1. Vai Pašvaldība objektīvi izvērtē savu daļu kapitālsabiedrībās?	19
1.2. Vai Pašvaldība, īstenojot kapitālsabiedrību uzraudzību, pieņem pamatotus lēmumus saistībā ar to darbību?	21
1.3. Vai notiek normatīvajiem aktiem un labas pārvaldības principiem atbilstoša sadarbība un lēmumu pieņemšana starp pārvaldībā iesaistītajiem subjektiem?	25
1.4. Vai Pašvaldība ir vērtējusi, vai kapitālsabiedrību finansējuma nodrošināšanai ir izvēlēts pats pamatotākais modelis?	29
1.5. Vai iedzīvotājiem ir pieejama pietiekama informācija par kapitālsabiedrību darbību?	31
2. Vai kapitālsabiedrības sniedz pakalpojumus iedzīvotāju interesēs?	33
2.1. Vai kapitālsabiedrības darbojas deleģējuma ietvaros?	33
2.2. Vai kapitālsabiedrībām ir zināmas pakalpojumu izmaksas?	37
Grāmatvedības organizācijas dokumenti	38
Grāmatvedības uzskaites tarifu izmaksu iegūšanai	39
Grāmatvedības uzskaites pakalpojumu ieņēmumu un izdevumu noteikšanai	40
2.3. Vai iedzīvotāji nepārmaksā par kapitālsabiedrību sniegtajiem pakalpojumiem?	42
2.4. Vai iedzīvotāji saņem kvalitatīvus pakalpojumus?	47

Apsaimniekošanas darbu apjoms un kvalitāte privatizētajās dzīvojamajās mājās	48
Namu pārvaldnieku un speciālistu kompetence.....	51
Māju lietu dokumentācija	52
Solītie, bet nesaņemtie pakalpojumi	53
Ūdenssaimniecības pakalpojumu nepilnīga uzlabošana	53
Plašsaziņas līdzekļu pakalpojumi	58

3. Vai Pašvaldības kapitālsabiedrībās tiek nodrošināta laba finanšu pārvaldība un ir ieviestas atbilstošas iekšējās kontroles sistēmas?

3.1. Vai kapitālsabiedrību budžeti tiek veidoti un izmantoti kā instrumenti stratēģisko mērķu sasniegšanai?	59
3.2. Vai kapitālsabiedrību finanšu pārskatu analīze apliecina, ka kapitālsabiedrības tiek efektīvi pārvaldītas?	62
SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" finanšu analīzes secinājumi.....	63
SIA "TALSU ŪDENS" finanšu analīzes secinājumi.....	68
3.3. Vai valdes locekļu atlīdzība atbilst normatīvo aktu prasībām?	74
3.4. Vai ir ieviestas kontroles sistēmas par kapitālsabiedrību izdevumiem un tās ir efektīvas?	77
Transports	77
Komandējumi	80
Reprezentācijas izdevumi.....	81

Talsu novada pašvaldības viedoklis

Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes

Termini un skaidrojumi

1.pielikums. Publiskojamās informācijas pieejamība

2. pielikums. SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" finanšu pārskata analīzes dati

3. pielikums. SIA "TALSU ŪDENS" finanšu pārskata analīzes dati.....

Atsauces

Kopsavilkums

Publiskas personas, t.sk. pašvaldības, līdzdalība kapitālsabiedrībās ir veids, kā īstenot sabiedrības deleģētu uzdevumu ar privāttiesiskiem instrumentiem. Tomēr tikai gadījumos, kad ir nepieciešams apmierināt iedzīvotāju vajadzības un to nav iespējams izdarīt citos veidos, pašvaldības drīkst dibināt kapitālsabiedrības, tas ir – pašas iesaistīties komercdarbības veikšanā.

Izlemjot par labu dalībai kapitālsabiedrībās, pašvaldībai tām ir jāizvirza darbības mērķi, uzdevumi un jānosaka izpildes rādītāji, pēc kuriem vērtēt kapitālsabiedrību darbības rezultātus. Pašvaldībai arī ir jānodrošina kapitālsabiedrību regulāra pārraudzība, lai gūtu pārlicību, ka kapitālsabiedrības darbojas efektīvi, ekonomiski un produktīvi un sasniedz Pašvaldības izvirzītos mērķus.

Vienlaikus arī pašām kapitālsabiedrībām ir jāizprot tām noteiktie darbības mērķi un jādarbojas tā, lai šos mērķus sasniegtu, vienlaikus nepārkāpjot deleģējuma vai pilnvarojuma līguma ietvarus. Kapitālsabiedrībām regulāri ir jāizvērtē, vai to darbības veicina finanšu un nefinanšu mērķu sasniegšanu, un par rezultātiem ir jāinformē kapitāla daļu turētājs.

Kapitālsabiedrībām, darbojoties ekonomiski, efektīvi un produktīvi, ir jāsniedz pakalpojumi iedzīvotājiem un Pašvaldībai par ekonomiski pamatotām izmaksām.

Savukārt Pašvaldībai atbilstoši kapitālsabiedrību labas pārvaldības principiem ir jāspēj nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret kapitālsabiedrībām un to konkurentiem tirgū, jānodrošina vienlīdzīga konkurences apstākļi. Pašvaldības izveidotajai kapitālsabiedrību pārvaldības sistēmai jāveicina caurskatāma un taisnīga tirgus veidošanās, kā arī jānodrošina efektīva resursu sadale. Tai jāatbilst tiesiskuma principam un jāpalīdz īstenot efektīvu uzraudzību un izpildes nodrošināšanu¹. Tātad pašvaldības lēmuma par dalību kapitālsabiedrībā rezultātā labums ir jāgūst gan iedzīvotājiem, gan tas nedrīkst traucēt komersantus, kas vēlas nodarboties ar komercdarbību attiecīgajā pašvaldībā.

Vienlaikus kapitālsabiedrību saimnieciskajai darbībai ir jābūt neatkarīgai no pašvaldībā noritošajiem politiskajiem procesiem, vēlēšanu tuvuma, domes pozīcijā vai opozīcijā esošo partiju interesēm, savstarpējās varas dalīšanas u.tml. Attiecībās starp kapitālsabiedrībām un pašvaldību ir jānodrošina, ka kapitālsabiedrība kompetences ietvaros var rīkoties patstāvīgi, savukārt kapitāla daļu turētājs var pārliecināties, ka kapitālsabiedrības darbības nodrošina vislielāko iespējamo labumu pašvaldības iedzīvotājiem.

Pašvaldībai ir jānodrošina, ka kapitālsabiedrības īsteno tām noteiktos mērķus un uzdevumus iedzīvotāju interesēs

Talsu novada pašvaldībai pieder 100 % kapitāla daļu trijās kapitālsabiedrībās un divās kapitālsabiedrībās tai pieder daļa no kapitāla daļām:

- ☑ SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” – sniedz nekustamo īpašumu pārvaldīšanas pakalpojumus;
- ☑ SIA “TALSU ŪDENS” – sniedz ūdenssaimniecības pakalpojumus;
- ☑ SIA “TALSU TELEVĪZIJA” – informē iedzīvotājus par aktualitātēm;
- ☑ SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” – sniedz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus;
- ☑ SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” – sniedz pakalpojumus veselības aprūpes jomā.

Galvenie secinājumi

Kapitālsabiedrību pārvaldība un darbība – kur esam?

Pašvaldība, pārvaldot kapitālsabiedrības, nav rīkojusies efektīvi un atbilstoši normatīvo aktu prasībām un labas pārvaldības principiem. Tas tiešā veidā ir ietekmējis to, ka arī kapitālsabiedrību darbība nav ekonomiska un efektīva un neatbilst normatīvo aktu² prasībām. Revidentu veiktā lielāko³ Pašvaldības kapitālsabiedrību darbības finanšu pārskatu analīze liecina, ka kapitālsabiedrībām ir zemi likviditātes rādītāji un tās darbojas ar zaudējumiem, tām ir zemi pamatlīdzekļu atdeves rādītāji tās nav spējīgas no apgrozāmajiem līdzekļiem pilnībā nosegt savas īstermiņa saistības. Šādā situācijā iedzīvotāji nevar paļauties, ka tiem nepieciešamie pakalpojumi būs pieejami ilgtermiņā. Neveicot izmaiņas kapitālsabiedrību pārvaldībā un darbībā, kapitālsabiedrību “maciņš” kļūs arvien tukšāks. Savukārt iedzīvotāji būs spiesti maksāt arvien vairāk par šī “maciņa” papildīšanu.

Iedzīvotāji nesaņem kvalitatīvus pakalpojumus par ekonomiski pamatotām cenām

Iedzīvotāji nevar paļauties uz to, ka kapitālsabiedrības tiem piedāvā kvalitatīvākos pakalpojumus. Ne Pašvaldība, ne kapitālsabiedrības nav veikušas mērķtiecīgus pakalpojumu saņēmēju apmierinātības vērtējumus, lai apzinātu iedzīvotāju apmierinātību vai problēmas pakalpojumu pieejamībā un kvalitātē.

Kapitālsabiedrības⁴ neveic pastāvīgu no iedzīvotājiem saņemto iesniegumu un sūdzību apkopošanu un izvērtēšanu, nolūkā noskaidrot raksturīgākās problēmas, lai apzinātu uzlabojamās jomas pakalpojumu pieejamībā un kvalitātē.

Arī kapitālsabiedrību grāmatvedības uzskaitē nesniedza pietiekamu un pamatotu informāciju, lai veiktu pilnīgu un detalizētu iedzīvotājiem un pašvaldībai sniegto pakalpojumu izmaksu pamatotības izvērtēšanu, tomēr revidenti ir konstatējuši nozīmīgas neatbilstības.

Saskaņā ar dzīvojamo māju bilancēm⁵ uz 2019. gada 30. decembri kapitālsabiedrība par dzīvojamo māju apsaimniekošanu no dzīvokļu īpašniekiem ir saņēmusi par 860 335 *euro* vairāk nekā iztērējusi dzīvojamo māju uzturēšanas un pārvaldīšanas darbībām. SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” skaidro, ka kapitālsabiedrība šo naudu ir iztērējusi citām vajadzībām – pašvaldības īpašumā esošās siltumapgādes infrastruktūras atjaunošanai.

Turklāt, iedzīvotāji, kuri ir uzticējuši savu dzīvojamo māju pārvaldīšanu SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", nevar būt pārliecināti, ka viņu māja tiek pārvaldīta tā, lai nodrošinātu mājas un inženiertīklu drošu ekspluatāciju. Māju lietās nav pieejama visa normatīvajos aktos⁶ noteiktā informācija, kas iedzīvotājiem ļautu gūt pārliecību, ka pārvaldīšanas pienākumi tiek veikti pilnā apjomā un atbilstoši tām paredzētajām izmaksām. Ne visās izlasē iekļautajās māju lietās ir pieejami mājas apsekošanas akti, kas norāda, ka ne iedzīvotāji, ne kapitālsabiedrība ir informēta par mājas tehnisko stāvokli. Kapitālsabiedrībā tikai uz nepilnu slodzi ir nodarbināts viens atbilstošas kvalifikācijas namu pārvaldnieks, kas vienai mājai gadā var veltīt nedaudz vairāk kā 2 stundas, kas ir nepietiekami, lai pienācīgā kvalitātē pārvaldītu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju, piemēram, apsekotu māju, konstatētu veicamos darbus un pārliecinātos par paveikto darbu apjomu un kvalitāti.

Nepilnības ir konstatētas arī Talsu iedzīvotājiem sniedzamo ūdenssaimniecības pakalpojumu tarīfos, kas pamatlīdzekļu uzskaites veida dēļ ir palielināti. Iedzīvotāji, kuri izmanto SIA "TALSU ŪDENS" pakalpojumus, par ūdensapgādes pakalpojumiem gada ietvaros samaksātu vismaz par 63 316 *euro* (t.sk. PVN 10 989 *euro*) mazāk un par kanalizācijas pakalpojumiem – par 82 161 *euro* (t.sk. PVN 14 259 *euro*) mazāk, ja Pašvaldība būtu izvēlējusies pamatlīdzekļu nodošanas veidu, lai ievērotu dubultas nefinansēšanas principu, jo tarifu aprēķinā tika iekļauts nolietojums no pamatlīdzekļiem, kas finansēti ES fondu projektu ietvaros un kas šajā aprēķinā nebūtu iekļaujami.

Lai arī SIA "TALSU ŪDENS" nosaka sev mērķi samazināt ūdens zudumus, tomēr veiktās darbības nesniedz plānotus rezultātus. SIA "TALSU ŪDENS" ūdens zudumi ūdensapgādes tīklos 2018. gadā bija 29 %, kas ir gandrīz divas reizes lielāki nekā vidējais zudumu apmērs ūdensapgādes nozarē⁷ – 16 %. Atsevišķās teritorijās ūdens zudumi ūdensapgādes inženiertīklos sasniedza pat 80%, piemēram, 2018. gadā Laidzes pagasta, Rocežos – 80 %, Sārcenē – 53 %, Valdgales pagasta, Cīruļos – 65 %⁸.

SIA "TALSU ŪDENS", sniedzot pamatojumu tarīfa palielinājumam, norādīja, ka ūdens zudumu izmaksas ir palielinājušās par 91%⁹ un no ūdens tarīfā iekļautajām izmaksām ūdens zudumi veido 14%. Kā vienu no iemesliem lielajam ūdens zudumu apjomam, kapitālsabiedrība norāda patvaļīgos pieslēgumus. Lai gan patvaļīgo pieslēguma skaita samazināšana ir kapitālsabiedrības viens no galvenajiem nefinansu mērķiem¹⁰, to skaits nesamazinās. Līdz ar to kapitālsabiedrība nespēj izpildīt noteiktos nefinansu mērķus. Šāda situācija ir tiešas sekas neefektīvai iekšējās kontroles sistēmai kapitālsabiedrībā. Līdz ar to iedzīvotājiem, kuri izmanto SIA "TALSU ŪDENS" sniegtos pakalpojumus un godprātīgi maksā rēķinus, ir jāapmaksā izdevumi par ūdens zudumiem, kas rodas nepienācīgas kontroles un patvaļīgu pieslēgumu rezultātā.

Saskaņā ar revidentu aplēsēm, pieņemot, ka SIA "TALSU ŪDENS" samazinātu ūdens zudumu apmēru līdz nozares vidējam līmenim, samazinot patvaļīgo pieslēgumu skaitu, kā arī saglabājot ūdens patēriņu iepriekšējā līmenī, kapitālsabiedrība palielinātu ik gadu realizējamo ūdens apjomu par 141 336 m³. Mainoties realizējamā pakalpojuma apmēriem, izmainītos arī ūdensapgādes pakalpojuma tarīfs – no esošajiem 1,18 *euro* par 1 m³ ūdens¹¹ tas varētu samazināties par 19,5 % līdz 0,95 *euro* par 1 m³ ūdens.

Savukārt SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" nav īstenojusi plānoto mērķi – nodrošināt mājāsaimniecībā dalītu atkritumu savākšanu. Atkritumu šķirošana sniegtu iespēju iedzīvotājiem maksāt mazāk par atkritumu izvešanu, jo noteiktus šķirotos atkritumu veidus izvest bez maksas. Līdz ar to nešķirotos atkritumu daudzumus, par kuriem ir jāmaksā, samazinās. Vienlaikus solītais ieguvums, uzticot pakalpojumu sniegšanu savai kapitālsabiedrībai – zemāks tarīfs, kas netiks paaugstināts līguma darbības laikā, – nav īstenots. Tarīfs ir jau ticis paaugstināts vairākkārt¹².

Neekonomisks pakalpojumu veikšanas un finansēšanas modelis

Pašvaldība nav veikusi objektīvu izvērtējumu, kā visekonomiskāk nodrošināt pārvaldes uzdevumu izpildi: uzticot to veikt Pašvaldības struktūrvienībai, deleģējot to privātpersonai vai Pašvaldībai

iesaistoties komercdarbībā. Diemžēl Talsu novada kapitālsabiedrību grāmatvedības uzskaitē nav organizēta tā, lai varētu sniegt Pašvaldībai pietiekamu informāciju par visu pakalpojumu izmaksām, lai būtu iespējams izvērtēt, kāds Pašvaldībai uzticēto uzdevumu veikšanas modelis un kuram pakalpojumam Pašvaldībai ir visizdevīgākais.

Papildu tam Pašvaldība ir izvēlējusies neatbilstošu un neekonomisku finansēšanas modeli gadījumos, kad Pašvaldība pati saņem pakalpojumus no savām kapitālsabiedrībām. Tā kā tie ir no pašvaldības funkcijām izrietoši pakalpojumi, tad to ir iespējams īstenot deleģējuma līguma ietvaros, maksājot dotācijas. Šādā gadījumā pievienotās vērtības nodoklis netiek aprēķināts, un tas ļauj samazināt Pašvaldības izdevumus.

Veicot nepieciešamās darbības grāmatvedības uzskaites pilnveidošanai un deleģējuma līguma noslēgšanai, Pašvaldība par diviem saņemtajiem pakalpojumiem vien (kapsētu apsaimniekošana, Pašvaldībai piederošo nekustamo īpašumu apsaimniekošana) varēja samaksāt vismaz par 132 484 euro mazāk revidējamā periodā, kā arī turpmāk varētu ik gadu ietaupīt vismaz 62 204 euro.

Neskaidrība par dalību kapitālsabiedrībās un to darbība ārpus deleģējuma

Kapitālsabiedrības dibināšana, pārvaldība un darbības organizēšana un nodrošināšana ir vairāku komplicētu pasākumu kopums, kas no pašvaldības prasa nozīmīgus finanšu un citu resursu ieguldījumus.

Lai pārliecinātos par šo resursu ekonomisku un efektīvu ieguldīšanu un izmantošanu, Pašvaldībai ne retāk kā reizi piecos gados ir jāveic izvērtējums ar mērķi noskaidrot atbildi uz jautājumu – vai vēl joprojām iedzīvotāju interesēs ir publisko finanšu līdzekļu ieguldīšana kapitālsabiedrībās, lai iedzīvotājiem sniegtu pakalpojumus tieši ar kapitālsabiedrību starpniecību?

Tomēr Pašvaldība objektīvi neizvērtē un nepārvērtē savas dalības kapitālsabiedrībās nepieciešamību un pamatotību – vai šis ir efektīvākais veids, kā nodrošināt iedzīvotājus ar nepieciešamajiem pakalpojumiem? Pašvaldības veiktie izvērtējumi nav argumentēti, nav pamatoti ar datu analīzi un aprēķiniem, nav analizēti kapitālsabiedrību finanšu un nefinanšu rādītāji, prognozes darbībai segmentā vidējā termiņā un ilgtermiņā.

Turklāt izvērtējumi neaptver visas kapitālsabiedrību darbības jomas, kas sniegtu iedzīvotājiem pārlicību, ka, iesaistoties komercdarbībā, Pašvaldība lietderīgi izmanto tai uzticētos finanšu līdzekļus, kā arī netraucē uzņēmējdarbības attīstību novadā.

Tādējādi Pašvaldības kapitālsabiedrības piedāvā pakalpojumus ārpus tām deleģētajiem uzdevumiem. Pašvaldības kapitālsabiedrības sniedz arī tādus maksas pakalpojumus, kurus tirgū jau piedāvā privātie komersanti. Piemēram, Pašvaldība nav vērtējusi, kādēļ SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” ir iesaistījies apbedīšanas piederumu (zārku, dvieļu, svečturu u.c.) tirdzniecībā, kādēļ iznomā transportlīdzekļus un dronus, veic remontdarbus vai sniedz labiekārtošanas (zāles pļaušana, koku stādīšana) pakalpojumus privātpersonām.

Talsu novada iedzīvotāju
interesēs ir ilgtermiņā
saņemt kvalitatīvus
pakalpojumus, tādēļ ir
būtiski jāpilnveido
Pašvaldības
kapitālsabiedrību pārvaldība

Pašvaldība nav arī pārliecinājusies, vai tās darbības negatīvi neietekmē uzņēmējdarbības vidi Pašvaldības administratīvajā teritorijā. Izvērtējumos nav iekļauta informācija, kas iedzīvotājiem ļautu gūt pārliecību, ka Pašvaldības rīcības dēļ netiek samazinātas iedzīvotāju iespējas dibināt jaunus uzņēmumus un pašiem radīt jaunas darba vietas. Savukārt konkurences neesamība negatīvi ietekmē iedzīvotājus – tikai viens pakalpojumu sniedzējs nav ieinteresēts piegādāt kvalitatīvāku un lētāku pakalpojumu, jo iedzīvotājiem nav izvēles iespējas.

Neekonomiski un nelikumīgi izdevumi kapitālsabiedrībās

Kapitālsabiedrībās, kuru kapitāla daļas pieder Pašvaldībai, revīzijas laikā ir konstatēti gadījumi, kad kapitālsabiedrību valdes locekļiem ir noteikta normatīvajos aktos neparedzēta atlīdzības noteikšanas un pārskatīšanas kārtība, kā arī izmaksāta lielāka atlīdzība nekā to pieļauj normatīvie akti¹³. Kapitālsabiedrību valdes locekļiem neatbilstoši normatīvajos aktos¹⁴ noteiktajai kārtībai tika izmaksāta atlīdzība vismaz 145 400 euro apmērā. Valdes locekļi ir saņēmuši arī dažādus labumus, kas nebija iekļauti pilnvarojuma līgumos, piemēram, atvaļinājuma dienas un atsaukšanas pabalstu.

Kapitālsabiedrību transporta izmantošanas attaisnojuma dokumentos nav norādīti ticami ometra rādījumi un degvielas patēriņa normas, kā arī nav korekti norādīti braucienu pamatojumi un maršruti. Piemēram, SIA "TALSU ŪDENS" valdes locekļa automašīnai nav uzstādīta GPS un automašīnas izmantošanas attaisnojuma dokumenti neietver informāciju par braucienu mērķiem.

Kapitālsabiedrību¹⁵ komandējumu atskaitēs netiek iekļauta informācija par komandējuma laikā paveikto, iegūtajām zināšanām, lai tās izmantotu, uzlabojot kapitālsabiedrību darbu. Piemēram, SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" nav nodalīti uzskaitījusi komandējuma izdevumus un neiesniedza visas atskaites par komandējumus paveikto.

Situācijā, kad kapitālsabiedrības strādā ar zaudējumiem un ir nepieciešami papildus finanšu līdzekļi kapitālsabiedrību darbības nodrošināšanai, par kapitālsabiedrību līdzekļiem tiek pirkti alkoholiskie dzērieni un apmaksāti darbinieku atpūtas pasākumi, piemēram, laivu brauciens. SIA "TALSU ŪDENS" pasniedz dāvanas Pašvaldības darbiniekiem. SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" pat nav izveidojusi kārtību, kādā tiek veikta reprezentācijas izdevumu kontrole.

Kā kapitālsabiedrības nonāca šādā situācijā?

Neefektīvas iekšējās kontroles sistēmas

Kapitālsabiedrībās nav izveidotas efektīvas iekšējās kontroles un netiek gatavoti pilnīgi un ticami attaisnojuma dokumenti, lai iegūtu pārliecību, ka kapitālsabiedrību finanšu līdzekļi ir izmantoti ekonomiski, efektīvi un likumīgi.

Kapitālsabiedrībās ilgstoši netika ieviesti iekšējā auditora sniegtie ieteikumi par grāmatvedības uzskaites pilnveidošanu un ekonomiski pamatotu pakalpojumu cenu noteikšanu, kas ir priekšnoteikums, lai iegūtu datus ekonomiski pamatotu lēmumu pieņemšanai.

Nepilnības uzraudzībā un informācijas apmaiņā ir iemesls, kāpēc Pašvaldības pieņemtie lēmumi attiecībā uz kapitālsabiedrībām nevar būt pamatoti ar objektīvu informāciju, tie nav caurskatāmi, nav iespējams pārliecināties par to pamatotību.

Kapitālsabiedrībām noteiktie mērķi ir iekļauti gan attīstības plānošanas dokumentos, gan līdzdalības izvērtējumos, gan līgumos ar Pašvaldību. Lai pārliecinātos par šo mērķu izpildi, Pašvaldībā ir noteikta

kontroles kārtība, tomēr tā nedarbojas. Piemēram, kapitālsabiedrībām reizi ceturksnī ir jāsniedz atskaite Pašvaldībai par to darbību un mērķu sasniegšanu, tomēr kapitālsabiedrības visas atskaites ar pilnīgu informāciju par kapitālsabiedrības darbības rezultātiem Pašvaldībai neiesniedz.

Turklāt, izvērtējot atskaites, revidenti konstatēja, ka tajās ir iekļauta, piemēram, informācija par ieņēmumiem no pamatdarbības un izmaksas, paveiktie ikdienas darbi un plānotie darbi, taču nav ietverta informācija, kas ļautu objektīvi novērtēt, vai kapitālsabiedrības nodrošina tām noteikto mērķu sasniegšanu, kādi riski pastāv un varētu iestāties, kas traucē kapitālsabiedrībām noteikto mērķu sasniegšanu – nodrošināt kapitālsabiedrību darbības stabilitāti, kā arī Pašvaldību un iedzīvotājus ar kvalitatīviem pakalpojumiem par ekonomiski pamatotām izmaksām.

Saskaņā ar SIA “TALSU TELEVĪZIJA” un SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” sniegto informāciju, kapitālsabiedrības noteikto mērķu sasniegšanas pakāpi un paveiktos darbus izvērtē, gatavojot prezentāciju Pašvaldībai par kārtējā gada pārskatu. Tomēr kapitālsabiedrību sagatavotajās prezentācijās par 2018. gada un 2019. gada pārskatiem nav iekļauta informācija par attīstības plānošanas dokumentos noteikto mērķu un uzdevumu īstenošanai veiktajām darbībām, sasniegto, faktoriem, kuri ir kavējuši kapitālsabiedrības veikt plānotos uzdevumus.

SIA “TALSU ŪDENS” revīzijas laikā norādīja, ka veiks izvērtējumu vidēja termiņa darbības stratēģijā¹⁶. Kapitālsabiedrība stratēģijā¹⁷ ir uzrādījusi Pašvaldības veiktos ieguldījumus, izmaiņas tās darbības teritorijā, raksturojusi tās rīcībā esošo ūdenssaimniecības infrastruktūru, uzrādījusi ieņēmumus, izdevumus un pakalpojumu apjomu par trim gadiem, norādījusi problēmas tās darbībā, sniegusi informāciju par īstenotajiem un plānotajiem pasākumiem, uzrādījusi pārskata periodā noteiktos mērķus un uzdevumus, bet nav sniegusi kapitālsabiedrības darbības vērtējumu par iepriekšējo periodu (2017. – 2019. gads), norādot veiktās vai neveiktās darbības ietekmi uz pakalpojumu kvalitāti, cenu un kapitālsabiedrības iespējām pakalpojumu nodrošināt ilgtermiņā.

Piemēram, pasākuma “Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Lībagu pagastā” ietvaros bija plānots, ka tiks izveidoti 20 privātmāju pieslēgumi centralizētajiem ūdens un kanalizāciju tīkliem, bet tika pieslēgtas tikai trīs mājas, jo pieslēguma izveidošanas (līdz 70 m) izmaksas varēja sasniegt 8000 euro¹⁸. SIA “TALSU ŪDENS” nenorāda, kāds pakalpojumu apjoms netika iegūts, kā tas ietekmēja pakalpojuma izmaksas, kādus riskus rada SIA “TALSU ŪDENS” (nesamazināsies koncentrētu notekūdeņu apjoms attīrīšanas iekārtās, apdraudot vides prasību ievērošanu; netiks sasniegti projekta ietvaros plānotie rezultāti un līdzfinansētājs var izvirzīt prasību atmaksāt projektam piešķirto finansējumu). Tāpat SIA “TALSU ŪDENS” nenorāda, kādus pasākumus ir veikusi un kādus plāno īstenot, lai veicinātu māju īpašniekus pieslēgties centralizētajiem ūdens un kanalizāciju tīkliem.

Pašvaldības noteikumi¹⁹ paredz, ka, izvērtējot mērķu īstenošanas progresu, kapitāla daļu turētāja pārstāvis pēc nepieciešamības pieņem lēmumu par turpmāko rīcību, lai nodrošinātu vidēja termiņa darbības stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu iedzīvotāju interesēs.

Šādi lēmumi revidentiem netika iesniegti, un tas ļauj secināt, ka Pašvaldība praksē neievēro pašas noteikto kārtību kapitālsabiedrību pārraudzībai. Iespējams, tieši tādēļ, ka kapitālsabiedrības ceturksņa pārskatos nesniedz vērtējumu par stratēģisko mērķu sasniegšanas progresu un nav nodrošinājušas aktuālu informāciju saimnieciskās darbības analīzei.

Netiek veikta saimnieciskās darbības un mērķu izpildes analīze

Pašvaldības iekšējā kārtība²⁰ paredz kapitālsabiedrības vērtēt arī pēc rentabilitātes, deleģēto uzdevumu izpildes kvalitātes un finanšu rādītājiem, labas pārvaldības principu ievērošanas, finanšu līdzekļu piesaistes no ES fondiem, iekšējo vadības procesu pilnveidošanas un citiem kritērijiem atkarībā no izvirzītajiem uzdevumiem un mērķiem. Tomēr šāda veida analīze pārskatos netiek iekļauta un līdz ar to veiktā kapitālsabiedrību uzraudzība ir formāla.

Būtiskākās problēmas kapitālsabiedrību pārvaldībā – nav ievēroti labas korporatīvās pārvaldības principi, kā arī kapitālsabiedrībās ir neapmierinoša finanšu pārvaldība²¹. Šādas rīcības negatīvās sekas – gan kapitāla daļu turētāja, gan valdes lēmumi nav pamatoti ar precīziem aprēķiniem un visaptverošu ekonomisko analīzi²², kas laicīgi neļauj konstatēt problēmas kapitālsabiedrībās un novērst negatīvas sekas iedzīvotājiem kā pakalpojumu saņēmējiem.

Saimnieciskās darbības analīze pirms svarīgu lēmumu pieņemšanas pamato vadītāju lēmumus un rīcību, kā arī nodrošina pieņemto lēmumu objektivitāti un efektivitāti. Vadītājs nedrīkst balstīties tikai uz savu intuīciju. Tomēr kapitālsabiedrību pārskatos netiek iekļauta pilnīga darbības analīze un uz faktiem balstīta darbības prognoze.

Neveicot vispusīgu un visaptverošu finanšu rādītāju analīzi, netiek vērtēta un objektīvi analizēta informācija par kapitālsabiedrības darbību, netiek identificēti riski un vājās vietas kapitālsabiedrību darbībā – tas ir galvenais priekšnoteikums, lai uzlabotu kapitālsabiedrību finanšu stabilitāti, darbības paredzamību ilgtermiņā un spēju nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus par ekonomiski pamatotām izmaksām.

SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” un SIA “TALSU ŪDENS” revidenti veica finanšu pārskatu analīzi²³, aprēķinot un novērtējot šādas koeficientu grupas: likviditātes, maksātspējas, aprites un rentabilitātes (skat. 2., 3. pielikumu). Kapitālsabiedrību finanšu pārskatu analīzes rezultāts, kas ir iegūts no publiski pieejamas informācijas, apstiprina revīzijas laikā konstatēto un secināto, ka pastāv būtiskas problēmas kapitālsabiedrību finanšu vadībā un darbībā, kā arī SIA “TALSU ŪDENS” finanšu pārskatu analīze tieši apstiprina riskus par kapitālsabiedrības problēmām sniegt pakalpojumus ilgtermiņā.

Tā, piemēram, SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” vidēja termiņa darbības stratēģijā 2017.-2019. gadam bija iekļāvusi plānotos finanšu rādītājus²⁴. Izvirzīto rādītāju sasniegšanu kapitālsabiedrība nav vērtējusi, taču revidentu veiktās analīzes dati apstiprina, ka plānotie rādītāji netika sasniegti.

Turklāt kapitālsabiedrība, informējot par 2018. gada finansiālās darbības rezultātiem, Pašvaldībai demonstrēja prezentāciju, kurā uzrādīja labāku situāciju, nekā tā ir patiesībā. Atbilstoši SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” finanšu pārskata pielikumā²⁵ norādītajai informācijai 2019. gadā ir konstatētas būtiskas grāmatvedības kļūdas, kuras ir labotas arī attiecībā uz 2018. gada datiem.

Patiesībā kapitālsabiedrības saimnieciskās darbības rezultāti jau kopš 2017. gada pasliktinās²⁶ – netiešās izmaksas pieaug straujāk nekā tieši attiecināmās izmaksas, līdz ar to kapitālsabiedrība ar savā rīcībā esošajiem apgrozāmajiem līdzekļiem nav spējīga pilnībā nosegt savas īstermiņa saistības, nav spējīga no pamatdarbības peļņas segt izdevumus procentu maksājumiem, kas rada risku neatmaksāt aizņemtos līdzekļus. 2019. gadu kapitālsabiedrība noslēdza jau ar zaudējumiem.

Savukārt SIA “TALSU ŪDENS” kapitāla pieaugums ir saistīts ar pamatkapitāla palielinājumu (pagasta pārvalžu ūdenssaimniecības infrastruktūras pārņemšanu), nevis ar kapitālsabiedrības spēju ģenerēt pietiekamu ienākumu apjomu. Vērojams būtisks palielinājums uzkrājumu apjomam, tas norāda uz risku par neefektīvu darbu ar parādnikiem. Pašvaldībai nākotnē būs jāvērtē kapitālsabiedrības spējas norēķināties par saistībām un spēja no pamatdarbības ieņēmumiem dzēst maksājamos procentus. Zemi pamatlīdzekļu atdeves rādītāji liecina, ka pamatlīdzekļi tiek izmantoti neefektīvi. Piemēram, Jaunpagasta notekūdeņu attīrīšanas iekārtas jauda ir 200 m³/dnn, bet novadīti uz to 31,89 m³/dnn notekūdeņu, tas ir, vismaz piecas reizes mazāk. Savukārt Lēdu notekūdeņu attīrīšanas iekārtās, Virbu pagastā notekūdeņu attīrīšanai izmanto tikai 4,51 % no iekārtu projektētās jaudas²⁷. Tātad kapitālsabiedrība izmanto finanšu līdzekļus uzturot iekārtas, kuru jauda pārsniedz iedzīvotāju vajadzības, bet šīs izmaksas apmaksās pakalpojumu saņēmēji.

Kapitālsabiedrības realizācijas rentabilitāte ir negatīva un tai ir tendence būtiski kristies, kas tiek vērtēts kā būtisks apdraudējums kapitālsabiedrības finansiālai stabilitātei. Līdz ar to kapitālsabiedrībai var nepietikt naudas ikdienā iedzīvotājiem nodrošināt kvalitatīvus pakalpojumus, piemēram, tīra ūdens piegādi vai pienācīgu notekūdeņu attīrīšanu.

Jau šobrīd SIA "TALSU ŪDENS" nespēj nodrošināt pilnvērtīgu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbību, kā rezultātā tiek piesārņota apkārtējā vide. Saskaņā ar Valsts vides dienesta konstatēto²⁸ SIA "TALSU ŪDENS" nebija veikusi Pastendes notekūdeņu attīrīšanas iekārtās notikušās avārijas seku likvidāciju, nebija izstrādājusi pietiekamu rīcības plānu vides piesārņošanas apdraudējuma novēršanai un to īstenojusi²⁹.

Nepilnīga grāmatvedības uzskaitē

Revīzijas laikā konstatēts, ka Talsu novada iedzīvotāji nesaņem pakalpojumus atbilstoši to reālajām izmaksām. Metodika, kā tiek aprēķinātas pakalpojumu cenas, ir izstrādāta tikai vienai kapitālsabiedrībai³⁰.

Viens no galvenajiem cēloņiem nepareizām pakalpojumu izmaksām ir detalizētu izmaksu un ienākumu uzskaites trūkums par faktiskajām pakalpojumu izmaksām.

Piemēram, SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" grāmatvedības uzskaitē uzrāda, ka kapitālsabiedrībai dzīvojamo māju pārvaldīšana rada zaudējumus. Tomēr šī uzskaitē nesniedz patiesu informāciju, jo saskaņā ar dzīvojamo māju bilanci³¹ līdz 2019. gada 30. decembrim kapitālsabiedrība par dzīvojamo māju apsaimniekošanu no dzīvokļu īpašniekiem ir saņēmusi par 860 335 euro vairāk nekā iztērējusi dzīvojamo māju uzturēšanas un pārvaldīšanas darbībām.

SIA "TALSU ŪDENS" ir nodrošināta ieņēmumu uzskaitē pa pakalpojumu veidiem, bet izdevumi pa pakalpojumu veidiem netiek nodalīti. SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" grāmatvedības uzskaitē netiek nodrošināta ieņēmumu un izdevumu uzskaitē pa pakalpojumu veidiem, līdz ar to kapitālsabiedrībās nav uzkrāti dati ekonomiski pamatotu pakalpojuma cenu noteikšanai.

Lai nodrošinātu ekonomiski pamatotu lēmumu pieņemšanu un kapitālsabiedrību darbību, ir nepieciešams ieviest detalizētāku grāmatvedības uzskaitē atbilstoši labas finanšu pārvaldības principiem. Piemēram, SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" ir jānodala grāmatvedības uzskaitē atbilstoši tās darbības virzieniem, lai noteiktu, kuri darbības virzieni rada zaudējumus, lai attiecīgi situāciju risinātu.

Laba finanšu pārvaldība ietver arī atbilstošu kapitālsabiedrību budžeta plānošanu, taču kapitālsabiedrībās tā ir organizēta, lai nodrošinātu kapitālsabiedrību ikdienas darbību un izdevumu segšanu īstermiņā, bet nav vērsta uz infrastruktūras saglabāšanu un attīstību ilgtermiņā. Šādos apstākļos nav iespējams prognozēt, vai pakalpojumi iedzīvotājiem tiks nodrošināti nepārtraukti un tos būs iespējams saņemt ilgtermiņā.

Nekoordinēta un nekonstruktīva sadarbība starp pārvaldībā iesaistītajiem subjektiem

Pašvaldības kapitālsabiedrību pārvaldībā iesaistīto subjektu – kapitāla daļu turētāja pārstāvja, valdes, domes – savstarpējās attiecībās informācijas apmaiņā un lēmumu pieņemšanas procesos netiek ievēroti labas korporatīvās pārvaldības principi un normatīvie akti. Lai arī normatīvie akti³² nosaka, ka kapitālsabiedrību darbībai būtiskus lēmumus pieņem kapitāla daļu turētāja pārstāvis, tomēr Pašvaldībā kapitālsabiedrībām būtisku lēmumu pieņemšana nereti ir saistīta ar nevēlamu politisko ietekmi.

Pašvaldībā nav noteikta informācijas apmaiņas kārtība, kas mazinātu Pašvaldības deputātu nevēlamu politisko ietekmi, apejot kapitāla daļu turētāja pārstāvi un radot kapitālsabiedrības valdei un atbildīgajiem darbiniekiem nevēlamu politisko spiedienu.

Piemēram, SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" pat savā gada pārskatā par 2017. gadu norāda, ka viens no faktoriem, kas nākotnē varētu ietekmēt sabiedrības darbības rezultātu, ir atkarība no Talsu novada domes politiskajiem lēmumiem attiecībā uz sabiedrības sniegto pakalpojumu klāstu. Tā sekas – sabiedrība nespēja plānot un paredzēt naudas plūsmu, darbu apjomus.

Savukārt SIA "TALSU ŪDENS" ir aprēķinājusi, ka no pagastu pārvaldēm pārņemot ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu un Domei pieņemot lēmumu neveikt izmaiņas piemērotajā tarifā, kapitālsabiedrības izmaksas ir par 222 923 euro lielākas nekā ieņēmumi.

Netiek nodrošināta informācijas pieejamība

Nacionālais attīstības plāns³³ kā vienu no instrumentiem, lai sasniegtu plānā iekļauto, paredz iedzīvotājiem pilsoniskās līdzdalības tiesības. Šādas tiesības ir iekļautas gan valsts pārvaldes pamatprincipos, gan normatīvajos aktos. Pilsoniskā līdzdalība sniedz iespēju iedzīvotājiem piedalīties lēmu pieņemšanā, kas savukārt nodrošina valsts, t.sk. pašvaldību, attīstību atbilstoši iedzīvotāju interesēm. Bet, lai iedzīvotājs spētu piedalīties lēmumu pieņemšanā, viņam ir jābūt pieejamai pietiekamai informācijai.

Lai iedzīvotāji gūtu pārlicību par to, ka kapitālsabiedrības darbojas viņu interesēs un iedzīvotāji saņem Pašvaldības solītos labumus, gan Pašvaldībai, gan kapitālsabiedrībām ir pienākums publiskot informāciju par kapitālsabiedrību darbību, ekonomiskajiem rādītājiem, kapitālsabiedrību valdes locekļiem, kā arī kapitālsabiedrību gada pārskatus. Arī Pašvaldības iekšējā kārtība paredz pienākumu Pašvaldībai publiskot šo informāciju.

Tomēr pilnīga normatīvajos aktos noteiktās informācijas publiskošana Pašvaldības un kapitālsabiedrību mājaslapās netiek nodrošināta. Piemēram, SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" nav publiskojuši zvērināta revidenta nepārbaudītus starpperiodu un gada pārskatus³⁴. SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" nav publiskojuši kapitālsabiedrības statūtus³⁵ un informāciju par kapitālsabiedrības valdes locekli³⁶. Savukārt SIA "TALSU TELEVĪZIJA" nav publiskojuši zvērināta revidenta nepārbaudītus starpperiodu un gada pārskatus³⁷, kā arī informāciju par kapitālsabiedrības valdes locekļiem³⁸.

Tātad iedzīvotājiem un komersantiem ir liegta iespēja iegūt pilnīgu informāciju par kapitālsabiedrību darbību un pārliecināties par Pašvaldības un kapitālsabiedrību godprātīgu rīcību, pieņemot lēmumus, kas tieši tos ietekmē, piemēram, gan radot konkurenci komersantiem, gan sniedzot informāciju par kapitālsabiedrību darbības rezultātiem, izmaksām un ietekmi uz pakalpojumu cenām un tarifiem.

Neatkarīgs un objektīvs pašvaldības medijs būtu instruments kā informēt un iesaistīt pašvaldības iedzīvotājus un komersantus pašvaldības darbībā. Tomēr SIA "TALSU TELEVĪZIJA" darbojas apstākļos, kas rada neobjektivitātes risku kapitālsabiedrības sagatavotajiem ziņojumiem par Pašvaldības darbību, jo Pašvaldībai pieder visas kapitāla daļas, tā veic kapitālsabiedrībai pasūtījumus konkrētu ziņojumu sagatavošanai un norēķini notiek par konkrētiem ziņojumiem, nevis tiek piešķirts finansējums nekonkretizētu ziņojumu veidošanai. Arī Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome sniedz viedokli³⁹, ka pašvaldībai 100% piederoša elektroniskā plašsaziņas līdzekļa objektivitāte var būt ietekmēta, piemēram, neatspoguļojot negatīva rakstura ziņas par konkrētu pašvaldību.

Kā uzlabot esošo situāciju?

Lai uzlabotu esošo situāciju kapitālsabiedrību pārvaldībā, Pašvaldībai un kapitālsabiedrībām ir jānovērš revīzijā konstatētās nepilnības un trūkumi, it īpaši – uzlabojot finanšu pārvaldību, ieviešot detalizētāku grāmatvedības uzskaiti, lai analizētu darbības izmaksas, sniedzot pakalpojumus par ekonomiski pamatotām cenām gan pašai Pašvaldībai, gan iedzīvotājiem. Jānosaka un jāievēro kārtība kā tiek pārvaldītas un uzraudzītas kapitālsabiedrības, profesionāli koordinējot sadarbību starp kapitāla daļu turētāja pārstāvi un kapitālsabiedrību valdēm, ievērojot normatīvajos aktos⁴⁰ noteikto – atbildīgais par kapitālsabiedrībām ir izpilddirektors vai ar rīkojumu noteikta persona, t.sk. skaidri definējot gan izpilddirektora, gan kapitālsabiedrību valdes locekļu atbildību par kapitālsabiedrību darbību, t.sk. kapitālsabiedrību darbības rādītājiem un spēju ilgtermiņā iedzīvotājiem sniegt kvalitatīvus pakalpojumus.

Ja izmaiņas kapitālsabiedrību pārvaldībā netiks veiktas, kapitālsabiedrību finanšu rādītāji tikai pasliktināsies, pakalpojumu kvalitāte un pieejamība samazināsies, problēmas tiks risinātas uz pakalpojumu tarifu pieauguma un no iedzīvotājiem iekasējamo maksājumu rēķina vai neefektīviem pašvaldības ieguldījumiem kapitālsabiedrībās, tādējādi atraujot finansējumu citu iedzīvotājiem svarīgu pašvaldības funkciju īstenošanai.

Būtiskākie ieteikumi

Pamatojoties uz revīzijas secinājumiem, Pašvaldībai tika sniegti ieteikumi⁴¹, lai izveidotu efektīvu un korporatīvās pārvaldības principiem atbilstošu kapitālsabiedrību pārvaldības sistēmu un ekonomisku un efektīvu kapitālsabiedrību darbību ar mērķi nodrošināt iedzīvotājus ar kvalitatīviem pakalpojumiem par ekonomiski pamatotām cenām, tai skaitā:

- ☑ veikt pilnīgus un pamatotus līdzdalības saglabāšanas izvērtējumus, lai noteiktu efektīvākos veidus kā organizēt pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem;
- ☑ nodrošināt informācijas pieejamību, lai iedzīvotāji spētu pārliecināties, ka kapitālsabiedrības tiek pārvaldītas iedzīvotāju interesēs, un ka lēmumi tiek pieņemti, pamatojoties uz pietiekamu un pietiekamu informāciju;
- ☑ uzlabot kapitālsabiedrību pārvaldību atbilstoši labajai praksei, lai radītu priekšnoteikumus un vidi noteikto mērķu sasniegšanai.

Pašvaldībai, lai īstenotu iedzīvotāju intereses, ir jānodrošina, ka kapitālsabiedrības:

- ☑ pilnveido kapitālsabiedrību grāmatvedības uzskaiti, ar mērķi nodrošināt Pašvaldību un iedzīvotājus ar pilnīgu, patiesu un detalizētu informāciju par kapitālsabiedrību darbības virzienu un pakalpojumu sniegšanas izmaksām, lai attiecīgi noteiktu ekonomiski pamatotas pakalpojumu cenas;
- ☑ regulāri izvērtē un nepārtraukti uzlabo kapitālsabiedrību pakalpojumu sniegšanas kvalitāti;
- ☑ nodrošina efektīvu iekšējās kontroles sistēmu darbību kapitālsabiedrībās, novēršot neekonomisku un nelikumīgu izmaksu iespējamību.

Ziņojuma struktūra

Informācija ziņojumā izklāstīta šādā secībā:

1. kapitālsabiedrību īss raksturojums;
2. revīzijas secinājumi, konstatējumi un ieteikumi, sadalot tos trijās būtiskās nodaļās. Katras nodaļas ievadā ir sniegts Valsts kontroles viedoklis, izsecinot būtiskāko un to tālāk nodaļā pamatojot ar revīzijas konstatējumiem;
3. revidējamās vienības iesniegtais viedoklis par veikto revīziju;
4. revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes (mērķis, juridiskais pamatojums, atbildība, apjoms, ierobežojumi).

Ziņojuma pirmajā nodaļā ir vērtēta Pašvaldības lēmumu pamatotība būt par dalībnieku kapitālsabiedrībās, Pašvaldībā noteiktā kapitālsabiedrību pārvaldības kārtība, informācijas pieejamība iedzīvotājiem par šiem procesiem.

Ziņojuma otrajā nodaļā ir ietverta informācija par to, kā Pašvaldības īstenotā pārvaldība ir ietekmējusi kapitālsabiedrību darbību pakalpojumu organizēšanā iedzīvotājiem un vai iedzīvotāji saņem kvalitatīvus pakalpojumus atbilstoši kapitālsabiedrību dibināšanas mērķiem, kā arī vai iedzīvotāji nepārmaksā par saņemtajiem pakalpojumiem.

Trešajā nodaļā ir analizēta pašu kapitālsabiedrību darbība, t.i., vai kapitālsabiedrību darbības budžeta plānošanā un finanšu uzskaitē atbilst labas finanšu vadības principiem un vai par kapitālsabiedrību izdevumiem ir ieviestas atbilstošas kontroles sistēmas.

Revīzijas ziņojumā ietverts revidējamās vienības iesniegtais viedoklis par veikto revīziju.

Sadaļā “Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes” ietverta informācija par revīzijas veikšanas mērķi, juridisko pamatojumu, atbildību, apjomu, ierobežojumiem, kā arī norādīti vērtēšanas kritēriji.

Ko dara Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrības?

Pašvaldībai pieder 100 % kapitāla daļu trijās kapitālsabiedrībās, un divās kapitālsabiedrībās tai pieder daļa no kapitāla daļām.

Pašvaldības kapitālsabiedrības

- SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS"
(vien.reģ.Nr.41203035896)
- SIA "TALSU ŪDENS"
(vien.reģ.Nr.49003000076)
- SIA "TALSU TELEVĪZIJA"
(vien.reģ.Nr.40003289155)

Pašvaldības īpašumā 100% kapitāla daļu

Kapitālsabiedrības, kurās pieder daļa kapitāla daļu

- SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca"
(vien.reģ.Nr.40003246194)
- SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA""
(vien.reģ.Nr.40003525848)

Pašvaldības īpašumā 10,04% un 23,22% kapitāla daļu

Kapitālsabiedrību
pamatkapitālā Pašvaldība
ir ieguldījusi
5 435 330 *euro*

1. attēls. Pašvaldības kapitāla daļas kapitālsabiedrībās.

Trim⁴² kapitālsabiedrībām Pašvaldība ir nodevusi savas funkcijas ar deleģēšanas līgumu, bet no trim⁴³ kapitālsabiedrībām pērk pakalpojumus saskaņā ar pakalpojumu līgumiem. Ar SIA "TALSU ŪDENS" Pašvaldība papildus deleģēšanas līgumam⁴⁴ ir noslēgusi līgumu par ūdenssaimniecības pakalpojumu iegādi⁴⁵, t.sk. par dzeramā ūdens ieguvī, ražošanu un piegādi, notekūdeņu savākšanu un novadīšanu līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, notekūdeņu attīrīšanu, kanalizācijas pakalpojumu realizāciju. Ar SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" ir noslēgts līgums par atkritumu apsaimniekošanu⁴⁶ un līgums par atkritumu pieņemšanu atkritumu sadzīves poligonā⁴⁷. Ar SIA "TALSU TELEVĪZIJA" Pašvaldība ir noslēgusi pakalpojumu sniegšanas līgumu par televīzijas pārraīžu nodrošināšanu⁴⁸.

1. Vai Pašvaldības īstenotā kapitālsabiedrību pārvaldība ir efektīva?

Pašvaldību autonomās funkcijas⁴⁹ sastāv no atsevišķiem pārvaldes uzdevumiem un atbildības par to izpildi.

Lai nodrošinātu likumā “Par pašvaldībām” noteikto⁵⁰ autonomo funkciju īstenošanu, tajā skaitā komunālo pakalpojumu organizēšanu, administratīvās teritorijas labiekārtošanu, sanitāro tīrību, kapsētu uzturēšanu, veselības aprūpes uzturēšanu, pašvaldībai ir pienākums rūpēties par tās īpašumā esošo nekustamo īpašumu un cilvēkresursu efektīvu pārvaldību.

Pašvaldība var izvēlēties veikt uzdevumu deleģēšanu kapitālsabiedrībām, ja šāds deleģējums ir efektīvākais funkcijas īstenošanas veids.

Tomēr pēc uzdevumu deleģēšanas, pašvaldībai ir pienākums regulāri pārlicināties, ka izvēlētais uzdevumu izpildes veids vēl joprojām ir pats efektīvākais. Lai to izdarītu, pašvaldībai regulāri ir jāpārlicinās par to, ka kapitālsabiedrību darbības tiek vērstas uz tām noteikto mērķu sasniegšanu, un ne retāk kā reizi piecos gados jāveic izvērtējums par dalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās.

Labas kapitālsabiedrību darbības un pārvaldības principi

Valsts kontrole savā darbībā vairākkārt ir veikusi pašvaldībām pilnībā vai daļēji piederošu kapitālsabiedrību pārvaldības un darbības izvērtēšanu. Balstoties uz normatīvo regulējumu, labās prakses piemēriem un iegūto pieredzi, revidenti ir izveidojuši labas kapitālsabiedrību pārvaldības procesu, kuru pašvaldības var izmantot pašnovērtējuma veikšanai.

Pašvaldības īstenotā pārvaldība

- Tiek veikts izvērtējums, vai komercdarbība ir efektīvākais veids no pašvaldības funkcijām izrietošu pārvaldes uzdevumu veikšanai
- Tiek veikts izvērtējums par dalību kapitālsabiedrībā
- Kapitālsabiedrībām tiek izvirzīti to darbības stratēģiskie mērķi, uzdevumi un izpildes rādītāji
- Tiek noteikta un īstenota kapitālsabiedrību pārvaldības kārtība
- Tiek vērtēti kapitālsabiedrības darbības rezultāti, un seko atbilstoša rīcība

Kapitālsabiedrību darbība

- Kapitālsabiedrību darbība ir vērsta uz noteikto mērķu sasniegšanu
- Kapitālsabiedrība rīkojas deleģējuma vai pilnvarojuma ietvaros
- Kapitālsabiedrība savu darbību organizē ekonomiski, efektīvi un produktīvi
- Kapitālsabiedrība sniedz kvalitatīvus pakalpojumus par ekonomiski pamatotām izmaksām
- Kapitālsabiedrība regulāri novērtē finanšu un nefinanšu mērķu sasniegšanu
- Kapitālsabiedrība iegūto informāciju izmanto lēmumu pieņemšanā un informē par lēmumiem kapitāla daļu turētāju

2. attēls. Labas kapitālsabiedrību darbības un pārvaldības principi.

1.1. Vai Pašvaldība objektīvi izvērtē savu dalību kapitālsabiedrībās?

Pašvaldība, veicot formālus izvērtējumus par dalību kapitālsabiedrībās, kuros nav sniegta argumentācija, pamatojums, aprēķini vai analīze, kas pamato Pašvaldības iesaisti komercdarbībā, nenodrošina iedzīvotājus ar kvalitatīvu informāciju, neveicina uzņēmējdarbības aktivitāti un neveido uz attīstību virzītu uzņēmējdarbības vidi, kā tas ir noteikts pat Nacionālajā attīstības plānā.

Turklāt izvērtējumi neaptver visas kapitālsabiedrību darbības jomas un ekonomisko analīzi, kas sniegtu iedzīvotājiem pārlicību, ka, iesaistoties komercdarbībā, Pašvaldība lietderīgi izmanto tai uzticētos finanšu līdzekļus un netraucē uzņēmējdarbības attīstību. Piemēram, Pašvaldība nav vērtējusi, kādēļ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" ir iesaistījies apbedīšanas piederumu (zārku, dvieļu, svečturu u.c.) tirdzniecībā, remontdarbu un labiekārtošanas darbu veikšanā (zāles pļaušana, koku stādīšana), SIA "TALSU ŪDENS"

sniedz santehniķa pakalpojumus, neliela apjoma ūdensvadu būvdarbus, nodarbojas ar transporta nomu.

Arī pašas Pašvaldības interesēs ir uzņēmējdarbības attīstības veicināšana tās administratīvajā teritorijā, jo tas ir viens no veidiem, kā saglabāt vai palielināt iedzīvotāju skaitu Pašvaldībā. Tādējādi vienlaikus nodrošinot arī Pašvaldības attīstību un iedzīvotājiem iespēju saņemt plašāku pakalpojumu klāstu par zemākām izmaksām.

Priekšnoteikumi publiskas personas darbībai privāto tiesību jomā ir noteikti Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87. panta pirmajā daļā, kur viens no paredzētajiem darbības veidiem ir kapitālsabiedrības dibināšana vai līdzdalības iegūšana esošā kapitālsabiedrībā⁵¹.

Savukārt tiesiskais pamats kapitālsabiedrības dibināšanai vai līdzdalībai esošā kapitālsabiedrībā ir noteikts ļoti šaurs⁵², proti, ja, veicot līdzdalības izvērtējumu, tiek pamatots, ka citā veidā nav iespējams efektīvi novērst tirgus nepilnību, radīt preces vai pakalpojumus vai pārvaldīt īpašumus, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai.

Publiskas personas vai publiskas personas kapitālsabiedrības nepamatota iesaiste komercdarbībā, kas veikta bez rūpīga izvērtējuma, var negatīvi ietekmēt konkurenci, tādējādi mazinot privāto komersantu motivāciju un iespējas veikt uzņēmējdarbību un ilgtermiņā negatīvi ietekmēt valsts ekonomisko attīstību⁵³.

Šobrīd normatīvā akta⁵⁴ piemērošanu praksē izskaidro Konkurences padomes veidotais informatīvais materiāls, kurā ir īpaši uzsvērts, ka publiskas personas līdzdalības saglabāšanas izvērtējumā publiskai personai ir pienākums sagatavot juridisko un ekonomisko izvērtējumu⁵⁵.

Attiecībā uz līdzdalības ekonomisko pamatojumu un darbības samērīgumu Pašvaldība lēmumos norāda, ka kapitālsabiedrības savus uzdevumus veic efektīvi un “līdzdalība kapitālsabiedrībā no sabiedrības interešu viedokļa ir labākais risinājums”⁵⁶, tomēr nenorāda pamatojumu un argumentāciju konkrētajiem secinājumiem.

Izvērtējumi galvenokārt ietver normatīvo aktu uzskaitījumu un to satura izklāstu, tajos nav sniegta argumentācija, pamatojums, aprēķini vai analīze, kas pamato Pašvaldības viedokli, ka kapitālsabiedrības sniedza un turpinās sniegt kvalitatīvākos un izmaksām atbilstošākos pakalpojumus.

Konkurences padomes informatīvajā materiālā⁵⁷ uzsvērts, ka izvērtējums nedrīkst būt formāls un tam jāsniedz pietiekošs pamatojums, ka konkrēto stratēģisko preču/pakalpojumu sniegšanu vai stratēģiski svarīgu īpašumu apsaimniekošanu nav iespējams nodrošināt ar citiem līdzekļiem.

Pašvaldības lēmumos par līdzdalības saglabāšanu nav ietverta informācija, ka būtu veikts tirgus izvērtējums⁵⁸, lai apzinātu, vai tiešām jomās, kurās darbojas Pašvaldības kapitālsabiedrības, pastāv tirgus nepilnības – privātie komersanti nespēj nodrošināt pietiekamu un kvalitatīvu piedāvājumu klāstu. Piemēram, SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” nodarbojas ar apbedīšanas piederumu tirdzniecību, kaut gan atbilstoši deleģēšanas līgumam kapitālsabiedrībai jānodrošina kapsētu izveidošanas un uzturēšanas pakalpojumi⁵⁹.

Pašvaldība arī nav vērtējusi savu kā kapitāla daļu turētājas ietekmi uz SIA “TALSU TELEVĪZIJA” darbību kā elektronisko plašsaziņas līdzekli⁶⁰, t.i., nav vērtējusi, vai tiek novērsts kapitālsabiedrības ietekmējamības risks un kā nodrošināt, lai sagatavotie ziņeti par Pašvaldību un tās darbību būtu objektīvi, ņemot vērā, ka Pašvaldība ne tikai maksā kapitālsabiedrībai par konkrētajiem veidotajiem ziņetiem, bet tai arī pieder 100 % kapitāla daļu, un normatīvais akts nosaka, ka nav pieļaujama iejaukšanās elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu un raidījumu veidošanā⁶¹.

Arī Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome Valsts kontrolei norāda⁶², ka:

“No risku iespējamības viedokļa nevar izslēgt, ka pašvaldībai 100% piederoša elektroniskā plašsaziņas līdzekļa objektivitāte var būt ietekmēta, piemēram, neatspoguļojot negatīva rakstura ziņas par konkrētu pašvaldību. Tajā pat laikā elektroniskie plašsaziņas līdzekļi bauda ne tikai redakcionālo atbildību, bet arī redakcionālo neatkarību.”

Tā kā Pašvaldības lēmumi par līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās ir veikti formāli un tajos minētie apgalvojumi nav argumentēti un pamatoti ar pierādījumiem – faktiem, datiem un aprēķiniem, tad iedzīvotājiem un komersantiem nav iespēju pārliecināties par Pašvaldības iesaistes komercdarbībā pamatojumu.

Nacionālais attīstības plāns⁶³ kā vienu no instrumentiem, lai sasniegtu plānā iekļauto, paredz iedzīvotājiem pilsoniskās līdzdalības tiesības. Šādas tiesības ir iekļautas gan valsts pārvaldes pamatprincipos, gan normatīvajos aktos⁶⁴. Pilsoniskā līdzdalība sniedz iespēju iedzīvotājiem piedalīties lēmumu pieņemšanā, kas savukārt nodrošina valsts, t.sk. pašvaldību, attīstību atbilstoši iedzīvotāju interesēm. Bet, lai iedzīvotājs spētu piedalīties lēmumu pieņemšanā, viņam ir jābūt pieejamai pietiekamai informācijai.

Nacionālais attīstības plāns nosaka, ka ir jāstiprina kvalitatīva informatīvā telpa, uzņēmējdarbības vide, ekonomiskā aktivitāte reģionos⁶⁵, tomēr Pašvaldība, veicot formālus izvērtējumus par dalību kapitālsabiedrībās, nenodrošina iedzīvotājus ar kvalitatīvu informāciju, neveicina uzņēmējdarbības aktivitāti un neveido stabilu uzņēmējdarbības attīstības vidi.

Ieteikums

Lai iedzīvotāji gūtu pārliecību, ka pārvaldes uzdevumu veikšana tiek nodrošināta visefektīvākajā veidā, veikt līdzdalības izvērtējumu kapitālsabiedrībās, argumentējot lēmumus ar pilnīgu un pamatotu informāciju – faktiem, tirgus izpēti, ekonomisko izvērtējumu un aprēķiniem, datu analīzi u.c. pierādījumiem.

1.2. Vai Pašvaldība, īstenojot kapitālsabiedrību uzraudzību, pieņem pamatotus lēmumus saistībā ar to darbību?

Pašvaldība neievēro pašas noteikto kapitālsabiedrību pārraudzības kārtību – nepieprasa un neizvērtē informāciju, lai savlaicīgi konstatētu problēmas kapitālsabiedrībās, līdz ar to iedibinātās kontroles netiek īstenotas, kā rezultātā:

- netiek pietiekami kontrolēta arī kapitālsabiedrības valdes locekļu rīcība. Pret divu⁶⁶ kapitālsabiedrību bijušajiem valdes locekļiem šobrīd noris kriminālprocesi par kapitālsabiedrību finanšu līdzekļu nelikumīgu izlietošanu;
- Pašvaldības pieņemtie lēmumi attiecībā uz kapitālsabiedrībām nav balstīti uz objektīvu un pamatotu informāciju, tie nav caurskatāmi, nav iespējams pārliecināties par to pamatotību;
- Pašvaldības īstenotā pārvaldība nenodrošina, ka kapitālsabiedrībās tiek ieviesti iekšējā auditora sniegtie ieteikumi par grāmatvedības uzskaiti, ekonomiski pamatotu pakalpojumu cenu noteikšanu.

Pašvaldība ir pieņēmusi kārtību par kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldīšanu⁶⁷, kurā ir noteikts, kā:

- ☑ Pašvaldībai ir jāpilda kapitālsabiedrības dalībnieka pienākumi un jāīsteno tiesības;
- ☑ tiek nominēti kapitālsabiedrību valdes locekļi un veikta kapitālsabiedrību darbības rezultātu izvērtēšana.

Lai nodrošinātu kapitālsabiedrību darbības regulāru izvērtēšanu, kapitāla daļu turētāja pārstāvis nosaka kapitālsabiedrībām atskaišu sniegšanas apjomus un termiņus, kā arī attiecīgās domes komitejas, kurām kapitālsabiedrības sniedz atzinumus par darbības rezultātiem un plānotajiem pasākumiem⁶⁸. Piemēram, Pašvaldības domes priekšsēdētājs ir noteicis pienākumu SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" valdei katru ceturksni sniegt atskaites kapitāla daļu turētājam un Tautsaimniecības komitejai⁶⁹.

Atskaitēs ir jāiekļauj informācija par:

- ☑ kapitālsabiedrības darbību, saimnieciskās darbības rezultātiem, esošajiem un paredzamajiem riskiem, faktisko un prognozējamo naudas plūsmu pārskata gadā;
- ☑ valdes locekļu pieņemtajiem lēmumiem;
- ☑ priekšlikumiem par finansiālas darbības rezultātu uzlabošanu;
- ☑ būtiskākajiem notikumiem, kas ietekmē kapitālsabiedrības darbību;
- ☑ par debitoru, kreditoru apgrozījumu un atlikumiem.

Revīzijas laikā revidenti vairākkārt pieprasīja Pašvaldībai iesniegt kapitālsabiedrību atskaites, tomēr Pašvaldība un tās kapitālsabiedrības no 60 atskaitēm iesniedza 27 atskaites. Papildus revidenti, izvērtējot Pašvaldības domes komiteju⁷⁰ sēžu protokolus, konstatēja, ka komiteju sēdēs ir izskatītas vēl 25 atskaites, kuras nav iesniegtas revidentiem.

Izvērtējot atskaites, kas tika iesniegtas, tika konstatēts, ka tajās nav ietverta informācija, kas ļautu veikt izvērtējumu par to, vai kapitālsabiedrības darbība nodrošina noteikto mērķu sasniegšanu, kādi riski pastāv un varētu rasties, kas traucētu sasniegt mērķus.

Tajās ir iekļauta, piemēram, informācija par ieņēmumiem no pamatdarbības un izmaksas, paveiktie ikdienas darbi un plānotie darbi. SIA “TALSU TELEVĪZIJA” pārskatos ir ietverta tikai informācija par naudas plūsmu, tajos nav iekļauta analīze par paveikto atbilstošajā laika posmā, par plānoto rīcību nākamajam laika posmam.

Turpretim labs piemērs ir SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” iesniegtie ceturkšņa un ikgadējie pārskati, kas sagatavoti atbilstoši Ventspils pilsētas pašvaldības noteiktajai kārtībai⁷¹. Pārskatos ir ietverta informācija par rezultatīvo rādītāju sasniegšanas pakāpi pārskata periodā, par atsevišķu rādītāju nesasniegšanas iemesliem, turklāt gan Ventspils slimnīcai, gan Talsu filiālei atsevišķi⁷². No SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” sagatavotajiem pārskatiem ir iespējams gūt pamatotu izpratni par kapitālsabiedrības darbību un sasniegtajiem rezultātiem uzdoto uzdevumu izpildē.

Pašvaldības noteikumi⁷³ paredz, ka, izvērtējot mērķu īstenošanas progresu, kapitāla daļu turētāja pārstāvis pēc nepieciešamības pieņem lēmumu par turpmāko rīcību, lai nodrošinātu vidēja termiņa darbības stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu.

Informācija par šādiem lēmumiem revidentiem netika iesniegta, un tas ļauj secināt, ka Pašvaldība praksē neievēro pašas noteikto kārtību kapitālsabiedrību pārraudzības nodrošināšanai. Iespējams tieši tādēļ, ka kapitālsabiedrības ceturkšņa pārskatos nesniedz analīzi par stratēģisko mērķu sasniegšanas progresu.

Noteikumi⁷⁴ paredz kapitālsabiedrības vērtēt arī pēc rentabilitātes, deleģēto uzdevumu izpildes kvalitātes un finanšu rādītājiem, labas pārvaldības principu ievērošanas, finanšu līdzekļu piesaistes no ES fondiem, iekšējo vadības procesu pilnveidošanas un citiem kritērijiem atkarībā no izvirzītajiem uzdevumiem un mērķiem.

Valdes loceklim un kapitāla daļu turētāja pārstāvim ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 15. aprīlim jāsniedz informācija Pašvaldības domei par kapitālsabiedrības gada pārskatu un par deleģēšanas, pārvaldīšanas un pilnvarojuma līgumos Pašvaldības uzdoto uzdevumu izpildes rezultātiem, ietverot stratēģisko mērķu, rīcības un investīciju programmu izpildi.

Revīzijas laikā netika iegūti pierādījumi tam, ka kapitālsabiedrību darbība ir izvērtēta atbilstoši noteikumos iekļautajiem rādītājiem. Vienīgā kapitālsabiedrība, kas ir iesniegusi atbilstošus pārskatus ir SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”. Pārskatos ir ietverts gan finanšu, gan nefinanšu mērķu sasniegšanas izvērtējums.

Ne visi kapitālsabiedrībām izvirzītie mērķi un uzdevumi ir legītīmi. Piemēram, SIA “TALSU TELEVĪZIJA” ir noteikts mērķis⁷⁵ sekmēt sabiedrības vispusīgu izglītošanu, paplašinot iedzīvotāju interešu loku un informētību par Talsu pilsētas, novada, valsts problēmām un aktualitātēm, nodrošināt augstu šo pakalpojumu kvalitāti visiem Talsu novada iedzīvotājiem. Tomēr stratēģijā ir iekļauts no mērķiem neizrietošs uzdevums “peļņas palielināšana”⁷⁶. Šāds uzdevums ir pretrunā ar tiesu praksi⁷⁷, kas nosaka, ka pašvaldības primārais uzdevums, iegūstot vai uzturot līdzdalību kapitālsabiedrībā, ir nodrošināt pakalpojumus, ja to nespēj tirgus, nevis gūt peļņu.

Lai gan Pašvaldības noteikumos⁷⁸ norādīts, ka to mērķis ir veicināt efektīvu, caurskatāmu, labas pārvaldības principiem atbilstošu kapitālsabiedrību pārvaldību, tomēr Pašvaldība pilnvērtīgi neveic tajos iekļautās darbības – nepieprasa un neizvērtē informāciju, lai savlaicīgi konstatētu problēmas kapitālsabiedrībās, līdz ar to iedibinātās kontroles sistēmas netiek īstenotas un kapitālsabiedrības valdes locekļu rīcība netika pietiekami kontrolēta. Pret divu⁷⁹ kapitālsabiedrību bijušajiem valdes locekļiem šobrīd noris kriminālprocesi par kapitālsabiedrību finanšu līdzekļu nelikumīgu izlietošanu.

Lai gan normatīvie akti⁸⁰ nosaka, ka kapitālsabiedrību pārvaldībā ir jāievēro labas korporatīvās pārvaldības principi, tomēr to ievērošana kapitālsabiedrību pārvaldībā netiek pienācīgi nodrošināta. Piemēram, kapitāla daļu turētāja pārstāvis neveic kapitālsabiedrību valdes locekļu darba novērtēšanu⁸¹, līdz ar to netiek savlaicīgi novērsti riski pārvaldībā, kas rodas valdes locekļu negodprātīgas rīcības dēļ un var radīt zaudējumus kapitālsabiedrībai un Pašvaldībai.

Tā kā Pašvaldība neievēro pašas noteikto kapitālsabiedrību kārtību, arī iedzīvotājiem, izvērtējot Domes pieņemtos lēmumus un kapitālsabiedrību publiskoto informāciju, nav nodrošināta iespēja pārliecināties, ka Pašvaldības pieņemtie lēmumi ir pamatoti un nodrošina kapitālsabiedrību mērķu sasniegšanu.

Par nepietiekamu kapitālsabiedrību pārvaldību liecina arī apstākļi, ka par SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" darbību ir veikti vairāki iekšējie auditi, tomēr nepietiekamas kontroles dēļ auditu laikā konstatētās problēmas nav novērstas un sniegtie ieteikumi nav īstenoti pēc būtības, jo, piemēram:

- ⊗ netika aktualizēti grāmatvedības organizācijas dokumenti⁸²;
- ⊗ grāmatvedības kontos iedzīvotāju veiktie avansa maksājumi dzīvojamo māju uzturēšanas darbiem nav uzrādīti pilnā apmērā⁸³;
- ⊗ grāmatvedībā izdevumi pa jomām atsevišķi netiek uzskaitīti, līdz ar to kapitālsabiedrības vadība nevar iegūt informāciju par konkrēta pakalpojuma izmaksām, kā arī konkrētās darbības jomas finanšu rezultātiem;
- ⊗ maksas pakalpojumu cenas nav ekonomiski pamatotas.

Tāpat Pašvaldība līdz 2019. gadam nav konstatējusi būtiskas problēmas SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" darbībā. Tikai, saņemot kapitālsabiedrības kreditoru ziņojumu par maksātnespējas procesa uzsākšanas iespējamību, dalībnieki 2019. gadā ir uzdevuši veikt iekšējo auditu.

Iekšējā auditā⁸⁴ tika konstatēts, ka kapitālsabiedrības valdes locekļi nav rīkojušies kā krietni un rūpīgi saimnieki, un to darbība un bezdarbība ir radījusi būtiskus zaudējumus kapitālsabiedrībai, tajā skaitā:

- ⊗ neizmantojot vismaz 4647 konteinerus, tika neefektīvi izlietoti finanšu līdzekļi 168 205 *euro* apmērā;
- ⊗ nekontrolējot un neveicot darbības, lai saņemtu samaksu par sniegtajiem pakalpojumiem (darbs ar debitoru parādiem);
- ⊗ neveicot kontroli par noslēgto līgumu izpildi, kavējot maksājumus par saņemtajiem pakalpojumiem (kreditoru parādu uzraudzība);
- ⊗ nenodrošinot autotransporta izmantošanu tikai saimnieciskās darbības nodrošināšanai;
- ⊗ nenodrošinot efektīvu finanšu resursu plānošanu un izlietojuma kontroli, izlietojusi finansējumu ar saimniecisko darbību nesaistītu izdevumu, soda un kavējuma naudu nomaksai vismaz 15 897,90 *euro* apmērā.

SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" dalībnieki 2019. gadā ir nomainījuši kapitālsabiedrības vadību, kā arī uzsākuši tiesvedību pret bijušajiem valdes locekļiem, lai piedzītu kapitālsabiedrībai nodarītos zaudējumus.

Saskaņā ar revidentiem iesniegtajiem dokumentiem, kapitālsabiedrība revīzijas laikā uzsāka ieņēmumu un izdevumu kontroli, plānot iepirkumus, pilnveidot darba organizāciju, t.sk. iekšējās organizācijas dokumentus.

Ieteikumi

Lai kapitālsabiedrībām noteiktie mērķi atbilstu normatīvo aktu⁸⁵ prasībām un Pašvaldības iedzīvotāju interesēm, pārskatīt kapitālsabiedrībām noteiktos mērķus un uzdevumus.

Lai Pašvaldības vadība un iedzīvotāji spētu pārlicināties, ka kapitālsabiedrību darbība ir vērsta uz tai noteikto mērķu un uzdevumu izpildi, nodrošināt, ka tiek pilnveidota iekšējās kontroles sistēma un tiek īstenotas kārtībā⁸⁶ noteiktā kontrole, un iedzīvotājiem ir pieejama informācija par kapitālsabiedrību darbu.

Nodrošināt efektīvu mehānismu, lai kapitālsabiedrības ieviestu iekšējā audita un citu auditoru sniegtos ieteikumus.

1.3. Vai notiek normatīvajiem aktiem un labas pārvaldības principiem atbilstoša sadarbība un lēmumu pieņemšana starp pārvaldībā iesaistītajiem subjektiem?

Pašvaldības kapitālsabiedrību pārvaldībā iesaistīto subjektu – kapitāla daļu turētāja, valdes, Domes – savstarpējā informācijas apmaiņā un lēmumu pieņemšanas procesos netiek ievēroti labas korporatīvās pārvaldības principi un normatīvie akti⁸⁷. Lai arī normatīvais akts⁸⁸ nosaka, ka kapitāla daļu turētāja pārstāvim ir pienākums pieņemt lēmumus, kas ir būtiski kapitālsabiedrību darbībā, tomēr Pašvaldībā attiecībā uz būtisku lēmumu pieņemšanu kapitālsabiedrībās ir vērojama nevēlama politiskā ietekme.

Pašvaldībā nav noteikta informācijas apmaiņas kārtība, lai mazinātu nevēlamu politisko ietekmi, apejot kapitāla daļu turētāja pārstāvi un radot kapitālsabiedrības valdei un atbildīgajiem darbiniekiem nevēlamu politisko spiedienu.

SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” savā gada pārskatā par 2017. gadu norāda, ka viens no faktoriem, kas nākotnē varētu ietekmēt sabiedrības darbības rezultātu, ir atkarība no Talsu novada domes politiskajiem lēmumiem attiecībā uz sabiedrības sniegto pakalpojumu klāstu. Tā sekas – sabiedrība nespēja plānot un paredzēt naudas plūsmu, darbu apjomus.

Kapitālsabiedrība SIA “TALSU ŪDENS” ir aprēķinājusi, ka, no pagastu pārvaldēm pārņemot ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu un Domei pieņemot lēmumu neveikt

izmaiņas piemērotajā tarifā, kapitālsabiedrības izmaksas ir par 222 923 *euro* lielākas nekā ieņēmumi.

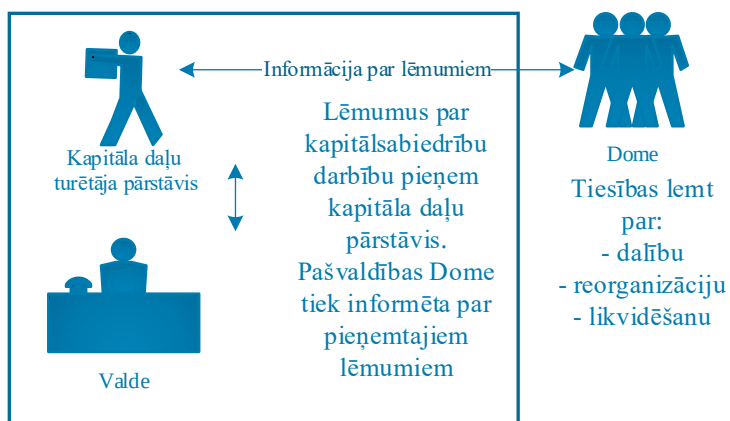
Normatīvais akts⁸⁹ nosaka, ka lēmumus, kas saistīti ar kapitālsabiedrības ikdienas darbību, pieņem izpilddirektors kā kapitāla daļu turētāja pārstāvis. Pirms normatīvo aktu izmaiņām šos pienākumus veica pašvaldības domes priekšsēdētājs vai viņa pilnvarota amatpersona.

Domes ekskluzīvajā kompetencē⁹⁰ ir tikai trīs pamatjautājumi, kas saistīti ar pašvaldības daļu kapitālsabiedrībās, t.i. vai kapitālsabiedrību:

- ✓ izveidot,
- ✓ reorganizēt vai
- ✓ likvidēt.

Pat kapitālsabiedrību pārveides process paredz, ka šāds lēmums ir jāierosina izpilddirektoram⁹¹ nevis domei. Izpilddirektors arī ir tiesīgs iesniegt domei priekšlikumus izveidot vai likvidēt kapitālsabiedrības.

Par visu kapitālsabiedrību darbību ir atbildīga tā persona, kura ar rīkojumu ir noteikta kā kapitāla daļu turētāja pārstāvis. Pārstāvim ir jābūt informētam par kapitālsabiedrību darbību, jāpieņem lēmumi, lai nodrošinātu kapitālsabiedrību mērķu sasniegšanu un jāsniedz pašvaldībai nepieciešamā informācija.

3. attēls. Lēmumu pieņemšanas process atbilstoši normatīvajiem aktiem.

Lai arī normatīvais akts⁹² nosaka, ka kapitāla daļu turētāja pārstāvim ir pienākums pieņemt lēmumus, kas ir būtiski kapitālsabiedrību darbībā, tomēr Pašvaldībā būtiskus lēmumus par kapitālsabiedrības turpmāko rīcību pieņem Dome. Piemēram, kapitālsabiedrības valdei, konstatējot, ka spēkā esošais pakalpojumu tarifs nesedz visus ar tā nodrošināšanu saistītos izdevumus, par šo jautājumu ir jāinformē Dome. Savukārt Dome pieņem lēmumu, vai iesniegt tarifa paaugstināšanas projektu Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai vai atstāt spēkā esošo.

Revidējamajā laika posmā Dome ir pieņēmusi lēmumu piemērot tarifu⁹³, kas bija zemāks par pagastu pārvaldēs apstiprinātajiem ūdensapgādes tarifiem, kā rezultātā kapitālsabiedrība uzskata, ka tai ir radušies zaudējumi.

Piemēram, 2015. gadā Dome nolēma⁹⁴ uzsākt pagasta pārvalžu apsaimniekotās ūdenssaimniecības nodošanu apsaimniekošanā SIA "TALSU ŪDENS". Pārņemot ūdenssaimniecības apsaimniekošanu,

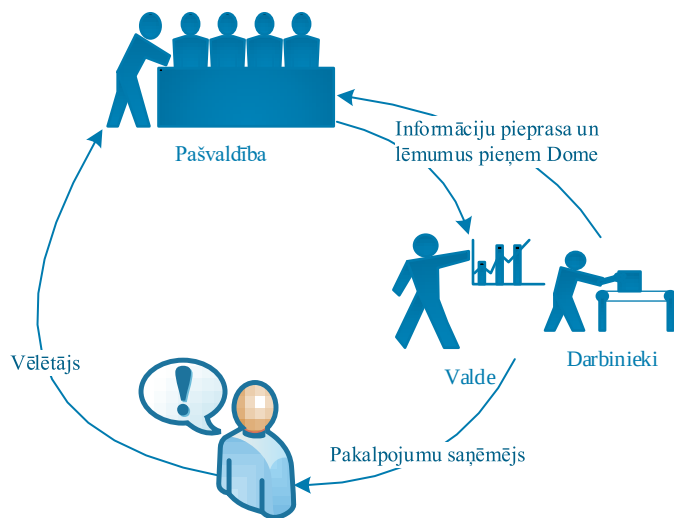
SIA "TALSU ŪDENS" piemēroja Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātu tarifu, kas bija zemāks par pagastu pārvalžu piemērotajām maksām iedzīvotājiem par ūdens un kanalizācijas pakalpojumu izmantošanu. Lai arī iedzīvotājiem izmaksu samazinājums tika pasniegts kā ieguvums no ūdenssaimniecību objektu nodošanas SIA "TALSU ŪDENS", tomēr, piemērojot spēkā esošo tarifu, kapitālsabiedrībai radās grūtības segt pārņemtās infrastruktūras uzturēšanas izmaksas.

Kapitālsabiedrībai bija nepieciešami papildu ieguldījumi pārņemtās infrastruktūras darbības nodrošināšanai. Kapitālsabiedrība ir aprēķinājusi, ka, no pagastu pārvaldēm pārņemot ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu un neveicot izmaiņas piemērotajā tarifā, tai ir radīti zaudējumi 222 923 *euro* apmērā⁹⁵.

2019. gadā Dome pieņēma lēmumu⁹⁶ ieguldīt kapitālsabiedrības pamatkapitālā 45 000,00 *euro* apmērā, jo bija nepieciešams veikt remontdarbus Pastendes notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Ieguldījumi bija nepieciešami, jo faktiskajiem izdevumiem neatbilstoša tarifa dēļ, tā nespēja pati uzturēt iekārtas⁹⁷.

Šādā veidā netika pieņemti ar faktiem un aprēķiniem pamatoti lēmumi. Tiek pieņemti tādi lēmumi, kas ilgtermiņā nav Pašvaldības iedzīvotāju kā pakalpojuma saņēmēju interesēs, jo pienācīgi netiek uzturēta infrastruktūra.

Vienlaicīgi ir jāņem vērā, ka kapitālsabiedrības ieņēmumus ir iespējams palielināt ne tikai ar izmaiņām pakalpojuma tarifā, bet arī palielinot pakalpojuma lietotāju skaitu, jo uzņēmuma neto apgrozījumu ietekmē gan cena, gan sniegto pakalpojumu apjoms.

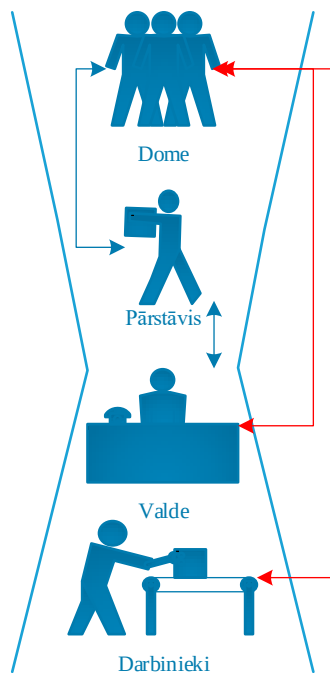
4. attēls. Lēmumu par kapitālsabiedrību darbību pieņemšanas process Pašvaldībā.

Pašas kapitālsabiedrības publiskajos gada pārskatos uzsver, ka grūtības strādāt rada Pašvaldības politiskā ietekme.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" savā gada pārskatā par 2017. gadu norāda:

Viens no faktoriem, kas nākotnē varētu ietekmēt sabiedrības darbības rezultātu, ir atkarība no Talsu novada domes politiskajiem lēmumiem attiecībā uz sabiedrības sniegto pakalpojumu klāstu. Tā sekas – sabiedrība nespēja plānot un paredzēt naudas plūsmu, darbu apjomus⁹⁸.

Revidējamā laika posmā likums⁹⁹ noteica, ka kapitāla daļu turētāja pārstāvis, kurš ir atbildīgs par kapitālsabiedrību darbību un lēmumu pieņemšanu, ja ar lēmumu nav noteikts citādi, ir domes priekšsēdētājs. 2020. gada 1. janvārī spēkā stājās grozījumi, kuri šo atbildību noteica pašvaldības izpilddirektoram. Grozījumi tika veikti ar mērķi mazināt pašvaldību politisko ietekmi uz kapitālsabiedrību darbību¹⁰⁰.

5. attēls. Informācijas plūsma starp Pašvaldību un kapitālsabiedrību.

Lai Pašvaldība nodrošinātu, ka deputātu politiskās intereses neietekmē kapitālsabiedrību darbību, ir jāizstrādā kārtību¹⁰¹, kurā ir skaidri noteiktas katras iesaistītās puses tiesības un pienākumi, kā arī noteikta informācijas aprites kārtība. Skaidras informācijas apmaiņas kārtības noteikšana nodrošina, ka kapitāla daļu turētāja pārstāvis vienmēr ir informēts par visām aktualitātēm un spētu pieņemt pamatotus lēmumus, kā arī mazinātu Pašvaldības deputātu nevēlamu politisko ietekmi īstenojot savas deputātu tiesības¹⁰², apejot kapitāla daļu turētāja pārstāvi un radot kapitālsabiedrības valdei un atbildīgajiem darbiniekiem nevēlamu politisko spiedienu.

Ieteikums

Lai uzlabotu kapitālsabiedrību darbības pārvaldību un nodrošinātu lēmumu neatkarību no nevēlamas politiskās ietekmes, izstrādāt kapitālsabiedrību pārvaldības kārtību, nosakot caurspīdīgu sistēmu par atbildības un pienākumu sadalījumu starp kapitālsabiedrību pārvaldībā iesaistītajiem subjektiem, saziņas un informācijas apmaiņas kārtību, atbilstošas iekšējās kontroles sistēmas un atbildīgos par to īstenošanu.

1.4. Vai Pašvaldība ir vērtējusi, vai kapitālsabiedrību finansējuma nodrošināšanai ir izvēlēts pats pamatotākais modelis?

Pašvaldība nav objektīvi izvērtējusi, kā visekonomiskāk nodrošināt pārvaldes uzdevumu izpildi. Gadījumos, kad pašvaldība iegādājas pakalpojumu, tā cenā ir iekļauts pievienotās vērtības nodoklis. Savukārt, ja uzdevums tiek īstenots, pamatojoties uz deleģējuma līgumu un par tā izpildi tiek maksātas dotācijas, tad pievienotās vērtības nodoklis netiek aprēķināts.

Kapitālsabiedrību grāmatvedības uzskaites nav organizētas tā, lai sniegtu Pašvaldībai pietiekamu informāciju par pakalpojumu izmaksām un būtu iespējams izvērtēt, kāds finansēšanas modelis Pašvaldībai ir visizdevīgākais. Arī pašām kapitālsabiedrībām nav pieejama informācija, vai Pašvaldībai sniegto pakalpojumu izdevumu segšanai netiek izmantoti līdzekļi, kas saņemti no iedzīvotājiem par tiem sniegtajiem pakalpojumiem.

Veicot nepieciešamās darbības grāmatvedības uzskaites pilnveidošanai un nepieciešamās darbības deleģējuma līguma noslēgšanai, Pašvaldība par saņemtajiem pakalpojumiem (kapsētu apsaimniekošana, Pašvaldībai piederošo nekustamo īpašumu apsaimniekošana) varēja samaksāt vismaz par 132 484 *euro* mazāk revidējamā periodā, kā arī turpmāk varētu ik gadu ietaupīt vismaz 62 204 *euro*.

Pašvaldības nekustamā īpašuma apsaimniekošanas finansējuma modelis ne Pašvaldībai, ne kapitālsabiedrībai neļauj plānot pašvaldības īpašumu apsaimniekošanas darbus atbilstoši faktiskajām vajadzībām, jo SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" sava darbība Pašvaldības nekustamo īpašumu apsaimniekošanā ir jāfinansē no līdzekļiem, kas iegūti no maksas pakalpojumiem¹⁰³, piemēram, iznomājot Pašvaldības nekustamo īpašumu.

Pašvaldībai regulāri ir jāpārskata kapitālsabiedrībām uzticēto pārvaldes uzdevumu finansēšanas modelis un uz pamatotiem faktiem un aprēķiniem jāizvēlas tāds modelis, kas pēc vērtēšanas tiek atzīts par ekonomiskāko. Pašvaldības pieņemtie lēmumi par finansēšanas modeli atstāj tiešu iespaidu uz Pašvaldības budžetu.

Lai nodrošinātu kapitālsabiedrību darbību, Pašvaldība ir izvēlējusies ar trim¹⁰⁴ kapitālsabiedrībām noslēgt deleģēšanas līgumu, bet no trim¹⁰⁵ kapitālsabiedrībām pirkt pakalpojumus saskaņā ar pakalpojumu līgumiem.

Kapitālsabiedrībām, ar kurām Pašvaldība ir noslēgusi deleģēšanas līgumus, Pašvaldība ir noteikusi, ka dotācijas tās var saņemt tikai izņēmuma gadījumos. Piemēram, SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" sava darbība jāfinansē no līdzekļiem, kas iegūti no maksas pakalpojumiem¹⁰⁶. Tikai gadījumā, ja gūtais finansējums no maksas par sniegtajiem pakalpojumiem pilnībā nenodrošina pakalpojumu kvalitatīvu sniegšanu, tad kapitālsabiedrība var iesniegt Pašvaldībai finanšu līdzekļu nepieciešamības pamatojumu.

Tomēr, tā kā kapitālsabiedrībai grāmatvedībā nav nodalīti ienākumi par tiem pakalpojumiem, kurus tā sniedz deleģējuma līguma ietvaros, tad kapitālsabiedrībai nav pieejama informācija, vai šo pakalpojumu izdevumu segšanai netiek izmantoti līdzekļi, kas saņemti no citu pakalpojumu sniegšanas.

Saskaņā ar spēkā esošo normatīvo regulējumu¹⁰⁷ un VID sniegto viedokli¹⁰⁸ komersanti (tajā skaitā pašvaldību kapitālsabiedrības), pildot deleģētos pārvaldes uzdevumus (izņemot Pievienotās vērtības nodokļa likuma 3. panta desmitajā daļā minētos darījumus), nav uzskatāmi par nodokļa maksātājiem, ja tiek izpildīti šādi nosacījumi:

- ☑ ir veikts izvērtējums, ka komersants var veikt attiecīgo uzdevumu efektīvāk;
- ☑ pārvaldes uzdevums komersantam nodots ar deleģēšanas līgumu;
- ☑ deleģēšanas līgums ir saskaņots ar VARAM vai, ja līguma termiņš nepārsniedz gadu, VARAM ir informēts par pārvaldes uzdevumu deleģēšanu;
- ☑ līgumā norādīts, ka deleģēto pārvaldes uzdevumu finansēšanas veids ir dotācija;
- ☑ komersants ir nodrošinājis atsevišķu (nodalītu) grāmatvedības uzskaiti visiem ieņēmumiem un izdevumiem saistībā ar pārvaldes uzdevumu izpildi;
- ☑ iegādātās preces un saņemtos pakalpojumus pārvaldes uzdevumu veikšanai komersants neiekļauj atskaitāmā priekšnodokļa daļā.

Gadījumos, kad pašvaldības ir izpildījušas minētos nosacījumus, tām, veicot maksājumus kapitālsabiedrībām par deleģēto pārvaldes uzdevumu izpildi dotāciju veidā, nav jāmaksā Pievienotās vērtības nodoklis. Tādējādi tiek iztērēts mazāk pašvaldības budžeta līdzekļu.

Vienīgais izvērtējums, ko Pašvaldība veic, ir izvērtējumus par dalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās¹⁰⁹, un tikai reizi piecos gados. Turklāt šis izvērtējums tiek veikts formāli, kā arī kapitālsabiedrības nav nodrošinājušas atsevišķu ienākumu un izdevumu uzskaiti deleģētajiem pārvaldes uzdevumiem.

Piemēram, Pašvaldība ir deleģējusi SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" kapsētu izveidošanas un uzturēšanas pakalpojumus, Pašvaldībai piederošā nekustamā īpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu.

Pašvaldība kapitālsabiedrībai par kapsētu izveidošanas un uzturēšanas pakalpojumu sniegšanu 2018. un 2019. gadā saskaņā ar noslēgto pakalpojumu sniegšanas līgumu ir samaksājusi 192 516 *euro*, tajā skaitā 33 412 *euro* PVN¹¹⁰. Ja Pašvaldība šo pakalpojumu būtu noformējusi kā dotāciju par pārvaldes uzdevumu sniegšanu, tad Pašvaldība būtu ietaupījusi finanšu līdzekļus 33 412 *euro* apmērā.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" par Pašvaldībai piederošā nekustamā īpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu no Pašvaldības kā maksu par pakalpojumu sniegšanu 2018. un 2019. gadā ir saņēmusi 570 841 *euro*, tajā skaitā 99 072 *euro* PVN. Tātad arī par šo pakalpojumu sniegšanu 99 072 *euro* varēja tikt ietaupīti.

Pašvaldība par sniegtajiem pakalpojumiem 2018. un 2019. gadā varēja ietaupīt ap 132 484 *euro*.

Turklāt, izvērtējot grāmatvedības dokumentāciju, revidenti konstatēja, ka nav iespējams izsekot, vai finanšu līdzekļi, kas tika samaksāti deleģēto uzdevumu izpildei, tika iztērēti tieši šim mērķim.

Lai Pašvaldība spētu izvērtēt, kāda veida līgumus tai ir ekonomiski izdevīgāk slēgt ar kapitālsabiedrībām, Pašvaldības rīcībā ir jābūt pamatotai finanšu informācijai par kapitālsabiedrību darbību.

SIA "TALSU ŪDENS" būtiskākā ieņēmumu un izdevumu daļa (2019. gadā 88 % no kopējiem ieņēmumiem un izdevumiem) ir saistīta ar ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu patērētājiem. Tomēr Pašvaldībai sniegtajos pārskatos netiek nodalīti uzrādīta informācija par izdevumiem pa pakalpojumu veidiem. Grāmatvedības uzskaitē, neveicot papildu manuālus aprēķinus, nevar iegūt informāciju par pakalpojumu izmaksām.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" grāmatvedības uzskaitē nenodrošina ticamas informācijas iegūšanu par pakalpojumu ietvaros gūtajiem ieņēmumiem un izdevumiem. Lai iegūtu ticamu informāciju, kapitālsabiedrībai būtu atkārtoti jāapkopo attaisnojuma dokumentos ietvertā informācija.

Tādējādi Pašvaldības rīcībā nav un tā nevar iegūt operatīvu informāciju, lai Pašvaldība varētu veikt ekonomisko izvērtējumu¹¹¹ katram pārvaldes uzdevumam un pieņemt pamatotu lēmumu, izvēloties pārvaldes uzdevuma finansēšanas veidu.

Tā kā SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" sava darbība Pašvaldības nekustamo īpašumu apsaimniekošanā ir jāfinansē no līdzekļiem, kas iegūti no maksas pakalpojumiem¹¹², piemēram, iznomājot Pašvaldības nekustamo īpašumu par Domes noteikto cenu, šāds finansējuma modelis ne Pašvaldībai, ne kapitālsabiedrībai neļauj plānot Pašvaldības īpašumu apsaimniekošanas darbus atbilstoši faktiskajām vajadzībām.

Ieteikums

Lai nodrošinātu, ka, Pašvaldībai iegādājoties pakalpojumus no savām kapitālsabiedrībām, Pašvaldības budžeta līdzekļi tiek izmantoti ekonomiskākajā veidā, izvērtēt piemērotākos pakalpojumu iegādes modeļus.

1.5. Vai iedzīvotājiem ir pieejama pietiekama informācija par kapitālsabiedrību darbību?

Kapitālsabiedrības nenodrošina publiski pieejamu pilnīgu informāciju, kas tām ir jāpublisko saskaņā ar normatīvajiem aktiem¹¹³. Turklāt arī pati Pašvaldība nepublisko visu informāciju, kuru tai ir pienākums¹¹⁴ publiskot. Publiskojamās informācijas trūkums norāda uz Pašvaldības nepilnīgi īstenoto kontroli kapitālsabiedrību pārvaldībā.

Līdz ar to Pašvaldības iedzīvotājiem tiek liegta pilnīga informācija par kapitālsabiedrību darbību, virzību uz mērķu sasniegšanu, pakalpojumu kvalitāti, izmaksām, kā rezultātā iedzīvotājiem netiek nodrošināta iespēja īstenot to politiskās līdzdalības tiesības.

Kopš 2015. gada 1. janvāra Pašvaldībai bija jānodrošina, ka tās mājas lapā tiek publiskota aktuāla informācija par kapitālsabiedrībām, kurās tai pieder kapitāla daļas. Arī kapitālsabiedrībām ir noteikts pienākums publiskot informāciju par savu darbību. Publiski pieejamas informācijas apjomu nosaka normatīvie akti¹¹⁵.

Pašvaldībai mājaslapā ir jāpubliko arī informācija par Pašvaldības deleģētajiem pārvaldes uzdevumiem, kā arī deleģēšanas līgums piecu darba dienu laikā no deleģēšanas līguma noslēgšanas dienas¹¹⁶.

Tāpat Pašvaldības iekšējie noteikumi uzliek pienākumu publiskot informāciju Pašvaldības mājaslapā. Šis pienākums ir uzlikts kapitālsabiedrību valdei, atbildīgajiem darbiniekiem kopā ar Pašvaldības Sabiedrisko attiecību nodaļu¹¹⁷.

Izvērtējot Pašvaldības mājas lapā un kapitālsabiedrību mājaslapās iekļauto informāciju, konstatēts, ka informācija nav iekļauta tādā apmērā, kā to nosaka normatīvais akts¹¹⁸.

Pašvaldība savā mājaslapā¹¹⁹ nav norādījusi, piemēram:

- ⊗ atbilstības izvērtējumu normatīvajiem aktiem par Pašvaldības līdzdalību kapitālsabiedrībās;
- ⊗ informāciju par kapitāla daļu turētāja pārstāvjiem kapitālsabiedrībās;
- ⊗ kapitālsabiedrību apstiprinātos gada pārskatus.

Lai gan pēc revīzijas uzsākšanas kapitālsabiedrību mājaslapās vairākkārtēji tika publiskota un aktualizēta informācija, kapitālsabiedrības un Pašvaldība kā kapitāla daļu turētāja nav spējušas nodrošināt publiskoto informāciju normatīvajā aktā noteiktā¹²⁰ apmērā.

Pieejamās publiskotās informācijas apjoms katrai kapitālsabiedrībai ir atšķirīgs. Publiskotās informācijas apkopojums attēlots zemāk 1. tabulā, ņemot par pamatu normatīvajos aktos¹²¹ noteiktās 17 prasības par publiskojamās informācijas veidiem.

1. tabula

Likumā¹²² noteiktās publiski pieejamās informācijas apmērs Pašvaldības kapitālsabiedrību mājaslapās (23.03.2020.)

Kapitālsabiedrība	Informācija pieejama pilnībā (kopumā 17 prasības)	Informācija pieejama daļēji	Informācija nav pieejama	Neattiecas uz kapitālsabiedrību
SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS"	6	5	4	2
SIA "TALSU ŪDENS"	9	5	2	1
SIA "TALSU TELEVĪZIJA"	4	2	9	2
SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA""	6	4	5	2
SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca" ¹²³	9	4	4	0

Piemēram, SIA "TALSU ŪDENS" nav nodrošinājusi informāciju par kapitālsabiedrības dalībnieku sapulcēm¹²⁴. Savukārt SIA "TALSU TELEVĪZIJA" nav publiskojusi zvērināta revidenta nepārbaudītus starpperiodu un gada pārskatus¹²⁵, informāciju par kapitālsabiedrības valdes locekli¹²⁶.

Ieteikums

Lai nodrošinātu iedzīvotājiem iespēju īstenot politiskās līdzdalības tiesības, ievietot pilnīgu publiskojamo informāciju Pašvaldības un kapitālsabiedrību mājaslapās atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

2. Vai kapitālsabiedrības sniedz pakalpojumus iedzīvotāju interesēs?

2.1. Vai kapitālsabiedrības darbojas deleģējuma ietvaros?

Pašvaldības kapitālsabiedrības piedāvā pakalpojumus ārpus tām deleģētajiem uzdevumiem, jo sniedz arī tādus maksas pakalpojumus, kurus tirgū jau piedāvā privātie komersanti.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" sniedz pakalpojumus privātpersonām ārpus pašvaldības deleģētajiem uzdevumiem – iznomā transportlīdzekļus un dronus, veic remontdarbus vai labiekārtošanas darbus (zāles pļaušana, koku stādīšana), nodarbojas ar apbedīšanas piederumu (zārku, dvieļu, svečturu u.c.) tirdzniecību.

SIA "TALSU ŪDENS" sniedz santehnikas remonta pakalpojumus, ūdensskaitītāju nomaiņas pakalpojumus, neliela apjoma ūdensvadu būvdarbus, tehnikas nomu.

SIA “TALSU TELEVĪZIJA” veic iedzīvotāju informēšanu arī ārpus Pašvaldības administratīvās teritorijas.

Normatīvie akti¹²⁷ nosaka stingrus nosacījumus, kādos gadījumos pašvaldībām ir tiesības ar kapitālsabiedrību starpniecību piedalīties pakalpojumu sniegšanā. Nosacījumu mērķis ir ierobežot pašvaldības, lai tās ar savu kapitālu netraucētu privātā kapitāla konkurenci. Turklāt viena no pašvaldību funkcijām ir sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā¹²⁸.

Iedzīvotāju interesēs ir uz konkurenci balstīts preču un pakalpojumu tirgus. Konkurences pastāvēšana nodrošina iedzīvotājiem iespēju iegādāties kvalitatīvākas un lētākas preces vai pakalpojumus. Savukārt publiskas personas atbalsts savai kapitālsabiedrībai rada nevienlīdzīgu tirgus apstākļu risku privātajiem komersantiem. Tādējādi sarūk konkurence un piedāvājumu daudzveidība iedzīvotājiem.

Konkurences padome ir norādījusi¹²⁹, ka pašvaldībām līdzdalības kapitālsabiedrībā pārvērtēšanas ietvaros ir jāiekļauj izvērtējums par katru kapitālsabiedrības darbības veidu. Turklāt veicot izvērtējumu par darbības veidiem ir jāpievērš uzmanība arī atbilstošajā tirgus segmentā jau esošajiem komersantiem, piemēram, jāpārlicinās, ka komersanti nespēj nodrošināt nepieciešamo pakalpojumu vai preci.

Pašvaldības izvērtējumos par dalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās ir ietverta informācija tikai par pakalpojumiem, kurus kapitālsabiedrība veic deleģēšanas līguma vai pakalpojumu pirkšanas līguma ietvaros.

Netiek analizēti pārējie piedāvātie maksas pakalpojumi, lai gan šajās jomās varētu darboties un darbojas privātie komersanti. Virkne kapitālsabiedrību sniegto pakalpojumu nav saistīti ar Pašvaldības autonomām funkcijām un no normatīvajiem aktiem¹³⁰ izrietošiem Pašvaldības pienākumiem. Piemēram, divas Pašvaldības kapitālsabiedrības¹³¹ sniedz tehnikas nomas pakalpojumus, viena kapitālsabiedrība¹³² piedāvā drona nomu, ūdens skaitītāju nomaiņu. Šādas darbības liecina par kapitālsabiedrību iesaisti nozarēs, kur nepastāv tirgus nepilnība.

Piemēram, Pašvaldība ir deleģējusi¹³³ SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” uzdevumu – sniegt kapsētu izveidošanas un uzturēšanas pakalpojumus saskaņā ar noslēgto līgumu un citus uzdevumus. Kapitālsabiedrība starp citiem pakalpojumiem, kurus tā sniedz saistībā ar apbedīšanu, ir norādījusi arī zārku, dvieļu, sveču un citu apbedīšanas piederumu tirdzniecību. Revidenti, izvērtējot publiski pieejamo informāciju, konstatēja, ka šajā jomā Pašvaldības administratīvajā teritorijā ir komersanti¹³⁴, kuriem Pašvaldības kapitālsabiedrība ar savu darbību veido konkurenci.

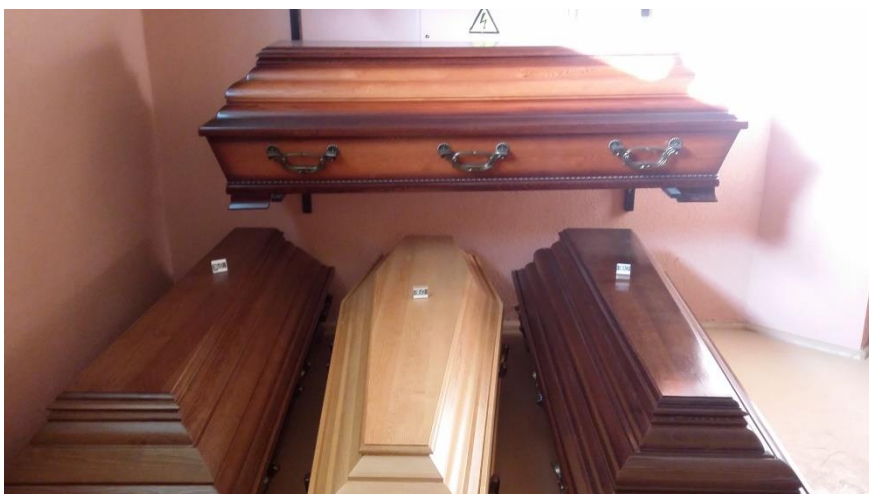
Valsts kontrole, ņemot vērā Konkurences padomes¹³⁵ funkcijas un veikto tirgus uzraudzību apbedīšanas pakalpojumu jomā, lūdza tai sniegt viedokli par kapitālsabiedrību iesaistīšanos šajā tirgus segmentā:

Izvērtējums par dalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās jāveic ne retāk kā reizi piecos gados vai biežāk, ja mainās kāds no būtiskajiem nosacījumiem, kas bija galvenais pamatojums lēmumam par dalību

Tāpat KP rada bažas SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" darbība apbedīšanas pakalpojumu tirgū (tirgus, kurā nereti ir novērojami daudzi tirgus dalībnieki un norit sīva konkurence), proti, tā vietā, lai SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" nodarbotos ar kapu apsaimniekošanu (atbilstoši Talsu novada domes 28.04.2016. lēmumā Nr.8 atzītajam), SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" nodarbojas arī ar apbedīšanas pakalpojumu sniegšanu. KP norāda, ka tas, ka SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" nodarbošanās ar kapu apsaimniekošanu varētu tikt atzīta kā stratēģiski svarīgu īpašumu apsaimniekošana, automātiski neveido prezumpciju, ka ir attaisnojama arī kapitālsabiedrības darbība apbedīšanas pakalpojumu tirgū.

Apmeklējot Pašvaldības kapliču un kapsētas, revidenti konstatēja, ka kapitālsabiedrība piedāvā iegādāties zārkus, dvieļus, segas un citus apbedīšanas piederumus.

6. attēls. Fotografija ar SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" piedāvātajiem apbedīšanas piederumiem.

Pašvaldība ir deleģējusi¹³⁶ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" no pašvaldības funkcijām¹³⁷ izrietošus pārvaldes uzdevumus arī nekustamā īpašuma apsaimniekošanas jomā – Pašvaldībai piederošā īpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas, dzīvojamo māju (līdz pārvaldības tiesību nodošanai dzīvokļu īpašniekiem) apsaimniekošanas jomā:

- ☑ nodrošināt dzīvojamo māju obligāti veicamās pārvaldīšanas prasības;
- ☑ nodrošināt Pašvaldībai piederošā nedzīvojamā īpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu.

Deleģēšanas līguma ietvaros SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" jāveic dzīvojamo māju apsaimniekošana līdz pārvaldības tiesību nodošanai īpašniekiem. Revīzijas laikā Pašvaldībai tika nosūtīts pieprasījums sniegt informāciju, cik šādu dzīvojamo māju¹³⁸ tā apsaimnieko. Pašvaldība iesniedza sarakstu¹³⁹, kurā bija 10 objekti. Pati kapitālsabiedrība un Pašvaldība norādīja¹⁴⁰, ka kapitālsabiedrība kopumā apsaimnieko aptuveni 300 dzīvojamo māju.

Jāuzsver, ka Pašvaldība ir tiesīga¹⁴¹ deleģēt tikai tādus uzdevumus, kas izriet no Pašvaldības funkcijām, tātad tā ir tiesīga deleģēt tikai tādu dzīvojamo māju pārvaldīšanu, kuru pārvaldīšanas tiesības dzīvokļu īpašnieki nav pārņēmuši un kurās pašai Pašvaldībai jāveic pārvaldīšana, pamatojoties uz normatīvā akta¹⁴² prasībām.

Lai arī veiktā līdzdalības izvērtējuma laikā 2016. gadā Pašvaldība norāda, ka tai ir jāapsaimnieko 297 dzīvojamās mājas, kurās iedzīvotāji nav pārņēmuši pārvaldīšanas tiesības, tad šobrīd, kā jau iepriekš minēts, saskaņā ar Pašvaldības sniegto informāciju šādas mājas ir tikai 10¹⁴³. Tātad būtiski ir mainījies deleģētā uzdevuma izpildes apjoms, bet Pašvaldība nav veikusi jaunu līdzdalības izvērtējumu, lai pārlicinātos, ka dalība kapitālsabiedrībā vēl joprojām ir šī uzdevuma izpildei efektīvākais veids.

Ņemot vērā, ka Pašvaldības administratīvajā teritorijā ir vairāki namu apsaimniekošanas uzņēmumi¹⁴⁴, Pašvaldībai bija atkārtoti jāveic izvērtējums ar mērķi pārlicināties, ka Pašvaldībai ir nepieciešamība piedalīties ar savu kapitālu šajā tirgus segmentā, lai nodrošinātu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošanu.

Arī Konkurences padome¹⁴⁵ sniedz šādu skaidrojumu:

Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma (turpmāk – Pārvaldības likums) 7. panta pirmā daļa noteic, ka publiskai personai ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā.

KP norāda, ka minētais ir uzskatāms par maksimālo pārvērtēšanas termiņu un automātiski neveido prezumpciju, ka konkrētā tiesību norma ierobežotu publisko personu veikt konkrēto līdzdalības pārvērtējumu arī ātrāk nekā pēc pieciem gadiem.

(..) Agrāka pārvērtēšana šādā gadījumā ļauj atbilstoši situācijai tirgū izvērtēt, vai un kādā termiņā privātie tirgus dalībnieki spētu nodrošināt konkrētā pakalpojuma sniegšanu, kā arī attiecīgi pieņemt lēmumu par kapitālsabiedrības tālākās darbības stratēģiju, piemēram, ja tiek izvēlēts ilgtermiņā atteikties no līdzdalības kapitālsabiedrībā.

Tā kā Pašvaldība ir tiesīga deleģēt tikai tādu dzīvojamo māju pārvaldīšanu, kurās iedzīvotāji nav pārņēmuši pārvaldīšanas tiesības, tad dzīvojamajām mājām, kuras nav Pašvaldības iesniegtajā sarakstā, SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” sniedz apsaimniekošanas un pārvaldīšanas pakalpojumus kā komercdarbību brīvā tirgū, pārkāpjot deleģēšanas līgumā noteiktos ietvarus. Turklāt Pašvaldība nav veikusi izvērtējumu, kādu ietekmi šāda kapitālsabiedrības darbība atstāj uz citiem tirgus dalībniekiem.

Pašvaldībai pieder visas SIA “TALSU TELEVĪZIJA” kapitāla daļas. Tomēr kapitālsabiedrības noteiktā vīzija aptver arī citu pašvaldību intereses (informācijas izplatīšanu), lai arī tās nav veikušas ieguldījumus kapitālsabiedrības pamatkapitālā.

Pat kapitālsabiedrības stratēģijā noteiktā vīzija pārsniedz Pašvaldības administratīvo teritoriju – “TALSU TELEVĪZIJA – konkurētspējīgs un kvalitatīvs uzņēmums, kas nodrošina vispusīgu, aktuālu un izglītojošu informāciju par Talsu novada, Mērsraga novada, Rojas novada, Dundagas novada – Ziemeļkurzemes, valsts un visas pasaules problēmām, notikumiem un aktualitātēm”¹⁴⁶.

Arī kapitālsabiedrības stratēģijā iekļautie stratēģiskie mērķi ir plašāki par Pašvaldības noteiktajiem.

2. tabula

SIA "TALSU TELEVĪZIJA" noteiktie stratēģiskie mērķi

Pašvaldības lēmums par līdzdalības saglabāšanu ¹⁴⁷	Kapitālsabiedrības stratēģija ¹⁴⁸
Dome nolēmj noteikt, ka (..) stratēģiskais mērķis (..) ir sekmēt sabiedrības vispusīgu izglītošanu, paplašinot iedzīvotāju interešu loku un informētību par Talsu pilsētas, novada, valsts problēmām un aktualitātēm, nodrošināt šo pakalpojumu kvalitāti visiem Talsu novada iedzīvotājiem, kā arī raudzīties, lai šie pakalpojumi ir efektīvi, rentabli un pieejami.	- Sekmēt sabiedrības vispusīgu izglītošanu, paplašinot iedzīvotāju interešu loku un informētību par Talsu novada, valsts un ES aktualitātēm. - Nodrošināt augstu pakalpojumu kvalitāti, efektivitāti un pieejamību visiem Talsu novada un Ziemeļkurzemes iedzīvotājiem, kā arī nodrošināt sniegto pakalpojumu rentabilitāti un pieejamību.

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome arī sniedz informāciju¹⁴⁹, ka SIA "TALSU TELEVĪZIJA" darbojas ārpus Pašvaldības administratīvās teritorijas, t.i.:

SIA "TALSU TELEVĪZIJA" ir komerciālais reģionālais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis EPLL izpratnē, kas nodrošina programmas Talsu televīzija apraidi Kurzemes reģionā, Liepājā.

Tātad arī SIA "TALSU TELEVĪZIJA" sniedz savus pakalpojumus un darbojas ārpus Pašvaldības noteiktajiem mērķim.

Ieteikums

Lai nodrošinātu, ka Pašvaldības dalība kapitālsabiedrībās negatīvi neietekmē pašvaldības komersantus, un pārliecinātos, ka deleģēto uzdevumu izpildei dalība kapitālsabiedrībās ir pats efektīvākais veids, veicot izvērtējumu par dalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās, tajā iekļaut katru kapitālsabiedrības darbības veidu, kurā kapitālsabiedrības faktiski darbojas, un atbilstošā tirgus segmenta izvērtēšanu.

2.2. Vai kapitālsabiedrībām ir zināmas pakalpojumu izmaksas?

Talsu novada iedzīvotāji nesaņem pakalpojumus atbilstoši to reālajām izmaksām.

Kapitālsabiedrības¹⁵⁰ nav aktualizējušas un pilnveidojušas grāmatvedības organizācijas dokumentus, nodrošinot vienotu pieeju viena veida ieņēmumu un izdevumu uzskaitē, t.sk. nav izstrādājušas maksas pakalpojuma cenas noteikšanas kārtību, līdz ar to netiek nodrošināta kapitālsabiedrību grāmatvedības uzskaites atbilstība grāmatvedības politikai un operatīva datu iegūšana, lai iegūtu informāciju ekonomiski pamatotu pakalpojumu cenu

noteikšanai un novērtētu visu sniegto pakalpojumu rentabilitāti, kas nepieciešams, analizējot kapitālsabiedrību pārskatos uzrādīto zaudējumu iemeslus.

Trijās kapitālsabiedrībās grāmatvedības organizācijas dokumenti nebija aktualizēti atbilstoši veiktajām izmaiņām grāmatvedības uzskaitē.

Metodika, kā tiek aprēķinātas pakalpojumu cenas, ir izstrādāta tikai vienai kapitālsabiedrībai – SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS”, taču arī tā nav sagatavota tā, lai noteiktu pamatotu pakalpojumu pašizmaksu. Tā kā SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” grāmatvedības uzskaitē netiek nodrošināta izdevumu uzskaitē pa pakalpojumu veidiem, tad kapitālsabiedrībā nav uzkrāti dati ekonomiski pamatotu pakalpojuma cenu noteikšanai.

SIA “TALSU ŪDENS” ir nodrošināta ieņēmumu uzskaitē pa pakalpojumu veidiem, kuriem tarifu nosaka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, bet izdevumi pa pakalpojumu veidiem netiek nodalīti.

SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” ieņēmumu un izdevumu uzskaitē izmanto kontus, nodalot ieņēmumus un izdevumus pēc ekonomiskās būtības. Šāda uzskaitē, veicot papildu manuālo darbu, sniedz iespēju kapitālsabiedrībai noteikt ekonomiski pamatotas pakalpojumu izmaksas.

Kapitālsabiedrībām ir jānodrošina normatīvo aktu¹⁵¹ prasībām atbilstoša grāmatvedības uzskaitē, kā arī tāda saimniecisko darījumu uzskaitē, lai Pašvaldība varētu veikt ekonomisko izvērtējumu¹⁵² katram pārvaldes uzdevumam, un kapitālsabiedrības varētu noteikt ekonomiski pamatotas cenas, kā arī plānot kapitālsabiedrību budžetus.

Grāmatvedības organizācijas dokumenti¹⁵³

Kapitālsabiedrību vadībai grāmatvedības organizācijas ietvaros ir jānodrošina grāmatvedības organizācijas dokumentu izstrāde, t.sk. nosakot¹⁵⁴ kārtību, kādā kapitālsabiedrības:

- kārto grāmatvedības reģistrus;
- organizē attaisnojuma dokumentu apgrozību;
- uzskaita sniegto pakalpojumu pašizmaksu;
- dokumentē un uzskaita kapitālsabiedrības transportlīdzekļu izdevumus u.c.

Grāmatvedības organizācijas dokumenti ir izstrādāti un apstiprināti visās Pašvaldības kapitālsabiedrībās, tomēr trijās kapitālsabiedrībās¹⁵⁵ grāmatvedības organizācijas dokumenti nebija aktualizēti atbilstoši veiktajām izmaiņām kapitālsabiedrību grāmatvedības uzskaitē. SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” pēc revidējamā perioda beigām aktualizēja un apstiprināja jaunu grāmatvedības politiku¹⁵⁶.

SIA "TALSU TELEVĪZIJA" grāmatvedības uzskaitē piemērotajā grāmatvedības uzskaites politikā¹⁵⁷ ir ietverti plašāki nosacījumi, nekā nepieciešams kapitālsabiedrības ieņēmumu un izdevumu uzskaitē, piemēram, grāmatvedības politikā¹⁵⁸ ir norādīts konts Nr.2370 "Īstermiņa aizdevumi sabiedrības dalībniekiem un vadībai", lai gan aizdevumu izsniegšana Pašvaldībai un kapitālsabiedrības vadībai nav pieļaujama.

SIA "TALSU TELEVĪZIJA" kontu plānos¹⁵⁹ konta Nr.2370 nosaukums ir "Uzkrātie ieņēmumi", kas neatbilst konta Nr. 2370 nosaukumam grāmatvedības uzskaites politikā, līdz ar to secināms, ka grāmatvedības politika netiek regulāri pārskatīta.

Lai arī SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" kontu plānā¹⁶⁰ ir detalizēti uzrādīti ieņēmumu un izdevumu konti, tomēr grāmatvedības politikā nav norādīti izmantotie konti, piemēram, kontu plānā ir 6117 "Ieņēmumi no metāllūžņu pārdošanas", bet grāmatvedības politikā¹⁶¹ konts nav minēts.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" grāmatvedības politika¹⁶² ir izstrādāta 2010. gadā, un tā netika aktualizēta līdz pat 2020. gada 5. martam¹⁶³, lai nodrošinātu grāmatvedības uzskaites un grāmatvedības politikas savstarpējo atbilstību. Līdz tam:

- ☺ saimnieciskās darbības uzskaitē tika piemēroti konti, kuru izmantošana nebija paredzēta grāmatvedības politikā, piemēram, konts Nr.7121 "Sētnieku darba instrumenti, materiāli"¹⁶⁴;
- ☺ grāmatvedības politikā tika noteikts, ka grāmatvedības kontos tiek uzrādītas kapitālsabiedrības līdzekļu un saistību izmaiņas noteiktā laika posmā, bet grāmatvedības uzskaitē, kā kapitālsabiedrības ieņēmumi un izdevumi, tika uzrādīti tranzīta maksājumi¹⁶⁵;
- ☺ kapitālsabiedrība 2017. gadā grāmatvedības uzskaites kārtošana sāka izmantot grāmatvedības programmu "Horizon", kuras funkcionalitāte dod iespēju veikt uzskaiti pa dimensijām, izmaksas dalīt pa izmaksu nesējiem (piemēram, pamatlīdzekļiem). Kapitālsabiedrība izmaksu uzskaitē piemēro gan dimensijas, gan norāda izmaksu nesējus. Tomēr grāmatvedības politikā nebija noteikts kādiem izdevumiem un kādā veidā ir piemērojamas "Horizon" funkcionalitātes iespējas.

Metodika¹⁶⁶, kādā tiek aprēķināta pakalpojumu cena, ir izstrādāta tikai vienai kapitālsabiedrībai¹⁶⁷. Apstiprinātajā metodikā¹⁶⁸ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" paredz pakalpojumu cenas pašizmaksu noteikt, izmantojot tiešās un netiešās pakalpojumu izmaksas. Netiešās pakalpojumu izmaksas – instrumentu, iekārtu, tehnikas uzturēšanas izmaksas, administrācijas izdevumus, izdevumus neparedzētiem gadījumiem – ir paredzēts aprēķināt proporcionāli strādnieku darba algai. Šāds aprēķins nesniedz pamatotu informāciju par reālajiem izdevumiem. Metodikā¹⁶⁹ arī nav norādīts, kā tiek noteikts proporcijas apmērs.

Grāmatvedības uzskaites tarifu izmaksu iegūšanai

Atbilstoši normatīvā akta¹⁷⁰ prasībām nodalīta ieņēmumu un izdevumu uzskaitē ir jānodrošina katram sabiedrisko pakalpojumu veidam, t.sk. par sniegtajiem siltumenerģijas ražošanas un sadales pakalpojumiem, ūdenssaimniecības pakalpojumiem, kā arī par atkritumu noglabāšanu.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" nodrošina tikai daļēju ieņēmumu un izdevumu uzskaiti par sniegtajiem siltumenerģijas ražošanas un sadales pakalpojumiem.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" nozarē sniegto pakalpojumu izmaksas (piemēram, darba alga, transporta izmaksas) neuzskaita šajā nozarē, bet izdevumi tiek uzrādīti kā tās nozares izdevumi, kuras atbildībā ir pakalpojumu sniegšanā iesaistītie darbinieki. Piemēram, elektriķis veic darbus siltumenerģijas ražošanas objektā. Tomēr elektriķa atlīdzība netiek attiecināta uz siltumenerģijas ražošanas objektu apsaimniekošanas izdevumiem, bet gan uz nekustamo īpašumu pārvaldīšanas izdevumiem.

SIA "TALSU ŪDENS" grāmatvedības uzskaitē, izmantojot dimensijas un izdevumiem pievienotās pazīmes, tiešie izdevumi tiek uzskaitīti nodalot, izdevumus pa ūdenspiegādes un kanalizācijas pakalpojumiem. Šo pakalpojumu tarifu apstiprina Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija.

Atbilstoši grāmatvedības uzskaites kārtībai¹⁷¹, netiešos izdevumus (to strādnieku algas, kuri ir iesaistīti vairāku pakalpojumu sniegšanā, administrācijas izdevumi, transporta un instrumentu izdevumi, kuri ir iesaistīti vairāku pakalpojumu sniegšanā) ūdenssaimniecības pakalpojumiem aprēķina atbilstoši to ieņēmumu daļai, kuri ir gūti, sniedzot ūdenssaimniecības pakalpojumus. Strādnieku algu proporcijas noteikšana un aprēķins tarifam tiek veikts manuāli, jo strādnieku atlīdzība par to pakalpojumu sniegšanu, kuri nav ūdenssaimniecības pakalpojumi, netiek nodalīti uzskaitīti.

SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" ieņēmumu un izdevumu uzskaitē izmanto kontus, nodalot ieņēmumus un izdevumus pēc ekonomiskās būtības, tajā skaitā, ieņēmumus un izdevumus par atkritumu noglabāšanu. Tomēr, lai kapitālsabiedrība iegūtu informāciju par pakalpojumu izmaksām, ir jāveic manuāli papildu aprēķini.

Grāmatvedības uzskaitē pakalpojumu ieņēmumu un izdevumu noteikšanai

Atbilstoši divu kapitālsabiedrību¹⁷² grāmatvedības organizācijas dokumentiem tās nav izvirzījušas nosacījumus, kurus piemērojot, tiktu uzkrātas izmaksas pa izmaksu nesējiem (izņemot pamatlīdzekļu nolietojuma uzskaiti), pakalpojumiem un pakalpojumu veidiem.

SIA "TALSU TELEVĪZIJA" sniedz viena veida pakalpojumu (veido sižetus), izmantojot vienam mērķim paredzētus pamatlīdzekļus, materiālus un preces, tādēļ pašizmaksas aprēķinam ir iespējams izmantot SIA "TALSU TELEVĪZIJA" grāmatvedības reģistros uzrādītos datus, neveicot detalizētāku uzskaiti.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" grāmatvedības organizācijas dokumentos ir paredzēta kārtība veikt ieņēmumu un izdevumu uzskaiti atbilstoši to ekonomiskai būtībai. Tomēr kārtība nenosaka pienākumu veikt detalizētu ieņēmumu un izdevumu uzskaiti pa pakalpojumu veidiem, kā arī nav noteikts nodalīti veikt uzskaiti par deleģēto uzdevumu izpildi, piemēram, par Pašvaldības īpašumu izmantošanu (īres maksas) un Pašvaldības īpašumu pārvaldīšanu.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" grāmatvedības uzskaitē ieņēmumus uzskaita sestajā kontu grupā, tomēr ne visus ieņēmumu veidus var identificēt atbilstoši konta nosaukumam, jo viena konta¹⁷³ ietvaros tiek uzskaitīti vairāki ieņēmumu veidi. Ņemot vērā, ka 2018. gadā šajā kontā kā ieņēmumi norādīti 522 056,38 euro un 2019. gadā 377 168,10 euro, būtu jānorāda detalizētāki ieņēmumu veidi.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" grāmatvedības uzskaitē piemēro kontus, uzskaitot izdevumus pēc to ekonomiskās būtības, tomēr grāmatvedības uzskaitē nav izveidotā tā, lai iegūtu informāciju par konkrēta pakalpojuma veida izmaksām, jo:

- ☑ nedzīvojamā fonda un dzīvojamā fonda dimensijās uzkrātajos izdevumos ir uzrādīti vairāku pakalpojumu veidu izdevumi un tie nav nošķirami, neveicot attaisnojuma dokumentos uzrādītās informācijas atkārtotu apkopošanu;
- ☑ uzskaitītās izmaksas pa resursiem, kurus izmanto vairāku pakalpojumu sniegšanai, piemēram, transportlīdzekļiem (piecos kontos uzrādītie izdevumi¹⁷⁴), netiek dalītas atbilstoši sniegtajiem pakalpojumu veidiem.

SIA "TALSU ŪDENS" ir nodrošināta ieņēmumu uzskaitē pa pakalpojumu veidiem, bet, lai noteiktu pakalpojumu izdevumus, ir jāapkopo informācija grāmatvedībā par tiešajām un netiešajām izmaksām. Tiešās izmaksas ir nodalīti uzskaitītas un netiešās izmaksas ir nosakāmas, piemērojot proporciju atbilstoši pakalpojuma veida ieņēmumu īpatsvaram kapitālsabiedrības kopējos ieņēmumos.

SIA "TALSU ŪDENS" remontbrigādes darbinieki par paveikto dienā sagatavo darba uzdevumus, kuros ir norādīts vispārīgs darba apraksts, izmantotais transportlīdzeklis, patērētais darba laiks, darbinieki, kuri ir veikuši uzdevumu. Tātad kapitālsabiedrībai ieguldot papildu darbu ir iespējams iegūt informāciju par pakalpojumu sniegšanai patērēto laiku.

Atsaucoties uz Valsts kontroles lūgumu, kapitālsabiedrība ir apzinājusi sniegto pakalpojumu skaitu un saņemto samaksu par katru pakalpojumu revidējamā laika posmā atbilstoši izrakstītajiem rēķiniem.

Tātad SIA "TALSU ŪDENS" izdevumi tiek grāmatoti tā, ka grāmatvedības programmā nevar iegūt operatīvu pārskatu, kurā būtu uzrādīti izdevumi katra pakalpojuma ietvaros, tomēr datus var iegūt, veicot manuālas darbības.

Ņemot vērā, ka kapitālsabiedrības¹⁷⁵ nav aktualizējušas un pilnveidojušas grāmatvedības organizācijas dokumentus, nodrošinot vienotu pieeju viena veida ieņēmumu un izdevumu uzskaitē, t.sk. izstrādājušas maksas pakalpojuma cenas noteikšanas kārtību, revīzijas laikā secināts, ka netiek nodrošināta kapitālsabiedrību grāmatvedības uzskaites atbilstība grāmatvedības politikai un operatīva datu iegūšana, lai iegūtu informāciju ekonomiski pamatotu pakalpojumu cenu noteikšanai un novērtētu visu sniegto pakalpojumu rentabilitāti, kas nepieciešams, analizējot kapitālsabiedrību pārskatos uzrādīto zaudējumu iemeslus.

Ieteikumi

Lai nodrošinātu kapitālsabiedrības darbības nepārtrauktību, aktualizēt grāmatvedības organizācijas dokumentus, ņemot vērā kapitālsabiedrību saimniecisko darbību un nepieciešamību iegūt operatīvu informāciju par sniegto pakalpojumu rentabilitāti, izmaksām un ekonomiskumu.

Lai nodrošinātu datu uzkrāšanu ekonomiski pamatotu cenu noteikšanai un būtu iespējams iegūt operatīvu informāciju un novērtēt pakalpojumu īstenošanas ekonomiskumu, SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un SIA "TALSU ŪDENS" pilnveidot grāmatvedības uzskaiti.

2.3. Vai iedzīvotāji nepārmaksā par kapitālsabiedrību sniegtajiem pakalpojumiem?

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" grāmatvedības uzskaitē uzrāda, ka kapitālsabiedrībai par dzīvojamo māju pārvaldīšanu ir zaudējumi. Tomēr šī uzskaitē nesniedz patiesu informāciju, jo saskaņā ar dzīvojamo māju bilanci¹⁷⁶ līdz 2019. gada 30. decembrim kapitālsabiedrība par dzīvojamo māju apsaimniekošanu no dzīvokļu īpašniekiem ir saņēmusi par 860 335 *euro* vairāk nekā iztērējusi dzīvojamo māju uzturēšanas un pārvaldīšanas darbībām.

ES fondu līdzekļu izmantošanas nosacījumos ir iekļauts dubultas nefinansēšanas princips¹⁷⁷. No šī principa izriet, ka pamatlīdzekļu nolietojumu par ES fondu finansējuma daļu nedrīkst iekļaut ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu tarifā. Pamatlīdzekļu uzskaites veida dēļ SIA "TALSU ŪDENS" tarifa aprēķinā ir iekļauts nolietojums par ES fondu finansējuma daļu vismaz 112 270 *euro*¹⁷⁸ gadā.

Iedzīvotāji, kuri izmanto SIA "TALSU ŪDENS" pakalpojumus, par ūdensapgādes pakalpojumiem gada ietvaros samaksātu vismaz par 63 316 *euro* (t.sk. PVN 10 989 *euro*) mazāk un par kanalizācijas pakalpojumiem – par 82 161 *euro* (t.sk. PVN 14 259 *euro*) mazāk, ja Pašvaldība būtu izvēlējusies pamatlīdzekļu nodošanas veidu, lai ievērotu dubultas nefinansēšanas principu.

Pašvaldība, vērtējot nepieciešamību saglabāt savu dalību kapitālsabiedrībās, ir konstatējusi kapitālsabiedrību darbības atbilstību nosacījumiem¹⁷⁹, kuriem piepildoties, Pašvaldība var iesaistīties komercdarbībā, t. i., saglabāt dalību:

- ⊙ SIA "TALSU TELEVĪZIJA", SIA "TALSU ŪDENS", SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"", jo Pašvaldības ieskatā, kapitālsabiedrību darbība, tiek īstenota stratēģiski svarīgā nozarē, tādējādi radot pakalpojumus, kas ir svarīgi Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai¹⁸⁰;
- ⊙ SIA "TALSU ŪDENS", SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"", Pašvaldības ieskatā, pārvalda īpašumus, kas ir stratēģiski svarīgi Pašvaldības teritorijas attīstībai¹⁸¹.

Vērtējumos¹⁸² ir ietverts secinājums, ka kapitālsabiedrības¹⁸³ ir ņēmušas dalību tām izvirzīto uzdevumu īstenošanā, tomēr Pašvaldība nav ietvērusi vērtējumu par to, vai izvēlētais Pašvaldības uzdevumu īstenošanas veids paredz mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu, atbilstoši iedzīvotāju interesēm, nodrošinot:

- ⊗ informācijas pieejamību;
- ⊗ ūdenssaimniecības pakalpojumus;
- ⊗ asenizācijas pakalpojumus;

- ⊗ siltumenerģijas ražošanas un sadales pakalpojumus;
- ⊗ atkritumu noglabāšanas pakalpojumu;
- ⊗ sadzīves atkritumu savākšanas pakalpojumus;
- ⊗ nekustāmā īpašuma pārvaldīšanas pakalpojumus, tajā skaitā Pašvaldības īpašumu un daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pārvaldīšanu;
- ⊗ teritorijas sanitārās uzkopšanas pakalpojumus;
- ⊗ transporta pakalpojumus;
- ⊗ būvniecības pakalpojumus.

Kapitālsabiedrības¹⁸⁴ 2017. – 2019. gadā ir informējušas Pašvaldību par savu finansiālo stāvokli, kā arī par darbības saglabāšanai un attīstībai nepieciešamajiem resursiem, piemēram:

- ⊗ SIA “TALSU TELEVĪZIJA” Pašvaldības pasūtījums 2019. gadā veidoja 55% no kopējiem ieņēmumiem (72 612 *euro*);
- ⊗ SIA “TALSU ŪDENS” informēja¹⁸⁵ Pašvaldību par zaudējumiem, pārņemot Pašvaldības ūdenssaimniecības infrastruktūras uzturēšanu, kā arī lūdza 2019. gada jūnijā piešķirt finansējumu (22 792 *euro* mēnesī), līdz 2019. gadā apstiprinātā tarifa piemērošanas uzsākšanai (2020. gada 1. marts);
- ⊗ SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” norādīja¹⁸⁶, ka siltumenerģijas nozare gadā rada zaudējumus vismaz 250 000 *euro* apmērā;
- ⊗ SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” dalībniekus informēja¹⁸⁷ par nepieciešamību veikt papildu finanšu ieguldījumus, lai nodrošinātu dabas resursu nodokļa parāda nomaksu, kā arī finansējumu bioloģiski noārdāmo atkritumu apstrādes uzsākšanai.

Atbilstoši izveidotai grāmatvedības organizācijas sistēmai, tikai SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” var izveidot operatīvu pārskatu pa darbības nozarēm, t.i., dzīvojamo māju pārvaldīšana, nedzīvojamo māju pārvaldīšana un siltumapgāde, iegūstot informāciju par nozarē gūtajiem ieņēmumiem. Tomēr vienas nozares ietvaros tiek sniegti vairāku veidu pakalpojumi, bet izmaksas pa pakalpojumu veidiem netiek dalītas. Papildus minētajam, kapitālsabiedrības ieskatā, operatīvā informācija par 2018. gadu nav izmantojama, jo 2018. gadā grāmatvedības programmas “Horizon” pielāgošana kapitālsabiedrības vajadzībām netika pabeigta.

Saskaņā ar SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” datiem nozaru griezumā 2019. gadā nedzīvojamo objektu pārvaldīšanas (+55 087 *euro*) ieņēmumi ir lielāki par izdevumiem, bet siltumenerģijas ražošanas un sadales (-62 516 *euro*), un dzīvojamo māju un Pašvaldības dzīvokļu pārvaldīšanā izdevumi ir bijuši lielāki par ieņēmumiem (-166 778 *euro*).

Iepriekš minētajos datos nav iekļauti SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” ieņēmumi par dažādiem pakalpojumiem (piemēram, teritorijas sanitārās tīrīšanas darbi Pašvaldības uzdevumā), jo nav identificējams, kuras nozares ietvaros pakalpojumi ir sniegti, tomēr izmaksas ir iekļautas visas, tajā skaitā arī par dažādu pakalpojumu sniegšanu.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" ieņēmumi par dažādu pakalpojumu sniegšanu 2019. gadā ir 499 863 *euro*.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" grāmatvedības uzskaitē uzrāda, ka atbilstoši uzskaitītajiem izdevumiem dimensijai (nozarei) "Dzīvojamo māju apsaimniekošana", t. sk. uzskaitot izdevumus par dzīvojamo māju pārvaldīšanu un Pašvaldības dzīvokļu apsaimniekošanu kapitālsabiedrībai ir zaudējumi. Tomēr šī uzskaitē nesniedz patiesu informāciju par nozares rentabilitāti, jo:

- ⊗ saskaņā ar kapitālsabiedrības veikto datu apkopojumu¹⁸⁸ par dzīvojamo māju bilanci līdz 2019. gada 30. decembrim kapitālsabiedrība konstatēja, ka par dzīvojamo māju apsaimniekošanu no dzīvokļu īpašniekiem ir saņēmusi par 860 335 *euro* vairāk nekā iztērējusi dzīvojamo māju uzturēšanas un pārvaldīšanas darbībām;
- ⊗ atbilstoši kapitālsabiedrības apkopotajai informācijai¹⁸⁹ par Pašvaldības dzīvokļu īrnieku veiktajiem maksājumiem par īri un kapitālsabiedrības izmaksām, uzturot Pašvaldības dzīvokļus, kapitālsabiedrības īres ieņēmumi 2019. gada 30. decembrī pārsniedza dzīvokļu uzturēšanas izdevumus par 1774 *euro*.

Tātad SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" grāmatvedības uzskaites dati nesniedz patieso priekšstatu par sniegto pakalpojumu izmaksām, līdz ar to kapitālsabiedrībai nav iespējams noteikt pamatotas cenas pakalpojumiem un Pašvaldībai nav iespējams gūt patiesu informāciju par kapitālsabiedrības darbību.

SIA "TALSU ŪDENS" bez papildu darbībām, manuāli apkopojot informāciju, nevar iegūt datus par katras nozares ietvaros sniegto pakalpojumu izmaksām. Izmantojot grāmatvedības uzskaitē piemēroto pazīmi asenizācijas pakalpojumu izmaksu identifikācijai, ir konstatēts, ka 2019. gadā kapitālsabiedrība ir guvusi ieņēmumus par asenizācijas pakalpojumiem 26 972 *euro*, bet tiešie izdevumi ir 27 532 *euro*¹⁹⁰. Tomēr iepriekš uzrādītais rezultāts nav izmantojams ticamai izmaksu novērtēšanai, jo daļa izdevumu ir attiecināmi uz ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu, piemēram, tarifa aprēķinā asenizācijas pakalpojumu sniegšanai izdevumi strādnieku atlīdzībai ir 3420 *euro*¹⁹¹, bet grāmatvedībā uzrādīti 16 582 *euro*¹⁹².

SIA "TALSU ŪDENS" laika posmā no 2015. gada 1. augusta līdz 2020. gada 1. martam piemēroja vienotu maksu¹⁹³ kapitālsabiedrības apkalpošanas zonā esošiem patērētājiem, tas ir, tarifs par ūdensapgādi - 0,93 *euro* (bez PVN) par kubikmetru, par kanalizāciju - 1,17 *euro* (bez PVN) par kubikmetru¹⁹⁴.

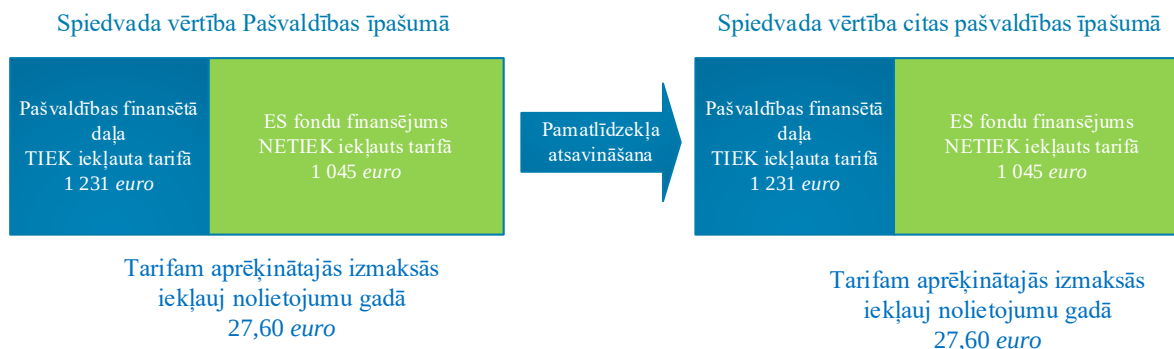
Atbilstoši Pašvaldības īstenotai politikai SIA "TALSU ŪDENS" tika palielināta ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas zona, tādējādi kapitālsabiedrībai ūdensapgādes pakalpojumu apjoms palielinājās par 22 % un kanalizācijas pakalpojumu apjoms par 6 %. Savukārt ūdensapgādes pakalpojumu izmaksas palielinājās par 33 % un kanalizācijas pakalpojumu izmaksas par 44 %.¹⁹⁵

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija SIA "TALSU ŪDENS" ir apstiprinājusi kapitālsabiedrības iesniegto pieteikumu tarifa izmaiņām, nosakot, ka tarifs par ūdensapgādi ir 1,18 *euro* (bez PVN) par kubikmetru, par kanalizāciju - 1,89 *euro* (bez PVN) par kubikmetru¹⁹⁶.

Normatīvais akts¹⁹⁷ nosaka, ka tarifa izmaksās nevar tikt iekļauts nolietojums pilnā apmērā par pamatlīdzekļiem, kas finansēti, izmantojot starptautisko finanšu institūciju, Eiropas Savienības vai tās dalībvalstu finanšu līdzekļus (turpmāk – ārējais finansējums). Aprēķināto nolietojumu var iekļaut tarifa

projektā tikai tādā apmērā, kas nepārsniedz konkrētā projekta atbildīgās iestādes vai tās sadarbības iestādes akceptētajā projekta dokumentācijā attiecīgajam gadam plānoto līmeni.

Atsavinot šādus pamatlīdzekļus no vienas budžeta iestādes citai budžeta iestādei nolietojuma aprēķināšanas kārtība saglabājas. Līdz ar to iedzīvotājiem tarifa aprēķins netiek mainīts. Skat. 7. attēlu.

7. attēls. Pamatlīdzekļu nolietojuma iekļaušana tarifā, ja pamatlīdzekli nodod viena budžeta iestāde otrai budžeta iestādei.

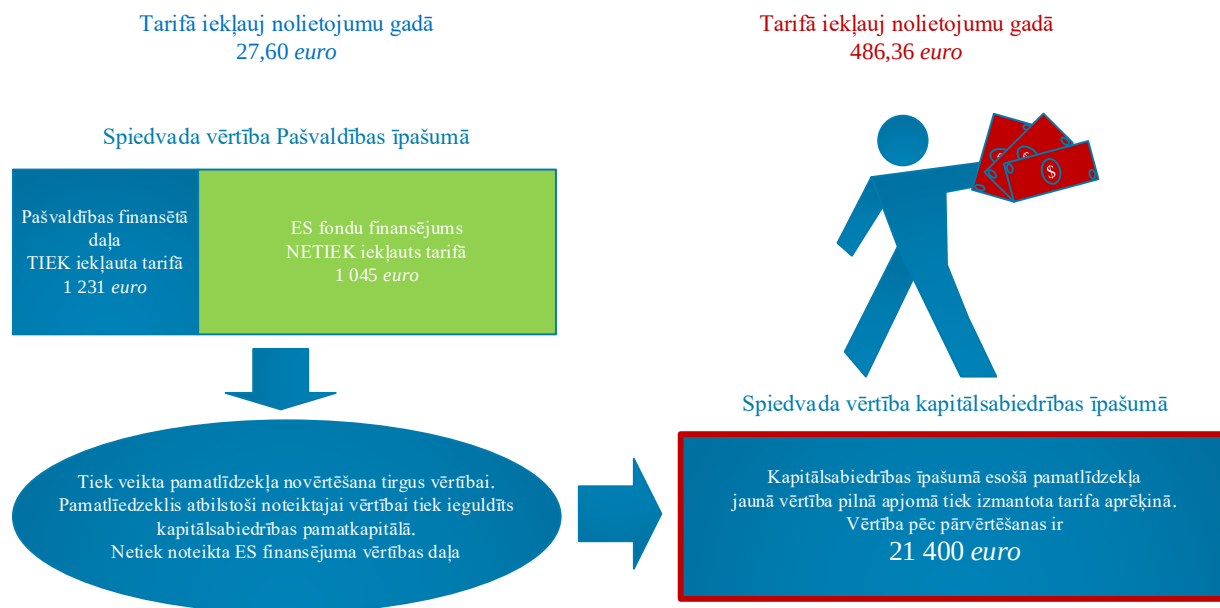
Savukārt gadījumos, kad budžeta iestāde atsavina pamatlīdzekļus kapitālsabiedrībai, normatīvie akti šādu kārtību nenosaka¹⁹⁸.

Izvērtējot jaunus SIA "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības tarifus¹⁹⁹, konstatēts, ka Pašvaldība pirms pamatlīdzekļu atsavināšanas, īstenoja ES fondu līdzfinansētus projektus, kuru rezultātā daļa no pamatlīdzekļiem tika izveidoti, rekonstruēti vai uzlaboti.

Pašvaldība, veicot iepriekšējo tarifu aprēķinus, nolietojumā neiekļāva to daļu, kas veidojusies, saņemot ārējo finansējumu.

Savukārt, nododot pamatlīdzekļus SIA "TALSU ŪDENS" īpašumā, Pašvaldībai bija jāveic pamatlīdzekļu novērtēšana atbilstoši tirgus vērtībai, lai par novērtējuma summu varētu veikt to ieguldīšanu kapitālsabiedrības pamatkapitālā. Pēc novērtēšanas mainījās pamatlīdzekļu vērtība – pamatlīdzekļu vērtība palielinājās vai samazinājās.

Lai veiktu pamatlīdzekļu atsavināšanu, normatīvie akti²⁰⁰ Pašvaldībai nosaka pienākumu veikt novērtējumu, bet nenosaka kārtību, kas nodrošinātu ārējā finansējuma rezultātā iegūtās pamatlīdzekļa vērtības neiekļaušanu tarifa aprēķinā. Piemēram, Pašvaldībai ir bijusi notekūdeņu attīrīšanas iekārta, kuras restaurācijai izmantots ārējais finansējums, kā rezultātā iekārtas vērtība ir palielinājusies. Līdz ar to, veicot šīs iekārtas ieguldījumu kapitālsabiedrības pamatkapitālā, vērtētājs novērtē iekārtu par lielāku vērtību, nekā tā būtu bijusi pirms rekonstrukcijas. Savukārt, jo lielāka vērtība, jo lielāks nolietojums, kuru iekļauj tarifa aprēķinā. Turklāt pēc pamatlīdzekļa ieguldīšanas pamatkapitālā no nolietojuma vairs netiek atskaitīta ārējā finansējuma daļa. Skat. 8. attēlu.

8. attēls. Pamatlīdzekļu nolietojuma iekļaušana tarifā, ja pamatlīdzekļi nodod viena budžeta iestāde otrai budžeta iestādei.

Pēc pamatlīdzekļu ieguldīšanas kapitālsabiedrības pamatkapitālā, vienlaicīgi nenosakot nolietojumu pamatlīdzekļiem, kas finansēti no ārējā finansējuma avota, iedzīvotāji, veicot apmaksu par pakalpojumu atbilstoši no jauna apstiprinātajam tarifam, samaksā kapitālsabiedrībai par to pamatlīdzekļa vērtības daļu, kuras izveidei Pašvaldība nemaz nav tērējusi savus finanšu resursus.

Tādējādi, lai arī normatīvais akts²⁰¹ nosaka, ka tarifa izmaksās nevar tikt iekļauts nolietojums pilnā apmērā par pamatlīdzekļiem, kas finansēti, izmantojot ārējo finansējumu, SIA “TALSU ŪDENS” tarifa aprēķinā ir iekļāvusi izdevumus par nolietojuma daļu šādiem pamatlīdzekļiem vismaz par 112 270 euro²⁰².

Iedzīvotāji, kuri izmanto SIA “TALSU ŪDENS” pakalpojumus, par ūdensapgādes pakalpojumiem gada ietvaros samaksātu vismaz par 63 316 euro (t.sk. PVN 10 989 euro) mazāk un par kanalizācijas pakalpojumiem – par 82 161 euro (t.sk. PVN 14 259 euro) mazāk, ja Pašvaldība būtu izvēlējusies pamatlīdzekļu nodošanas veidu, lai tiktu ievērots dubultas nefinansēšanas princips.

Normatīvo aktu nepilnīga regulējuma dēļ SIA “TALSU ŪDENS” ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifi ir iekļauts vismaz par 112 270 euro lielāks pamatlīdzekļu nolietojums

Ieteikums

Pašvaldībai nodrošināt, ka SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” un SIA “TALSU ŪDENS” pakalpojumu cenas ir ekonomiski pamatotas.

2.4. Vai iedzīvotāji saņem kvalitatīvus pakalpojumus?

Iedzīvotāji nevar paļauties uz to, ka kapitālsabiedrības tiem piedāvā kvalitatīvākos pakalpojumus vai ka plānotais pakalpojums tiks nodrošināts ilgtermiņā.

Iedzīvotāji, kuri ir uzticējuši savu dzīvojamo māju pārvaldīšanu SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS”, nevar būt pārliecināti, ka viņu māja tiek pārvaldīta tā, lai nodrošinātu mājas un inženiertīklu drošu ekspluatāciju, jo kapitālsabiedrībā strādā tikai uz nepilnu slodzi viens ceturtnās kvalifikācijas namu pārvaldnieks, māju lietās nav pieejama visa normatīvajos aktos²⁰³ noteiktā informācija, kas apliecinātu, ka pārvaldīšanas pienākumi tiek veikti pilnā apjomā. Piemēram, māju lietās nav iekļauti māju apsekošanas akti, kas apliecinātu, ka kapitālsabiedrība un iedzīvotāji ir informēti par mājas tehnisko stāvokli.

SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” un Pašvaldība nav īstenojušas normatīvajiem aktiem²⁰⁴ atbilstošu dzīvojamo māju pārvaldīšanas tiesību nodošanu iedzīvotājiem, līdz ar to, ja Pašvaldība nespēj pierādīt pārvaldīšanas tiesību pārņemšanas faktu, iedzīvotāji ir tiesīgi pieprasīt no Pašvaldības lielāku atbildību par dzīvojamo māju pārvaldīšanu nekā gadījumā, ja iedzīvotāji paši ir atbildīgi par mājas pārvaldīšanu.

Savukārt SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” nepiedāvā iedzīvotājiem tos pakalpojumus, kas ir paredzēti plānošanas dokumentos, – atkritumu dalītu savākšanu. Turklāt solītais ieguvums, uzticot pakalpojumu sniegšanu savai kapitālsabiedrībai – zemāks tarifs, kas netiks paaugstināts līguma darbības laikā, – nav īstenots. Tarifs šobrīd ir jau ticis paaugstināts vairākkārt²⁰⁵.

Lai arī SIA “TALSU ŪDENS” plānošanas dokumentos nosaka sev mērķi samazināt ūdens zudumus, tomēr veiktās darbības nesniedz plānots rezultātus. Atsevišķās teritorijās ūdens zudumi ūdensapgādes inženiertīklos 2018. gadā sasniedza pat 80 %, piemēram, Laidzes pagasta Rocežos – 80 % un Sārcenē – 53 %, Valdgales pagasta Cīruļos – 65 %²⁰⁶.

Saskaņā ar revidentu aplēsēm, pieņemot, ka SIA “TALSU ŪDENS” samazinātu ūdens zudumu apmēru līdz nozares vidējam līmenim, tai skaitā, legalizējot patvaļīgos pieslēgumus, kā arī saglabājot attiecīgo lietotāju ūdens patēriņu iepriekšējā līmenī, kapitālsabiedrība spētu palielināt realizējamo ūdens apjomu par 141 336 m³. Mainoties realizējamā pakalpojuma apmēriem, izmainītos arī ūdensapgādes pakalpojuma tarifs – no esošajiem 1,18 euro par 1 m³ ūdens²⁰⁷ tas samazinātos par 19,5 % līdz 0,95 euro par 1 m³ ūdens.

SIA “TALSU ŪDENS” nespēj nodrošināt pilnvērtīgu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbību, kā rezultātā tiek piesārņota apkārtējā vide. Valsts vides dienests situācijas ar notekūdeņu nepietiekamu attīrīšanu ir konstatējis vairākos kapitālsabiedrības ūdenssaimniecības objektos²⁰⁸. Līdz ar to kapitālsabiedrība, nodrošinot iedzīvotājiem ūdens apgādes un notekūdeņu attīrīšanas pakalpojumus, vienlaikus veic vides piesārņošanu.

SIA “TALSU TELEVĪZIJA” darbojas apstākļos, kas rada neobjektivitātes risku kapitālsabiedrības sagatavotajiem ziņotiem par Pašvaldības darbību, jo Pašvaldībai pieder visas kapitāla daļas, tā veic kapitālsabiedrībai pasūtījumus konkrētu sižetu sagatavošanai, un norēķini notiek par konkrētiem sižetiem, nevis tiek piešķirts finansējums nekonkretizētu sižetu veidošanai.

Viens no gadījumiem, kad pašvaldības ir tiesīgas veidot savas kapitālsabiedrības, paredz, ka konkrētajā jomā nav pietiekami daudz vai pietiekami kvalitatīvu pakalpojuma sniedzēju. Pašvaldība, lemjot par dalību kapitālsabiedrībās, vienlaikus apņemas, ka tās sniegs iedzīvotājiem kvalitatīvākus pakalpojumus.

Izpēti (anketēšanu) par iedzīvotāju apmierinātību ar pakalpojumu kvalitāti un pieejamību revidējamā laika posmā ir veikusi tikai SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”. Ne Pašvaldība, ne pārējās kapitālsabiedrības nav veikušas mērķtiecīgus pakalpojumu saņēmēju apmierinātības vērtējumus, lai apzinātu problēmas pakalpojumu kvalitātē un pieejamībā. Šāda izpēte sniegtu Pašvaldībai un kapitālsabiedrībām pamatotu informāciju par pilnveidojamajām jomām pakalpojumu sniegšanā un ļautu pārliccināties, vai privātais sektors nespēj nodrošināt kvalitatīvāku pakalpojumu sniegšanu.

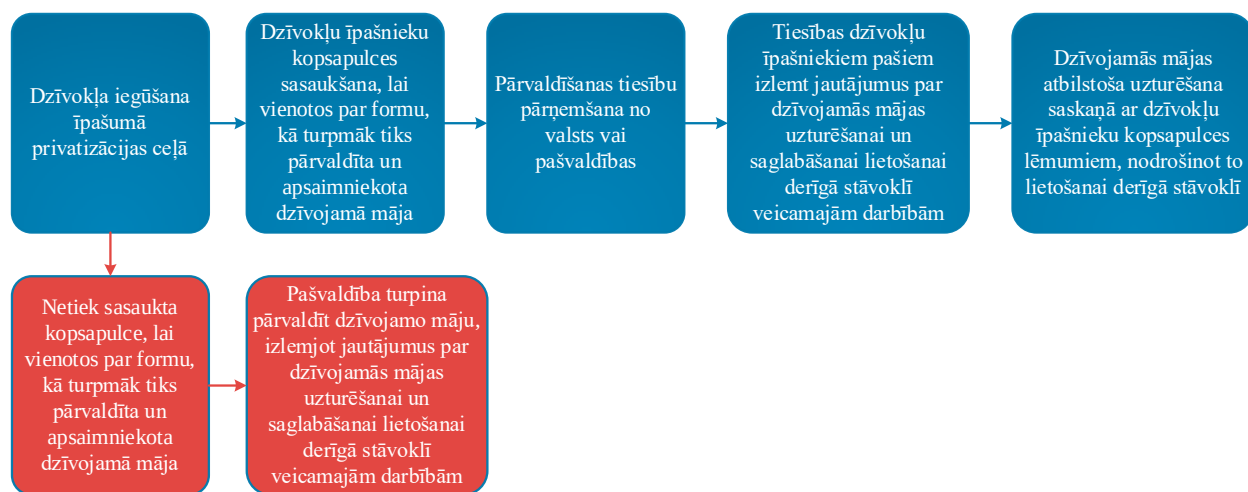
Kapitālsabiedrības²⁰⁹ neveic pastāvīgu no iedzīvotājiem saņemto iesniegumu un sūdzību apkopošanu un izvērtēšanu, lai uzlabotu pakalpojumu kvalitāti un pieejamību. SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” ir veicis izvērtējumu tikai 2019. gada nogalē vidēja termiņa darbības stratēģijas 2020.-2022. gadam izstrādes ietvaros, jo normatīvais akts²¹⁰ uzliek par pienākumu stratēģijā iekļaut aprakstu par klientiem.

Apsaimniekošanas darbu apjoms un kvalitāte privatizētajās dzīvojamajās mājās

Pārvaldīšanas tiesību pārņemšana

Saistībā ar pārvaldīšanas tiesību pārņemšanu normatīvie akti²¹¹ paredz, ka mājas lietā ir jābūt pieejamam dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumam par dzīvojamās mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas pienākumu nodošanu dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai²¹² un dzīvojamās mājas nodošanas – pieņemšanas aktam²¹³.

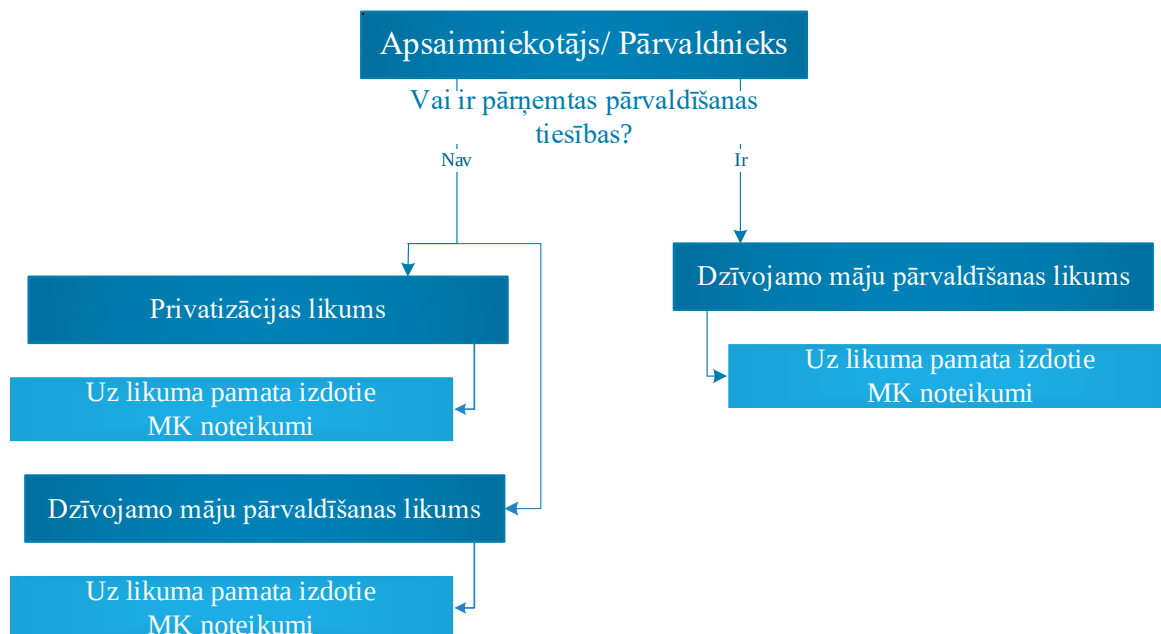
Dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums par pārvaldīšanas tiesību pārņemšanu un pārvaldīšanas tiesību nodošanas – pieņemšanas akts ir būtiski dokumenti, kas pamato iedzīvotāju tiesības patstāvīgi pieņemt lēmumus par kopīpašuma pārvaldīšanu, kā arī sniedz dzīvojamās mājas pārvaldniekam informāciju par kārtību, kādā attiecīgā dzīvojamā māja būtu pārvaldāma.

9. attēls. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas tiesību pārņemšanas process.

Pārbaudot 20 dzīvojamo māju lietu saturu, konstatēts, ka SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” ir pārņēmusi no privāta apsaimniekotāja vai dzīvokļu īpašnieku biedrības pārvaldīšanas pienākumus trijās dzīvojamajās mājās²¹⁴. Divām²¹⁵ no trim dzīvojamajām mājām pārvaldīšanas tiesību pārņemšanu veica dzīvokļu īpašnieku biedrības, savukārt vienai dzīvojamajai mājai²¹⁶ 2008. gada 31. martā bija noslēgts dzīvojamās mājas pārvaldīšanas pilnvarojuma līgums ar dzīvojamo māju pārvaldnieku²¹⁷. Tikai vienai²¹⁸ no trim dzīvojamo māju lietām ir pievienoti dokumenti par dzīvojamās mājas apsaimniekošanas tiesību pārņemšanu.

Pārējās 17 dzīvojamo māju lietās dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumi par pārvaldīšanas tiesību pārņemšanu un pārvaldīšanas tiesību pieņemšanas – nodošanas akti nav pieejami. No tā izriet, ka šajās mājās SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” pārvaldīšanas darbības ir jāveic gan saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumu un uz tā pamata izdotajiem Ministru kabineta noteikumiem²¹⁹, gan arī saskaņā ar Privatizācijas likumu²²⁰ un uz tā pamata izdotajiem Ministru kabineta noteikumiem²²¹.

10. attēls. Normatīvie akti, saskaņā ar kuriem ir jāapsaimnieko dzīvojamās mājas.

Kapitālsabiedrības pārstāvji sniedza informāciju, ka pieņemšanas – nodošanas akti par pārvaldīšanas tiesību nodošanu netika sagatavoti, bet tika slēgti līgumi ar iedzīvotājiem. Arī Pašvaldība neiesniedza revidentiem pierādījumus par izlasē iekļauto māju pārvaldīšanas tiesību pārņemšanu. Tātad atbilstoši normatīvajos aktos²²² noteiktajai kārtībai iedzīvotāji nav pārņēmuši dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības ar dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumiem.

Gadījumos, kad Pašvaldība nespēj pierādīt pušu izteikto gribu par pārvaldīšanas tiesību pārņemšanu, kapitālsabiedrībai ir jāveic dzīvojamo māju pārvaldīšana atbilstoši noteikumiem, kas uzliek vairāk pienākumu apsaimniekotājam. Piemēram, apsaimniekotājs ir atbildīgs par mājas tehnisko stāvokli, drošumu, no apsaimniekotāja tiek prasīta atbildība, lai tas būtu veicis korektu aprēķinu apsaimniekošanas maksai²²³, kuras apmērs būtu atbilstošs, lai nodrošinātu visu normatīvajā aktā²²⁴ noteikto pienākumu izpildi un apmaksu.

No iepriekš minētā izriet, ka kontrole un pārraudzība no kapitāla daļu turētāja pārstāvja puses nav tikušas īstenota pienācīgā kvalitātē, jo Pašvaldība un kapitālsabiedrība norāda, ka kapitālsabiedrība apsaimnieko tikai 10 dzīvojamās mājas, kurās iedzīvotāji nav pārņēmuši pārvaldīšanas tiesības.

Situācijā, kad pārvaldīšanas tiesību nodošana nav notikusi atbilstoši normatīvajiem aktiem²²⁵, Pašvaldībai var rasties zaudējumi, jo saskaņā ar māju lietās pieejamajiem vizuālās apsekošanas aktiem, dzīvojamo māju tehniskais stāvoklis ne visās mājās ir tāds, lai nodrošinātu mājas un inženiertīklu drošu ekspluatāciju.

Nav ievērota dzīvojamo māju pārvaldīšanas tiesību pārņemšanas kārtība

Iestājoties gadījumiem, kad dzīvokļu īpašniekiem vai trešajām personām tiks radīti zaudējumi, atlīdzības pienākums gulsies uz Pašvaldību, piemēram, apdrošināšanas komersantu regresa prasības par ūdensvada un kanalizācijas avārijām.

Namu pārvaldnieku un speciālistu kompetence

Lai nodrošinātu sabiedrības interešu īstenošanu un aizsardzību, kā arī mājas īpašniekam dotu pārliecību, ka pārvaldnieks veiks dzīvojamo māju pārvaldīšanu pienācīgā kvalitātē, pārvaldniekiem – juridiskām personām – ir izvirzīta prasība²²⁶, ka māju pārvaldīšanu veic darbinieki:

- ☑ kuriem ir pieredze māju pārvaldīšanā vismaz kopš 2008. gada un līdz 2013. gada 31. augustam ir iegūts trešo profesionālo kvalifikācijas pakāpi apliecinošs dokuments, vai
- ☑ kuriem ir ceturto profesionālo kvalifikācijas pakāpi apliecinošs izglītības dokuments.

Prasība²²⁷ pēc atbilstošas pārvaldnieka izglītības ir viens no vairākiem likumos ietvertajiem sekmīgas dzīvojamo māju pārvaldīšanas priekšnoteikumiem.

Saeima ir norādījusi, ka dzīvojamo māju pārvaldīšana ir atbildīgs process, kas prasa plašas zināšanas un iemaņas, lai novērstu iespējamus riskus. Izglītības un kvalifikācijas prasības pārvaldniekam tika noteiktas, samērojot personas tiesību ierobežojumu ar sabiedrības interesēm, proti, lai pārvaldīšanas procesā nepieļautu citu personu drošības vai veselības aizskārumu un saglabātu apkārtējās vides kvalitāti. Tātad nosacījumam par pārvaldnieka izglītību mērķis ir aizsargāt personu tiesības, t.sk. uz kvalitatīvu dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un sabiedrības drošību²²⁸.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanai SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” no 2017. līdz 2019. gadam bija izveidota viena amata vienība namu pārvaldniekam un trīs amata vienības – dzīvojamo māju speciālistiem.

Namu pārvaldnieka izglītība atbilst normatīvajā aktā²²⁹ izvirzītajām prasībām, bet dzīvojamo māju speciālistu izglītība un darba pieredze neatbilst namu pārvaldniekam noteiktajām prasībām²³⁰, lai gan tie patstāvīgi veic dzīvojamo māju pārvaldīšanas darbības. Namu pārvaldnieks veic tikai konsultanta funkcijas.

Ņemot vērā, ka kapitālsabiedrība apsaimnieko aptuveni 300 daudzdzīvokļu mājas, revīzijā konstatēts, ka kapitālsabiedrībai nav atbilstošu cilvēkresursu, lai pienācīgā kvalitātē veiktu dzīvojamo māju pārvaldīšanu, nodrošinot dzīvojamo māju saglabāšanu un uzturēšanu, jo:

- ⊗ dzīvojamo māju pārvaldīšanas darbības veic personas bez atbilstošas pieredzes un izglītības;
- ⊗ māju lietas nav noformētas atbilstoši normatīvo aktu²³¹ prasībām;
- ⊗ no māju lietās iekļautās informācijas secināms, ka iedzīvotāji nesaņem pietiekamu informāciju par dzīvojamās mājas tehnisko stāvokli, veicamajiem remontdarbiem un to plānotajām izmaksām;
- ⊗ revidējamā laika posmā namu pārvaldnieka ar atbilstošu kvalifikāciju (ceturtā līmeņa) iesaiste dzīvojamo māju pārvaldīšanā tiešā veidā – sagatavojot vai apliecinot pārvaldīšanas darbību atbilstību – nav konstatēta.

Dzīvojamo māju pārvaldniekam ar kapitālsabiedrību ir noslēgts darba līgums²³², kurā ir paredzēts, ka pārvaldnieks strādā kapitālsabiedrībā mēnesī 56 stundas. Ņemot vērā, ka jāpārvalda 300 mājas, pārvaldnieks gada laikā vienai mājai var veltīt aptuveni 2 stundas 15 minūtes. Savukārt pārvaldnieka amata aprakstā ir iekļauti piemēram šādi pienākumi:

- ⊙ sekot, lai rekonstrukcijas, renovācijas un restaurācijas darbi tiktu veikti atbilstoši projekta, būvnormatīvu un standartu prasībām, noteiktos termiņos un to izmaksas iekļautos apstiprinātās tāmes ietvaros;
- ⊙ nodrošināt dzīvojamajām un nedzīvojamajām ēkām piekrītošā zemesgabala uzturēšanu sanitārā un tehniskā kārtībā, vadīt un kontrolēt padotībā esošos darbiniekus;
- ⊙ organizēt māju dzīvokļu īpašnieku kopsapulces u.c.

Ņemot vērā īso laiku, ko gada laikā pārvaldnieks var veltīt vienas mājas pārvaldīšanā, amata aprakstā iekļauto darbu apjomu un apstākli, ka izlasē iekļauto māju lietās netika konstatēti dokumentāli pierādījumi tam, ka pārvaldnieks būtu iesaistījies mājas apsaimniekošanas jautājumos, revidentu ieskatā pārvaldnieks nevar veltīt pietiekamu laiku, lai varētu pārliecināties, ka mājas apsaimniekošanā visas veicamās darbības ir paveiktas un tās ir paveiktas pietiekamā kvalitātē. Līdz ar to iedzīvotāji nevar būt pārliecināti, ka viņu dzīvojamās mājas tiek apsaimniekotas normatīvajos aktos noteiktajā apjomā.

Māju lietu dokumentācija

Revīzijas laikā izlases kārtībā apskatot dzīvojamo māju lietas, revidenti konstatēja, ka tajās nav ietverta visa normatīvajos aktos²³³ noteiktā dokumentācija. Piemēram, dzīvojamo māju lietās ir jāiekļauj dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darba plāni, tostarp dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plāni²³⁴. Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku pārvaldībā nepārņemtām dzīvojamajām mājām normatīvais akts²³⁵ paredz noteiktu formu, kādam ir jābūt uzturēšanas darbu plānam. Normatīvajos aktos dzīvojamajām mājām, kurās iedzīvotāji ir pārņēmuši pārvaldības tiesības, netiek noteikts pārvaldniekam pienākums sagatavot šādus pārvaldīšanas aktus.

No 10 dzīvokļu īpašnieku pārvaldībā nepārņemtām dzīvojamajām mājām, 4 dzīvojamo māju lietās ir ietverti remontdarbu un labiekārtošanas darbu plāni 2018. un 2019. gadam, tomēr plāni neatbilst normatīvā akta prasībām²³⁶. Piemēram, pārvaldnieks remontdarbu un labiekārtošanas darbu plānos neietver tādu informāciju kā plānoto darbu orientējošas izmaksas, priekšlikumus darbu finansēšanas avotam²³⁷ vai remontdarbu nosaukumus un īsus aprakstus²³⁸, kā arī uzturēšanas darbu veidus²³⁹.

Savukārt no 20 dzīvokļu īpašnieku pārvaldībā pārņemtām dzīvojamām mājām, 10 dzīvojamām mājām pārvaldīšanas darba plāni nav pievienoti. Tikai 1 no 10 dzīvokļu īpašnieku pārvaldībā pārņemtām dzīvojamām mājām, kuru māju lietās ir ietverti pārvaldīšanas darba plāni, ir norādītas aptuvenās darbu izmaksas.

Valsts kontrole ir veikusi revīziju par dzīvojamo māju drošību nekvalitatīvas apsaimniekošanas rezultātā. Ziņojums ir pieejams Valsts kontroles mājaslapā

Viens no dzīvojamo māju pārvaldnieka obligātiem pārvaldīšanas uzdevumiem ir gada budžeta projekta sagatavošana kārtējam gadam²⁴⁰. Dzīvojamo māju lietās ir jāiekļauj dokumenti, kas nepieciešami dzīvojamās mājas obligāti veicamo darbību un citu pārvaldīšanas darbību nodrošināšanai un to veikšanas apliecinājumam²⁴¹. No 30 apskatītām dzīvojamo māju lietām, tikai 4 dzīvojamajām mājām ir pievienotas ieņēmumu un izdevumu tāmes 2019. gadam. Māju lietās nav iekļauti arī māju apsekošanas akti, kas apliecinātu, ka kapitālsabiedrība un iedzīvotāji ir informēti par mājas tehnisko stāvokli.

Ņemot vērā arī to, ka daļā no māju lietām nav pievienoti iedzīvotāju kopsapulču protokoli, kapitālsabiedrība, neizpildot normatīvo aktu²⁴² prasības par māju lietās iekļaujamo informāciju, nevar pierādīt, ka tā ir kvalitatīvi veikusi dzīvojamo māju apsaimniekošanu un ka iedzīvotāji ir informēti par mājas tehnisko stāvokli un nepieciešamajiem ieguldījumiem.

Solītie, bet nesaņemtie pakalpojumi

Pašvaldībā kopš 2018. gada 27. marta atkritumu savākšanu novadā veic SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA""²⁴³. SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" ir kapitālsabiedrība, kuras kapitāla daļas pieder deviņām pašvaldībām – Jūrmalas pilsētai, Tukuma, Talsu, Jaunpils, Engures, Kandavas, Rojas, Mērsraga, Dundagas novadu pašvaldībām²⁴⁴.

Viens no kapitālsabiedrības mērķiem: lai atkritumu radītāji būtu nodrošināti ar kvalitatīvu, savlaicīgi sniegtu, vides aizsardzības prasībām atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu. Viens no ieguvumiem, ko Pašvaldība minēja, uzticot pakalpojumu sniegšanu savai kapitālsabiedrībai, ir zemāks tarifs, kas netiks paaugstināts līguma darbības laikā. Tomēr tarifs šobrīd ir ticis paaugstināts jau vairākas reizes²⁴⁵.

Kapitālsabiedrības plānošanas dokumenti paredzēja atkritumu šķirošanas pakalpojumu nodrošināšanu visām apkalpošanas teritorijā esošajām māsaimniecībām no 2019. gada janvāra²⁴⁶. Tomēr šo pakalpojumu piedāvāšanu privātmājām kapitālsabiedrība ir uzsākusi tikai 2019. gada beigās un tos šobrīd piedāvā tikai Tukuma pilsētā. Talsu pilsētā ir uzsākta līgumu slēgšana par dalīto atkritumu šķirošanu un savākšanu. Atkritumu šķirošana sniedz iedzīvotājiem iespēju samazināt izdevumus par sadzīves atkritumu savākšanu, jo sašķīrotie atkritumi tiek izvesti bez maksas. Līdz ar to atkritumu šķirošanas un šķīrto atkritumu izvešanas aizkavēšanās par vienu gadu, ir radījusi iedzīvotājiem papildus izdevumus, pretēji Pašvaldības pamatojumam dalībai kapitālsabiedrībā.

Ūdenssaimniecības pakalpojumu nepilnīga uzlabošana

Revidējamā laika posmā ūdenssaimniecības pakalpojumus Pašvaldības administratīvajā teritorijā sniedza Pašvaldības pagastu pārvaldes un SIA "TALSU ŪDENS".

Pašvaldība ūdenssaimniecību ir noteikusi kā vienu no būtiskākajām ilgtermiņa prioritātēm un tās īstenošanas ietvaros ir ieplānojusi astoņas rīcības, tajā skaitā, "Vienota pieeja ūdenssaimniecības apsaimniekošanas organizēšanai" un "Ūdenssaimniecības pārvaldības attīstība"²⁴⁷.

Atbilstoši Pašvaldības un SIA “TALSU ŪDENS” vadības sniegtajai informācijai²⁴⁸, līdz 2019. gadam SIA “TALSU ŪDENS” bija jāsāk sniegt ūdenssaimniecības pakalpojumi novada teritorijās, kurās pakalpojumu nodrošināja Pašvaldības pagastu pārvaldes.

Lai īstenotu ūdenssaimniecības pārņemšanu Pašvaldība ir pieņēmusi lēmumus²⁴⁹ nodot pagastu pārvalžu apsaimniekotās ūdenssaimniecības sistēmas SIA “TALSU ŪDENS”.

Piemēram, lēmumā²⁵⁰ ir norādīts, ka, lai nodrošinātu vienotu risinājumu novada komunālās saimniecības darbībā, Pašvaldība nolēma uzsākt Laidzes pagasta pārvaldes un Ģibuļu pagasta pārvaldes komunālo pakalpojumu ūdensapgādes un kanalizācijas, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas jomā nodrošināšanas un administrēšanas funkciju nodošanu kapitālsabiedrībai un pabeigt to līdz 2016. gada 31. janvārim.

Saskaņā ar SIA “TALSU ŪDENS” sniegto informāciju²⁵¹ Pašvaldībā nav bijusi pilnīga uzskaitē par sniegtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem un infrastruktūras objektiem, līdz ar to kapitālsabiedrībai bijušas grūtības pārņemt objektus un nodrošināt pakalpojumu sniegšanu.

Lai novērstu iepriekš minētās problēmas, Pašvaldība ir noslēgusi sešus līgumus ar kapitālsabiedrību par tās ūdenssaimniecības auditu veikšanu. Līgumu ietvaros veiktajos auditos un SIA “TALSU ŪDENS” vadības sniegtajā informācijā ir norādīts, ka Pašvaldības pagastos ir izbūvēta būtiski jaudīgāka infrastruktūra nekā šobrīd nepieciešama atbilstoši esošajam iedzīvotāju skaitam. Piemēram, ziņojumā²⁵² ir norādīts, ka Jaunpagasta notekūdeņu attīrīšanas iekārtas jauda ir 200 m³/dnn, bet novadīti uz to 31,89 m³/dnn notekūdeņu, tas ir, vismaz piecas reizes mazāk. Savukārt Lēdu notekūdeņu attīrīšanas iekārtās Virbu pagastā notekūdeņu attīrīšanai izmanto tikai 4,51 % no iekārtu projektētās jaudas. Vairāk piemērus skat. 3. tabulā.

3. tabula

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu projektētā jauda un faktiskā noslodze

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (NAI)	Projektētā jauda, m ³ /diennaktī	Projektētā jauda, tūkst m ³ / gadā	Nenoslogotā jauda 2017. gadā %	Nenoslogotā jauda 2018. gadā %	Nenoslogotā jauda 2019. gadā %
Talsu NAI (Pastendes NAI) , Pastende, Gibuļu pag.	4750	1733,75	65,74 %	69,86 %	69,09 %
Laidzes pagasta Stūrīšu ciema NAI, Stūrīši, Laidzes pag.	18	6,57	18,49 %	82,34 %	82,21 %
Stendes pilsētas ziemeļu daļas BNAI Dumpīšu ielā, Stende	100	36,5	68,89 %	69,37 %	71,76 %
Stendes pilsētas dienvidu daļas BNAI Muldu ielā, Lībagu pag.	200	73	68,89 %	69,37 %	71,76 %
Ārlavas pagasta Lubezeres ciema BNAI, Lubezere, Ārlavas pag.	40	14,6	42,23 %	69,25 %	56,90 %
Valdgales pagasta Pūņu ciema BNAI, Pūņas, Valdgales pag.	80	29,2	68,79 %	76,39 %	79,88 %
Lubes pagasta Anužu ciema NAI, Anuži, Lubes pag.	100	36,5	70,76 %	85,21 %	85,97 %
Valdemārpils BNAI, Ārlavas pag.	560	204,4	82,11 %	86,14 %	84,66 %
Laidzes ciema NAI, Laidze, Laides pag.	125	45,625	58,41 %	61,43 %	68,87 %
Īves pagasta Tiņģeres ciema BNAI, Tiņģere, Īves pag.	40	14,6	-13,74 %	62,16 %	66,16 %
Mundigciema NAI, Lībagu pag.	55	20,075	0,88 %	6,36 %	-19,09 %

Ņemot vērā iepriekš minēto, kapitālsabiedrība plāno veikt infrastruktūras objektu pārbūvi, tomēr konkrēta rīcības plāna ar noteiktiem termiņiem un plānotajām izmaksām tai nav.

Turklāt vērtējot SIA "TALSU ŪDENS" sniegtos pārskatus²⁵³ par ūdens resursu lietošanu konstatēts, ka kapitālsabiedrība atskaitēs nesniedz patiesus datus, t.i., norāda lielākas projektētās jaudas nekā tās ir norādītas izsniegtajās B kategorijas atļaujās²⁵⁴. Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde, pārbaudot pārskatos iekļauto informāciju šīs kļūdas nav konstatējusi, līdz ar to divos no trim revīzijā iekļautajiem revidējamajiem gadiem nav konstatētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu pārslogdes un atļaujās norādīto apjomu pārsniegšana.

Revīzijas noslēguma posmā SIA "TALSU ŪDENS" iesniedza informāciju, ka ir veikusi labojumus iepriekš iesniegtajos pārskatos par ūdens resursu lietošanu²⁵⁵, uzrādot B kategorijas atļaujās norādītās jaudas.

Tāpat SIA "TALSU ŪDENS" nav spējusi nodrošināt tai nodotās infrastruktūras atbilstošu darbību, kā arī veikt pasākumus avārijas seku novēršanai. Saskaņā ar Valsts vides dienesta konstatēto²⁵⁶ SIA "TALSU ŪDENS" nebija veikusi Pastendes notekūdeņu attīrīšanas iekārtās notikušās avārijas seku

likvidāciju, nebija izstrādājusi pietiekamu rīcības plānu turpmāko avārijas situācijas un vides piesārņošanas apdraudējuma novēršanai un to īstenojusi²⁵⁷. Tikai pēc pieciem mēnešiem dienests ir konstatējis²⁵⁸, ka avārijas sekas ir novērstas.

Valsts vides dienests situācijas ar notekūdeņu nepietiekamu attīrīšanu ir konstatējis arī citos kapitālsabiedrības ūdenssaimniecības objektos²⁵⁹. Līdz ar to kapitālsabiedrība, nodrošinot iedzīvotājiem ūdens apgādes un notekūdeņu attīrīšanas pakalpojumus, vienlaikus veic vides piesārņošanu.

SIA "TALSU ŪDENS" arī nav izdevies nodrošināt plānotos pakalpojumu kvalitātes uzlabojumus, piemēram, Pašvaldības lēmumā²⁶⁰ par līdzdalības saglabāšanu SIA "TALSU ŪDENS" apgalvots, ka kapitālsabiedrības darbība ir nozīmīgi paaugstinājusi iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti. Kapitālsabiedrība lēmumā nav norādījusi pierādījumus, kas par to liecinātu, piemēram, ūdenssaimniecības pakalpojumu kvalitātes novērtējumus, kas uzrādītu pozitīvu progresu. Lai arī nevar noliegt, ka ir uzlabota ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu pieejamība novadā un iedzīvotājiem ir nodrošināta iespēja pieslēgties centralizētiem tīkliem, tomēr, kā norāda kapitālsabiedrība²⁶¹, plānotais pieslēgumu skaits centralizētai kanalizācijas sistēmai nav sasniegts.

Arī kapitālsabiedrības stratēģijā²⁶², sniedzot informāciju par Lībagu pagasta Mundigciema pieslēgumu skaitu pie jaunās kanalizācijas sistēmas un notekūdeņu iekārtām, norādīts, ka pieslēgti tikai 3 klienti no plānotajiem 20. Neveikto pieslēgumu skaits skaidrots ar augstajām izmaksām iedzīvotājiem – ap 8000 euro par privātmājas pieslēgšanu, ja tā atrodas 50-70 m attālumā no centralizētajiem tīkliem.

SIA "TALSU ŪDENS", sniedzot pamatojumu tarifa palielinājumam, norādīja, ka ūdens zudumu izmaksas ir palielinājušās par 91 %.²⁶³ Kā vienu no iemesliem lielajam ūdens zudumu apjomam, kapitālsabiedrība norāda patvaļīgos pieslēgumus. Patvaļīgo pieslēgumu skaita samazināšanu, lai uzlabotu pakalpojumu kvalitāti un nodrošinātu nepārtrauktu, videi draudzīgu pakalpojumu sniegšanu, kapitālsabiedrība ir noteikusi kā savus nefinanšu mērķus²⁶⁴. Atsevišķās teritorijās ūdens zudumi ūdensapgādes inženiertīklos 2018. gadā sasniedza pat 80 %, piemēram, Laidzes pagasta Rocežos – 80 % un Sārcenē – 53 %, Valdgaies pagasta Cīruļos – 65 %²⁶⁵.

No ūdens tarifā iekļautajām izmaksām ūdens zudumi veido 14 %²⁶⁶.

Turklāt SIA "TALSU ŪDENS" ūdens zudumu proporcija ūdensapgādes inženiertīklos laika posmā no 2016. līdz 2018. gadam ir katru gadu pieaugusi. Ja 2016. gadā zudumu apmērs ūdensapgādes tīklos bija 25,77 % apmērā, tad 2018. gadā zudumu apmērs bija jau 29,01 %²⁶⁷. Savukārt jaunā ūdensapgādes tarifa projektā kapitālsabiedrība ir paredzējusi vēl lielāku zudumu apmēru ūdensapgādes inženiertīklos – 32,62 %. Daļēji tas ir skaidrojams ar lieliem zudumiem pievienotajās teritorijās.

Analizējot datus par katras SIA "TALSU ŪDENS" ūdensapgādes sistēmas darbību 2018. gadā²⁶⁸, būtiski zudumi ūdensapgādes inženiertīklos konstatēti trim ūdensapgādes sistēmām – Laidzes pagasta Rocežu ciemā (zudumu apmērs 80,23 % jeb 6 693 m³ no padotā ūdens apmēra²⁶⁹), Valdgaies pagasta Cīruļu ciemā (zudumu apmērs 65,32 % jeb 1 725 m³ no padotā ūdens apmēra) un Laidzes pagasta Sārcenes ciemā (zudumu apmērs 52,97 % jeb 518 m³ no padotā ūdens apmēra).

SIA "TALSU ŪDENS" ūdens zudumi ūdensapgādes tīklos 2016.–2018. gadā bija 16 %, kas ir gandrīz divas reizes lielāki nekā vidējais zudumu apmērs ūdensapgādes nozarē²⁷⁰ – 29 % kopumā.

4. tabula

SIA "TALSU ŪDENS" ūdensapgādes zudumu salīdzinājums ar nozares vidējo rādītāju²⁷¹

Gads	Ūdens zudumi SIA "TALSU ŪDENS" ūdensapgādes tīklos, %	Vidējie ūdens zudumi ūdensapgādes tīklos ūdensapgādes nozarē, %
2016	25,77	16,44
2017	27,97	15,11
2018	29,01	16,07

Pēc 2018. gada datiem²⁷², 63,25 % no SIA "TALSU ŪDENS" ūdensapgādes infrastruktūra ir ierīkota vai pārbūvēta pēc 2000. gada. Jauna vai rekonstruēta infrastruktūra ļauj samazināt avāriju skaitu ūdensapgādes tīklos, tādējādi samazinot zudumu apmēru ūdensapgādes tīklos un uzlabojot sniegtā ūdensapgādes pakalpojuma kvalitāti. Piemēram, Laidzes pagasta Stūrīšu ciema ūdensapgādes sistēmā kopš 2000. gada ir atjaunoti visi ūdensapgādes inženiertīkli un attiecīgā ūdensapgādes sistēmas tīklos nav ūdens zudumu.

Tomēr divās ūdensapgādes sistēmās – Valdgales pagasta Cīruļu ciemā un Īves pagasta Tiņģeres ciemā - ir būtisks zudumu apmērs, lai gan pēc 2000. gada ir ierīkoti un pārbūvēti visi ūdensapgādes inženiertīkli. Cīruļu ciemā ūdens zudumu apmērs sasniedz 65,32 % no kopējā ūdensapgādes tīklos padotā ūdens apjoma un Tiņģeres ciemā 18,26 % no kopējā ūdensapgādes tīklos padotā ūdens apmēra. Augsts zudumu apmērs – 46,08 % no ūdensapgādes tīklos padotā ūdens apjoma – ir arī Ārlavas pagasta Lubezeres ciema ūdenssaimniecībā, kur pēc 2000. gada ir pārbūvēti vai ierīkoti 89,96 % no ūdensapgādes tīkliem²⁷³. Augsts zudumu rādītājs pie proporcionāli zema vecu tīklu apjoma norāda uz kļūdām ūdensapgādes pakalpojumu uzskaitē un nelegālo pieslēgumu esamību attiecīgās ūdensapgādes sistēmās.

SIA "TALSU ŪDENS", veicot jaunā ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifa aprēķinu, jaunā ūdensapgādes tarifa aprēķinā prognozēja, ka turpmākais ūdens zudumu apmērs ūdensapgādes tīklos būs vēl lielāks nekā 2018. gadā, sasniedzot 32,62 % apmēru²⁷⁴. Vidējais ūdens zudumu apmērs ūdensapgādes tīklos 2018. gadā bija divas reizes mazāks – 16,07 %²⁷⁵. Saskaņā ar revidentu aplēsēm, pieņemot, ka SIA "TALSU ŪDENS" samazinātu ūdens zudumu apmēru līdz nozares vidējam līmenim, tai skaitā, legalizējot patvaļīgos pieslēgumus, kā arī saglabājot attiecīgo lietotāju ūdens patēriņu iepriekšējā līmenī, kapitālsabiedrība spētu palielināt realizējamo ūdens apjomu par 141 336 m³. Mainoties realizējamā pakalpojuma apmēriem, izmainītos arī ūdensapgādes pakalpojuma tarifs – no esošajiem 1,18 euro par 1 m³ ūdens²⁷⁶ tas samazinātos par 19,5 % līdz 0,95 euro par 1 m³ ūdens.

Līdz ar to revīzijā konstatēts, ka SIA "TALSU ŪDENS" nespēj uzturēt tai nodoto ūdenssaimniecības infrastruktūru un iedzīvotājus ilgtermiņā nodrošināt ar kvalitatīviem pakalpojumiem. Kapitālsabiedrībā netiek nodrošinātas arī iekšējās kontroles sistēma, tādēļ saglabājas augsts patvaļīgo pieslēgumu skaits²⁷⁷ un netiek sasniegts plānotais jauno pieslēgumu skaits²⁷⁸.

Plašsaziņas līdzekļu pakalpojumi

SIA "TALSU TELEVĪZIJA" ir reģistrēta kā elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, kuras darbības iedalījums pēc mērķa ir komerciāls²⁷⁹. Normatīvie akti²⁸⁰ nosaka, ka elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir brīvi un neatkarīgi programmu un raidījumu veidošanā un izplatīšanā, kā arī savā redakcionālajā darbībā, ciktāl tos neierobežo normatīvie akti.

Vienlaikus elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem²⁸¹:

- ☑ jānodrošina, lai fakti un notikumi raidījumos tiktu atspoguļoti godīgi, objektīvi, ar pienācīgu precizitāti un neitralitāti, veicinot viedokļu apmaiņu, un atbilstu vispārpieņemtajiem žurnālistikas un ētikas principiem;
- ☑ komentāri un viedokļi jāatdala no ziņām un jānosauc viedokļa vai komentāra autoru;
- ☑ informatīvi dokumentālajos un ziņu raidījumos fakti jāatspoguļo tā, lai apzināti nemaldinātu auditoriju.

Normatīvais akts²⁸² nosaka, ka masu informācijas līdzekļi vāc, sagatavo un izplata informāciju saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem un nav pieļaujama iejaukšanās masu informācijas līdzekļu darbībā.

Pašvaldībai pieder visas SIA "TALSU TELEVĪZIJA" kapitāla daļas. Tomēr kapitālsabiedrības noteiktā vīzija aptver arī citu pašvaldību intereses (informācijas izplatīšanu), lai arī tās nav veikušas ieguldījumus kapitālsabiedrības pamatkapitālā.

Pašvaldība veic kapitālsabiedrībai pasūtījumus konkrētu sižetu sagatavošanai un publiskošanai. Par sagatavotajiem sižetiem Pašvaldība samaksā saskaņā ar rēķinu. Dotācijas vai citus maksājumus nekonkretizētu sižetu veidošanai kapitālsabiedrība no Pašvaldības nesaņem. No kapitālsabiedrības gada pārskatiem izriet, ka lielāko kapitālsabiedrības ieņēmumu daļu (62 %) veido Pašvaldības maksājumi.

Šāda situācija rada neobjektivitātes risku kapitālsabiedrības sagatavotajiem sižetiem par Pašvaldības darbību.

Arī Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome sniedz viedokli²⁸³, ka:

No risku iespējamības viedokļa nevar izslēgt, ka pašvaldībai 100% piederīga elektroniskā plašsaziņas līdzekļa objektivitāte var būt ietekmēta, piemēram, neatspoguļojot negatīva rakstura ziņas par konkrētu pašvaldību. Tajā pat laikā, elektroniskie plašsaziņas līdzekļi bauda ne tikai redakcionālo atbildību, bet arī redakcionālo neatkarību.

Ņemot vērā iepriekš minētos, revidenti revīzijas laikā guva pārliecību par to, ka Pašvaldības īstenotā kapitālsabiedrību pārvalde un kontrole nenodrošina iedzīvotājiem iespēju saņemt iespējami kvalitatīvākos pakalpojumus.

Ieteikums

Lai iedzīvotāji gūtu pilnīgu pārliecību, ka saņem kvalitatīvus pakalpojumus, nodrošināt, ka:

- ☑ tiek skaidri un juridiski korekti sakārtots dzīvojamo māju pārvaldīšanas tiesību statuss;

- ☑ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumus sniedz darbinieki ar atbilstošu kvalifikāciju un tiek veikts darbinieku darba apjoma izvērtējums;
- ☑ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" māju lietās²⁸⁴ ir iekļauta informācija atbilstoši normatīvajos aktos²⁸⁵ noteiktajam;
- ☑ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" veic izvērtējumu par pakalpojumu nodrošināšanas iespējām un sniedz informāciju iedzīvotājiem, piemēram, par to, kad tiks nodrošinātas atkritumu šķirošanas iespējas katrā mājāsaimniecībā;
- ☑ SIA "TALSU ŪDENS" pilnveido plānošanas dokumentus ar mērāmiem mērķiem, termiņiem un nepieciešamajiem ieguldījumiem, lai sasniegtu kapitālsabiedrības stratēģisko mērķi ūdenssaimniecības pakalpojumu nodrošināšanā, t.sk. ūdens zudumu samazināšana;
- ☑ tiek veikts novērtējums un izveidota kontroles sistēma, kas novērš SIA "TALSU TELEVĪZIJA" sniegto pakalpojumu neobjektivitātes riskus (ja Pašvaldībai ir objektīvs un likumīgs pamatojums saglabāt daļību kapitālsabiedrībā).

3. Vai Pašvaldības kapitālsabiedrībās tiek nodrošināta laba finanšu pārvaldība un ir ieviestas atbilstošas iekšējās kontroles sistēmas?

3.1. Vai kapitālsabiedrību budžeti tiek veidoti un izmantoti kā instrumenti stratēģisko mērķu sasniegšanai?

Kapitālsabiedrību²⁸⁶ budžeti netiek izmantoti kā instrumenti mērķu sasniegšanai. Budžetos nav iekļauta sasaiste ar attīstības plānošanas dokumentiem, kas norādītu uz plānoto darbību virzību, lai kapitālsabiedrības izpildītu uzdevumus un sasniegtu mērķus.

Kapitālsabiedrību budžeta plānošana ir vērsta uz to, lai nodrošinātu kapitālsabiedrību darbību un izdevumu segšanu īstermiņā, bet ne uz infrastruktūras saglabāšanu un attīstību ilgtermiņā.

Kapitālsabiedrībās budžeta izpildes kontrole netiek veikta, to aizstājot ar kapitālsabiedrību operatīvo pārskata datu salīdzināšanu ar datiem par atbilstošu periodu iepriekšējā pārskata gadā, tātad kapitālsabiedrības sagatavotos budžetus neizmanto, organizējot kapitālsabiedrību darbu, un tas neveicina kapitālsabiedrību darbības uzlabošanu un ilgtspēju.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un SIA "TALSU TELEVĪZIJA" budžetā iekļautie ieņēmumi un izdevumi nav noteikti, vērtējot izdevumu nepieciešamību un aprēķinot finansējuma nepieciešamību, atbilstoši veicamo darbu apjomam un veidam, bet atsevišķas

izdevumu pozīcijas (atlīdzība, degviela, plānotās inventāra iegādes u.c.) tiek veidotas, koriģējot iepriekšējā gada faktisko budžeta izpildi.

Savukārt SIA "TALSU ŪDENS" budžeta izpildes kontrolē, izmantojot operatīvos pārskatus, var salīdzināt tikai kopējos kapitālsabiedrības ieņēmumus un izdevumus.

Kapitālsabiedrību plānošanas dokumentos plānotās investīcijas ir identificējamas tikai SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" un SIA "TALSU ŪDENS".

Kapitālsabiedrību²⁸⁷ attīstības plānošanas dokumentos ir uzrādīti plānotie uzdevumi, tomēr atbilstoši izvirzītajiem uzdevumiem tikai SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" ir noteikusi darbības rezultātos rādītājus. SIA "TALSU ŪDENS" ir noteikusi tikai diviem uzdevumiem identificējamus darbības rezultātos rādītājus, piemēram, uzdevums "Sasniegt ūdens zudumu samazināšanās tehniski pamatotu līmeni", sagaidāmais rezultāts – 20 %²⁸⁸.

Lai kapitālsabiedrības savus mērķus varētu sasniegt, kapitālsabiedrībām atbilstoši noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem ir jāorganizē savs darbs un jāplāno budžets.

Kapitālsabiedrību plānošanas dokumentos²⁸⁹ plānotās investīcijas ir identificējamas tikai SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" un SIA "TALSU ŪDENS".

Kapitālsabiedrību²⁹⁰ iekšējos normatīvajos aktos nav noteiktas iesaistītās institūcijas un veicamās darbības, lai nodrošinātu budžeta plānošanas procesu, kā arī kapitālsabiedrībās ar rīkojumu netiek noteiktas atbildīgās personas par budžeta plānošanu.

Kapitālsabiedrības²⁹¹ budžetus plāno kā nākamā perioda naudas plūsmas pārskatus, norādot plānotos ieņēmumus un izdevumus.

Šādi organizējot budžeta plānošanu, nav iespējams identificēt finansējumu konkrēta mērķa vai uzdevuma īstenošanai.

Saskaņā ar SIA "TALSU ŪDENS" sniegto informāciju budžets tiek plānots atbilstoši vidēja termiņa darbības stratēģijā²⁹² noteiktajiem mērķiem, bet mērķu sasniegšana tiek vērtēta, izstrādājot vidēja termiņa darbības stratēģiju nākamajam plānošanas periodam.

2019. gada nogalē ir pieņemta jauna SIA "TALSU ŪDENS" vidēja termiņa darbības stratēģijā²⁹³. Tajā kapitālsabiedrība cita starpā ir uzrādījusi Pašvaldības veiktos ieguldījumus, raksturojusi kapitālsabiedrības rīcībā esošo ūdenssaimniecības infrastruktūru, uzrādījusi ieņēmumus, izdevumus un pakalpojumu apjomu par trim gadiem, norādījusi problēmas kapitālsabiedrības darbībā, sniegusi informāciju par īstenotajiem un plānotajiem pasākumiem, uzrādījusi pārskata periodā noteiktos mērķus un uzdevumus, bet nav sniegusi kapitālsabiedrības darbības vērtējumu par iepriekšējo periodu (2017. – 2019. gads), norādot veiktās vai neveiktās darbības ietekmi uz pakalpojumu kvalitāti, cenu un kapitālsabiedrības iespējām pakalpojumu nodrošināt ilgtermiņā.

Saskaņā ar SIA "TALSU TELEVĪZIJA" un SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" sniegto informāciju kapitālsabiedrības noteikto mērķu sasniegšanas pakāpi un paveiktos darbus izvērtē, gatavojot prezentāciju Pašvaldībai par kārtējā gada pārskatu. Tomēr kapitālsabiedrību sagatavotajās prezentācijās

par 2018. un 2019. gada pārskatiem nav iekļauta informācija par attīstības plānošanas dokumentos noteikto mērķu un uzdevumu īstenošanai veiktajām darbībām, sasniegto, faktoriem, kuri ir kavējuši kapitālsabiedrības veikt plānotos uzdevumus.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" kā informācijas avotus 2019. gada budžeta sagatavošanai revidentiem iesniedza, piemēram, siltumenerģētiķa sagatavoto siltumenerģētikas nozares ieņēmumu izdevumu tām²⁹⁴. Izvērtējot tām, konstatēts, ka tajā nav uzrādīts, kādi dati ir izmantoti un kā ir veikts tāmē iekļauto ieņēmumu un izdevumu apmērs. Visas tāmē uzrādītās izdevumu pozīcijas nesniedz pietiekamu informāciju kapitālsabiedrības budžeta sagatavošanai, piemēram, kapitālsabiedrības 2019. gada budžeta tāmē par siltumenerģijas ražošanas nozari 2019. gadam ir uzrādīta izdevumu pozīcija "materiālu un preču iegāde", bet struktūrvienības sagatavotajā tāmē nav informācijas par materiālu un preču iegādēm nepieciešamo finansējumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto par struktūrvienību dalību 2019. gada budžeta plānošanā, ir secināms, ka SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 2019. gada budžetā iekļautie ieņēmumi un izdevumi nav noteikti, vērtējot izdevumu nepieciešamību un aprēķinot finansējuma nepieciešamību atbilstoši veicamo darbu apjomam un veidam.

Savukārt SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" pārstāvis informēja²⁹⁵, ka kapitālsabiedrības budžetos un iepirkumu plānā²⁹⁶ iekļautie izdevumi ir ekonomiski pamatoti, veicot aprēķinus un aplēses.

Valsts kontrole lūdza, apliecinot SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" sniegto informāciju, kapitālsabiedrību iesniegt ekonomisko pamatojumu iepirkumu plānā²⁹⁷ paredzētajam iepirkumam "priekšapstrādes iekārtu remonts un uzturēšana (poligons, JPSS)" 11 140 euro apmērā.

SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrības "PIEJŪRA"" kā pamatojumu iesniedza plānoto darbību aprakstu²⁹⁸, kurā ir minēti, piemēram, iekārtu darbības principi, norādot uz iekārtu atsevišķu detaļu nomaiņas nepieciešamību. Tomēr aprakstā nav norādīts materiālu, preču un pakalpojumu daudzums, kādu plāno iegādāties, tajā skaitā plānoto apkopju izmaksas.

Saskaņā ar kapitālsabiedrību²⁹⁹ sniegto informāciju, kapitālsabiedrību darbību, tajā skaitā budžeta izpildi, vadība kontrolē, vērtējot operatīvos ceturkšņa pārskatus.

Izvērtējot operatīvajos pārskatos iekļauto informāciju, konstatēts, ka tā ir salīdzināma tikai ar divu kapitālsabiedrību³⁰⁰ 2019. gada budžetos uzrādīto informāciju, jo kapitālsabiedrības budžetus plāno, izmantojot grāmatvedības uzskaitē piemērotos kontus.

SIA "TALSU TELEVĪZIJA" operatīvajos pārskatos nav ietverta informācija par plānotajiem ieņēmumiem un izdevumiem, kā arī veikts to salīdzinājums ar faktisko izpildi. Turklāt SIA "TALSU TELEVĪZIJA" budžetā uzrādītajiem izdevumiem ekonomisko pamatojumu negatavo, līdz ar to nav datu par visām izdevumu pozīcijām un nevar, lai iegūtu detalizētu informāciju par budžeta izpildi.

Savukārt SIA "TALSU ŪDENS", izmantojot operatīvos pārskatus, var salīdzināt tikai kopējos kapitālsabiedrības ieņēmumus un izdevumus.

Ņemot vērā iepriekš minēto, revīzijas laikā tika secināts, ka kapitālsabiedrībās³⁰¹ netiek izstrādāti ekonomiski pamatoti un ar izvirzītajiem mērķiem saistīti budžeti. Pašvaldības kapitālsabiedrību budžetu tāmēs iekļautā informācija nav tieši sasaistāma ar attīstības plānošanas dokumentos iekļautajiem

mērķiem un uzdevumiem. Tādējādi kapitālsabiedrību budžets netiek izmantots kā instruments, lai sasniegtu attīstības plānošanas dokumentos noteiktos mērķus.

Ieteikums

Lai finanšu līdzekļus izlietotu konkrētu uzdevumu izpildei un rezultātu sasniegšanai, SIA "TALSU ŪDENS", SIA "TALSU TELEVĪZIJA" SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrības "PIEJŪRA"" budžetus plānot detalizētāk, iegūstot objektīvus datus izmaksu analīzei un ekonomiski pamatotu lēmumu pieņemšanai, nodrošinot pilnīgu sasaisti starp budžetiem un stratēģijās noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem.

3.2. Vai kapitālsabiedrību finanšu pārskatu analīze apliecina, ka kapitālsabiedrības tiek efektīvi pārvaldītas?

Kapitālsabiedrību finanšu pārskatu analīzes rezultāts apstiprina, ka ir būtiskas problēmas kapitālsabiedrību finanšu vadībā. Neveicot vispusīgu un visaptverošu finanšu rādītāju analīzi, netiek vērtēta un objektīvi analizēta informācija par kapitālsabiedrības darbību.

Tādējādi netiek identificēti riski un vājās vietas kapitālsabiedrību darbībā, kas ir galvenais priekšnoteikums, lai noskaidrotu kapitālsabiedrības iespējas un rezerves, kas nodrošinātu esošo resursu optimālu izmantošanu, kā arī lai uzlabotu kapitālsabiedrību finanšu stabilitāti, darbības paredzamību ilgtermiņā un spēju nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus par ekonomiski pamatotām izmaksām.

Iegūtais finanšu analīzes rezultāts apstiprina revīzijā konstatēto un secināto, veicot detalizētas pārbaudes.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" netiešās izmaksas pieaug straujāk nekā tieši attiecināmās izmaksas. Kapitālsabiedrība ar savā rīcībā esošajiem apgrozāmajiem līdzekļiem nav spējīga pilnībā nosegt savas īstermiņa saistības, nav spējīga no pamatdarbības peļņas segt izdevumus procentu maksājumiem, līdz ar to palielinās risks atmaksāt aizņemtos līdzekļus. Kapitālsabiedrībai 2019. gadā ir zemi rentabilitātes rādītāji, un tā jau cieš zaudējumus.

SIA "TALSU ŪDENS" kapitāla pieaugums ir saistīts ar pamatkapitāla palielinājumu, nevis ar kapitālsabiedrības spēju ģenerēt pietiekamu peļņas apjomu. Vērojams būtisks palielinājums uzkrājumu apjomam, kas norāda uz neefektīvu debitoru politiku. Jāizvērtē kapitālsabiedrības spējas norēķināties ar esošajiem kreditoriem un spēja no pamatdarbības dzēst maksājamus procentus. Zemi pamatlīdzekļu atdeves rādītāji liecina, ka pamatlīdzekļi

tiek izmantoti neefektīvi. Kapitālsabiedrības realizācijas rentabilitāte ir negatīva un tai ir tendence būtiski kristies, tas tiek vērtēts kā būtisks apdraudējums kapitālsabiedrības finansiālai stabilitātei.

Kapitālsabiedrības saimnieciskās darbības analīzei ir svarīga loma kapitālsabiedrības vadīšanā. Analīzes uzdevums, no vienas puses, ir noteikt kapitālsabiedrības darbības efektivitāti pārskata periodā un noteikt mērķu sasniegšanu, bet, no otras puses, noteikt kapitālsabiedrības darbības attīstības iespējamus virzienus esošajā un perspektīvajā periodā, ņemot vērā nepieciešamos materiālus, finansiālos un darbaspēka resursus. Tāpēc analīze ir jāveic mērķtiecīgi, lai izzinātu tādas kapitālsabiedrības iespējas un rezerves, kas nodrošinātu esošo resursu optimālu izmantošanu³⁰².

Arī Pārresoru koordinācijas centra vadlīnijas³⁰³, kas attiecas uz valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa stratēģiju izstrādi, norāda, ka, lai veicinātu labu pārvaldības praksi kapitālsabiedrībās, ir nepieciešams veikt finanšu rādītāju analīzi.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un SIA "TALSU ŪDENS" revidenti veica finanšu pārskatu analīzi³⁰⁴, aprēķinot un novērtējot šādas koeficientu grupas – likviditātes, maksāspējas, aprites un rentabilitātes (skat. 2., 3. pielikumus).

Lai arī SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" Pašvaldībai ir prezentējusi gada pārskata rezultātus, ir aprēķināti tikai likviditātes un divi rentabilitātes rādītāji un tie ir salīdzināti tikai dinamiskā.

Savukārt SIA "TALSU ŪDENS", prezentējot 2019. gada finansiālās darbības rezultātus, nav iekļāvusi informāciju par finanšu koeficientiem, kas raksturo kapitālsabiedrības darbības efektivitāti.

Turklāt, praksē rādītājiem, kuriem nav noteiktas teorētiskās robežas (t.sk. rentabilitātei), dati tiek līdzināti ar nozares vidējiem rādītājiem. Tāpat nav veikta ietekmējošo faktoru analīze, bet gan tikai konstatēts fakts. Kopumā nav iespējams secināt, vai kapitālsabiedrības veic vispusīgu un visaptverošu finanšu rādītāju analīzi, lai iegūtu zinātniski pamatotu informāciju kapitālsabiedrības vadīšanai un lai nodrošinātu pieņemto lēmumu objektivitāti un efektivitāti.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" finanšu analīzes secinājumi

Atbilstoši SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" finanšu pārskata pielikumā³⁰⁵ norādītajai informācijai 2019. gadā ir konstatētas grāmatvedības kļūdas, kuras ir labotas retrospektīvi attiecībā uz 2018. gada datiem. Tomēr tās, iespējams, ietekmēja finanšu koeficientu vērtības arī iepriekšējos periodos.

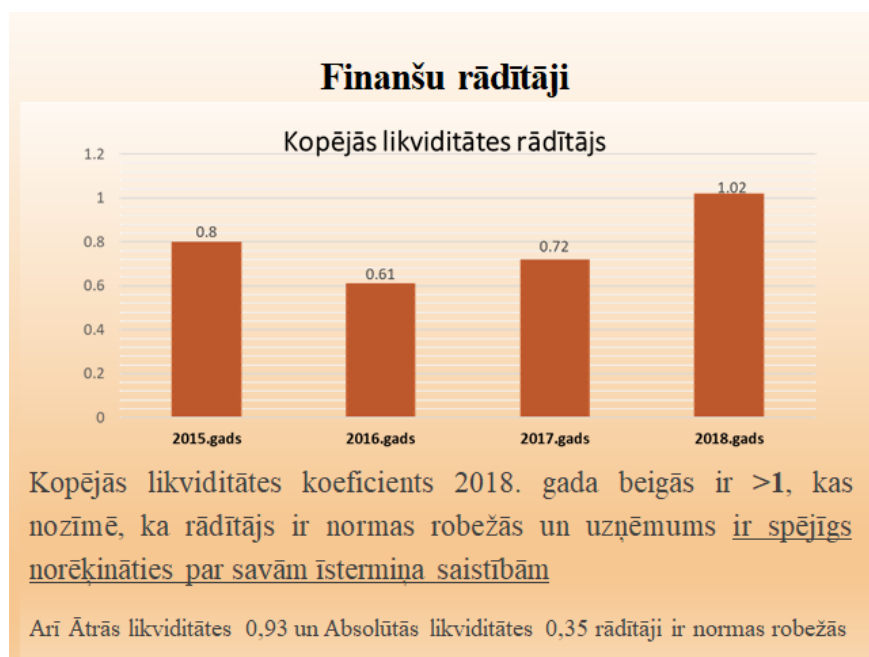
Salīdzinot 2018. gada sākotnējos datus ar labotajiem datiem, secināms, ka labotās kļūdas negatīvi ietekmēja kapitālsabiedrības finanšu koeficientu vērtības.

5. tabula

Ietekmētās finanšu koeficientu vērtības

Rādītājs	2018 (pirms korekcijām)	2018 ³⁰⁶ (pēc korekcijām)	Optimālā robeža
Likviditāte			
Kopējā likviditāte	1,02	0,61↓ ³⁰⁷	[1-2]
Starpseguma likviditāte	0,92	0,56↓	[0,8-1]
Absolūtā likviditāte	0,35	0,21↓	[0,2-0,25]
Rentabilitātes rādītāji			
Realizācijas rentabilitāte, %	1	0,3↓	-
Operatīvās darbības rentabilitāte, %	2	1↓	-
Bruto peļņas rentabilitāte, %	8	8	-
Investīciju (aktīvu) rentabilitāte (RAO), %	1	0,3↓	-
Pašu kapitāla rentabilitāte (ROE), %	2	0,7↓	-

Kapitālsabiedrība informējot par 2018. gada finansiālās darbības rezultātiem, Pašvaldībai demonstrēja prezentāciju, kurā uzsvēra, ka kapitālsabiedrībai nav likviditātes risks (skat. 11. attēlu). Tomēr, ja gada pārskatā iekļautā informācija sniegtu skaidru un patiesu priekšstatu par sabiedrības saistībām, t.i., nākamo periodu ieņēmumi tiktu uzrādīti pilnā apjomā – atbilstoši 2019. gada pārskatā veiktajām korekcijām attiecībā uz iepriekšējiem periodiem, tad Kopējās likviditātes rādītājs būtu 0,61↓.

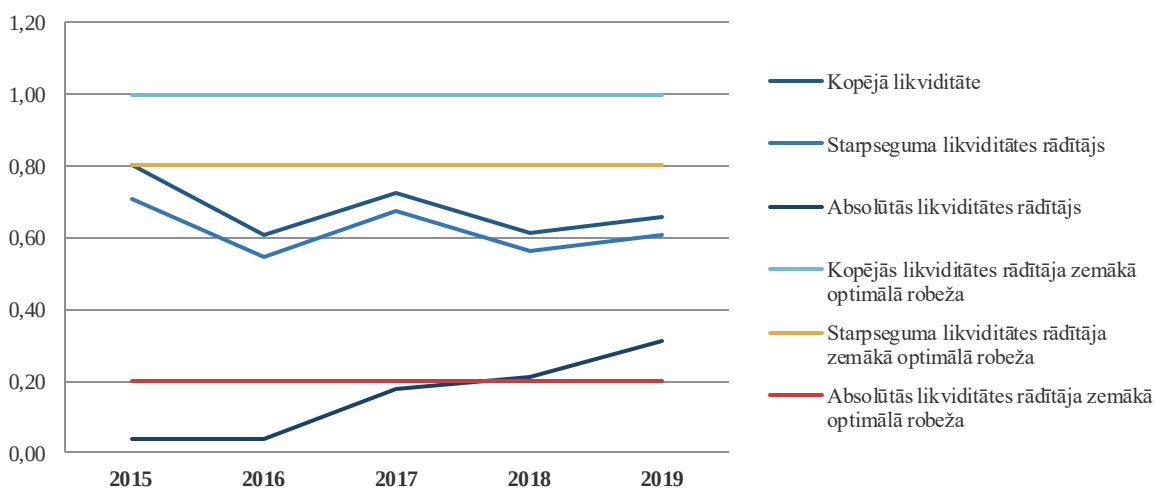
11. attēls. Kapitālsabiedrības sniegā informācija Pašvaldībai³⁰⁸

Analizējot likviditāti (kapitālsabiedrības spēja segt savas īstermiņa saistības ar apgrozāmajiem līdzekļiem), secināms, ka visos finanšu pārskatu gados kapitālsabiedrība ar savā rīcībā esošajiem apgrozāmajiem līdzekļiem nav spējīga pilnībā nosegt savas īstermiņa saistības. Arī analizējot kapitālsabiedrības bilances struktūru, secināts, ka 2019. gadā daļa no ilgtermiņa kapitāla ir novirzīta apgrozāmo līdzekļu finansējumam, kas tiek vērtēts negatīvi un norāda uz risku par neracionālu līdzekļu

izlietojumu. Pēc analīzes datiem secināts, ka kapitālsabiedrībai 2019. gadā ir konstatēts likviditātes risks.

6. tabula

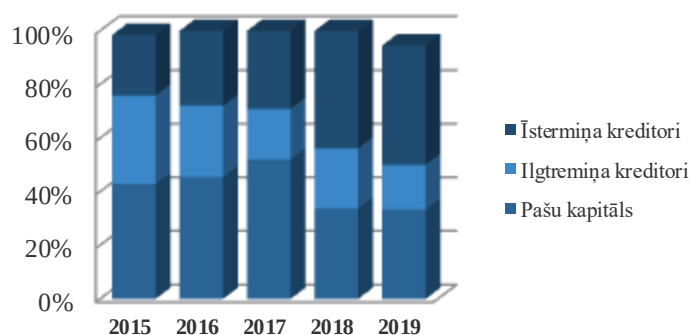
Likviditātes rādītāju dinamika

Vērtējot pasīva posteņus dinamikā, negatīvi tiek vērtēts pašu kapitāla samazinājums, kas negatīvi ietekmē kapitālsabiedrības finansiālo stabilitāti, t.i., kapitālsabiedrība kļūst vairāk atkarīga no aizņēmumiem līdzekļiem, kas savukārt palielina risku atmaksāt aizņemtos līdzekļus.

7. tabula

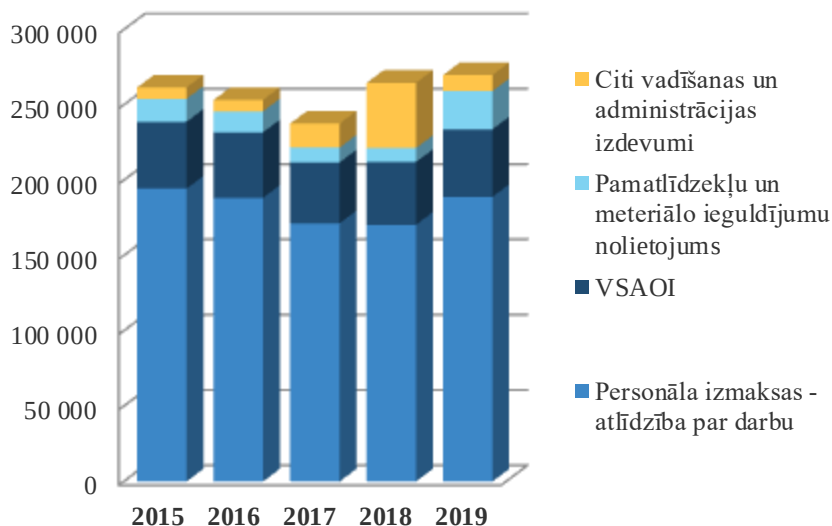
Pasīva posteņu struktūra

Administrācijas izdevumu apjoms analizējamā periodā ir svārstīgs, tomēr 2019. gadā ir vērojams administrāciju izdevumu pieaugums par 2 %, tajā pašā laikā neto apgrozījumam samazinoties par 1 %. Šāda tendence ir vērtējama negatīvi un norāda uz risku par nepamatotu netiešo izmaksu pieaugumu.

8. tabula

Administrācijas izdevumi

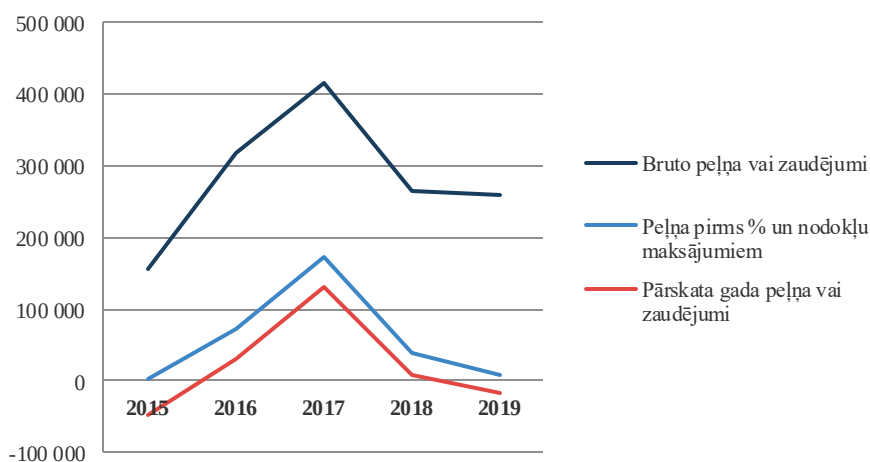

Analizējot kapitālsabiedrības izmaksas kopumā, secināms, ka ir vērojama **tendence palielināties pārējām izmaksām, kas nav tieši saistītas ar ražošanas procesu**. Kapitālsabiedrības vadībai ir jānovērtē riski par nesaimniecisku līdzekļu izlietošanu iepirkumiem, administratīvā personāla palielināšanu vai nepamatotu darba samaksas paaugstināšanu, kā arī sliktu finanšu vadības organizāciju.

Kapitālsabiedrības saimnieciskās darbības rezultāti ir nevienmērīgi, kopš 2017. gada ir vērojama negatīva tendence, **kapitālsabiedrībai kritās peļņas rādītāji, un 2019. gadu kapitālsabiedrība noslēdza ar zaudējumiem**.

9. tabula

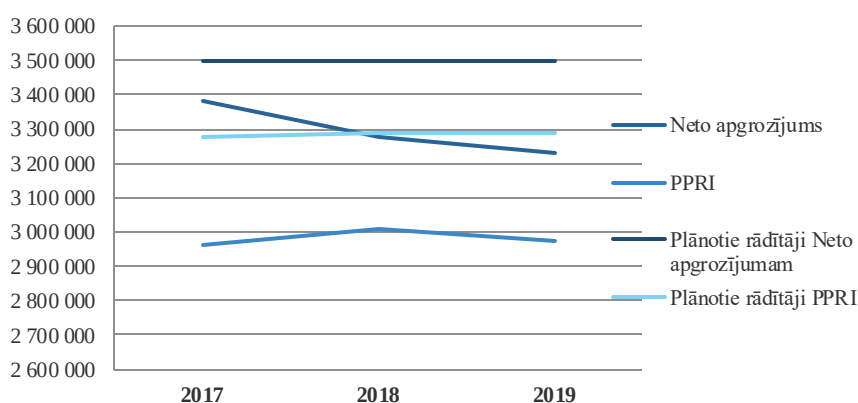
Saimnieciskās darbības rezultativitāte

SIA "TALSO NAMSAIMNIEKS" vidējā termiņa darbības stratēģijā 2017.-2019. gadam bija iekļāvusi plānotos finanšu rādītājus³⁰⁹. Izvirzīto rādītāju sasniegšanu kapitālsabiedrība nav vērtējusi. Revidentu veiktās analīzes dati liecina, ka plānotie rādītāji netika sasniegti. Skatīt 2. pielikumu.

10. tabula

Faktisko neto apgrozījuma un PPRI salīdzinājums ar plānotām vērtībām

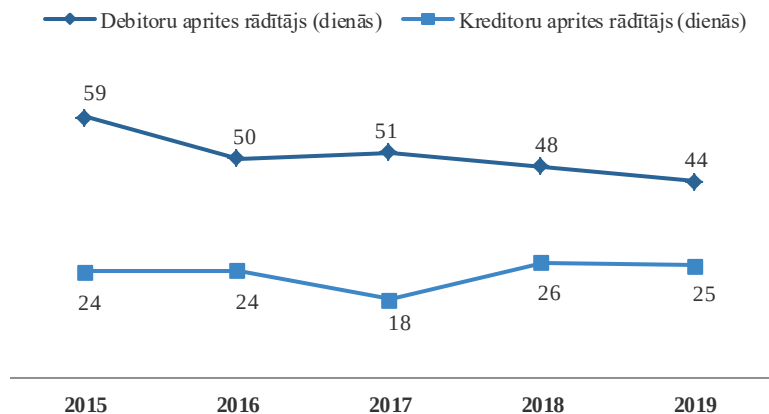
Analīzes laikā nav iespējams precīzi noteikt iemeslus šādām nobīdēm, tomēr kā **viens no iemesliem var būt nekorekta budžeta plānošana un finanšu vadība** (skat. ziņojuma 3.1. nodaļu par budžeta plānošanu).

Ņemot vērā, ka kapitālsabiedrībai tiek novērots likviditātes risks un kapitālsabiedrība vairākus gadus cieš zaudējumus, analīzes laikā tika aprēķināts maksājamo procentu seguma koeficients, kas raksturo kapitālsabiedrības spēju segt aizņēmuma procentus, neskarot pašu kapitālu. Pēc analīzes datiem secināts, ka analizējamā periodā rādītājs samazinās un 2019. gadā tā vērtība ir zem 1, kas nozīmē, ka kapitālsabiedrība **nav spējīga no pamatdarbības peļņas segt izdevumus procentu maksājumiem**.

Viens no raksturīgākajiem rādītājiem apgrozāmo līdzekļu izmantošanas efektivitātē tiek uzskatīts debitoru parādu aprites rādītājs, jeb debitoru vidējais parādu dzēšanas periods. Pēc analīzes datiem, šim rādītājam ir tendence samazināties, un tas tiek vērtēts pozitīvi. Tomēr debitoru aprites rādītājs joprojām pārsniedz kreditoru aprites rādītāju, kas liecina par **nesaskaņotu debitoru un kreditoru politiku, kas savukārt palielina likviditātes risku**.

11. tabula

Debitoru un piegādātāju parādu dzēšanas periodu dinamika

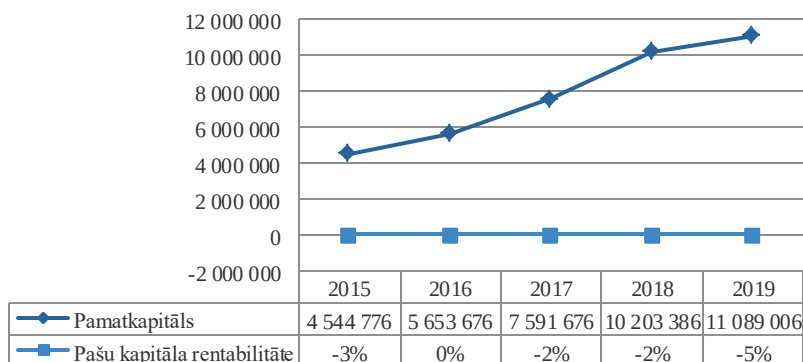
SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" ir daudznozaru kapitālsabiedrība. Revīzijas laikā konstatēts, ka kapitālsabiedrība nenodrošina nodalīto grāmatvedības uzskaiti pa darbības veidiem, kas savukārt neļauj veikt objektīvu finanšu rādītāju salīdzinājumu ar vidējiem rādītājiem nozarē.

SIA "TALSU ŪDENS" finanšu analīzes secinājumi

Salīdzinot aktīvu un pasīvu struktūru, tiek secināts, ka kapitālsabiedrības finansēšanas stratēģija ir sabalansēta, jo ilgtermiņa ieguldījumi tiek finansēti no ilgtermiņa finansēšanas avotiem (pašu kapitāls un ilgtermiņa kreditori). Savukārt, veicot detalizētu analīzi par pašu kapitāla pieauguma iemesliem, secināts, ka pieaugums galvenokārt ir saistīts ar **pamatkapitāla palielinājumu, nevis ar kapitālsabiedrības spēju ģenerēt pietiekamu ienākumu apjomu**, lai nodrošinātu kapitālsabiedrības attīstību. Turklāt pašu kapitāla rentabilitāte ik periodu krītas.

12. tabula

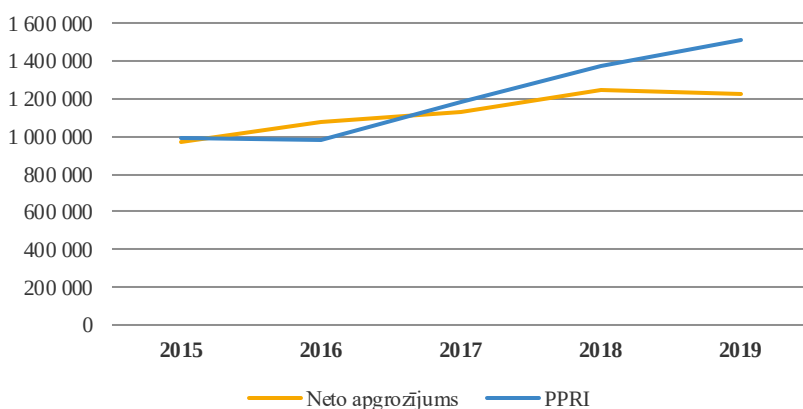
Pamatlīdzekļu un pašu kapitāla rentabilitātes dinamika

Kapitālsabiedrības neto apgrozījuma un pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas (PPRI) dinamika tiek vērtēta negatīvi, jo kapitālsabiedrības izmaksas pieaug straujāk nekā neto apgrozījums, tas ir negatīvs indikators kapitālsabiedrības finansiālajai stabilitātei – pastāv risks, ka **kapitālsabiedrība realizē savu produkciju zem ražošanas pašizmaksas**.

13. tabula

Neto apgrozījuma un PPRI dinamika

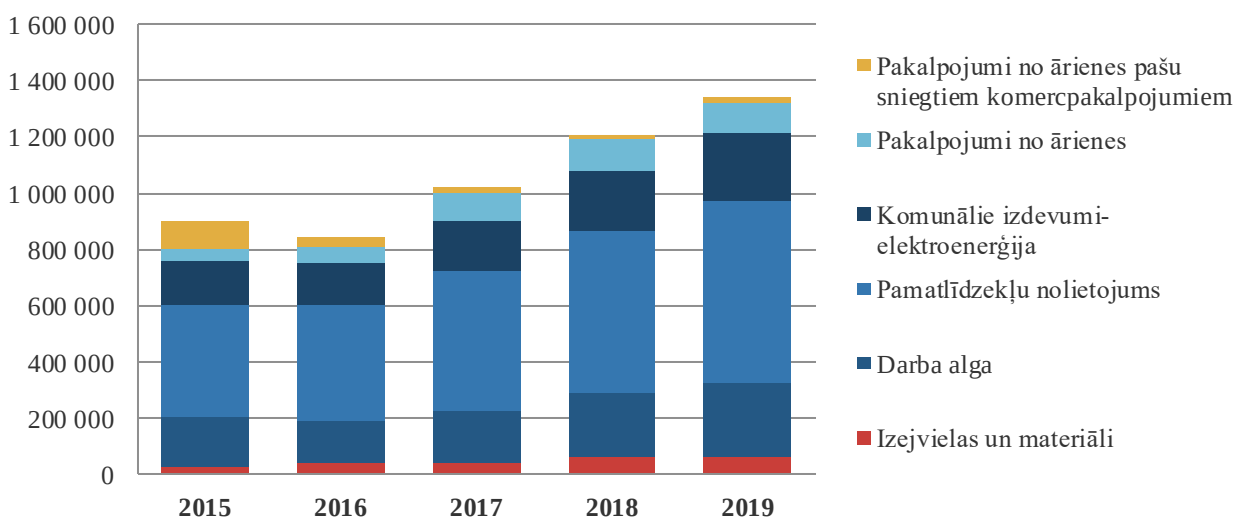

Savukārt analizējot pārdotās produkcijas ražošanas izmaksu struktūru, secināts, ka ir vērojams būtisks kāpums pamatlīdzekļu nolietojuma postenī. Šāds kāpums ir saistīts ar pamatlīdzekļu apjoma pieaugumu.

Šādā situācija atkārtoti vērš uzmanību uz pamatlīdzekļu atdeves rādītājiem un pārdotās produkcijas cenas ekonomisko pamatotību.

14. tabula

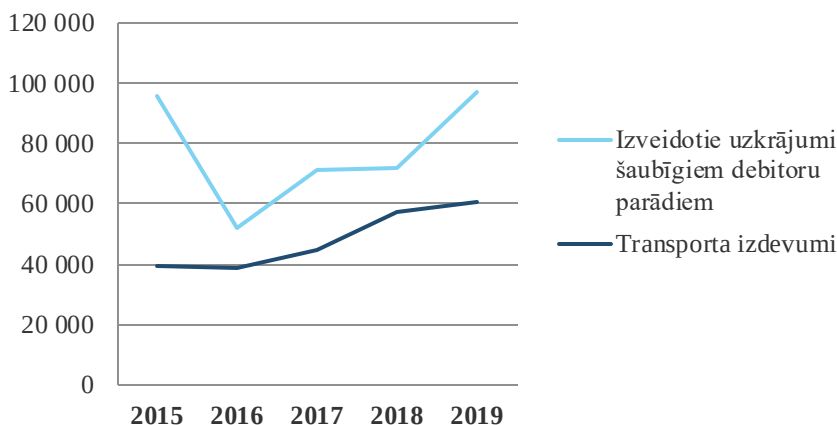
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksu sastāvs

Kapitālsabiedrības pārdošanas izmaksas galvenokārt veido uzkrājumi šaubīgiem debitoriem un transporta izdevumi. Negatīvi tiek vērtēts fakts, ka 2019. gadā ir vērojams būtisks palielinājums uzkrājumu apjomam – norāda uz riskiem debitoru politikā.

15. tabula

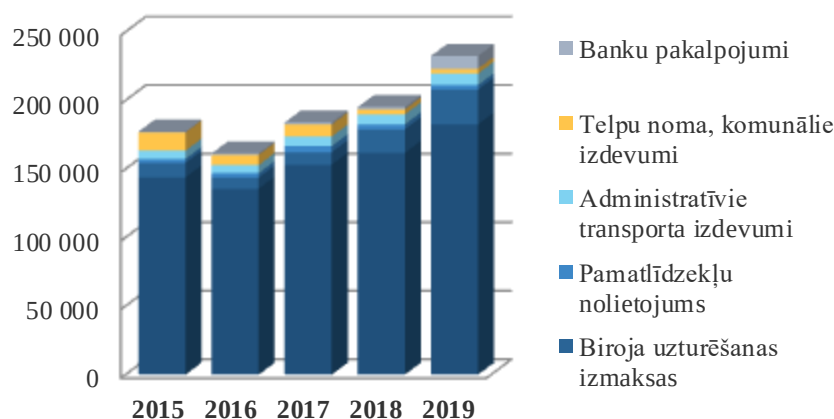
Pārdošanas izmaksu sastāvs

Administrācijas izdevumu pieaugums galvenokārt saistīts ar administrācijas personāla algas palielinājumu, biroja uzturēšanas izmaksu palielinājumu un banku pakalpojumu izmaksu palielinājumu.

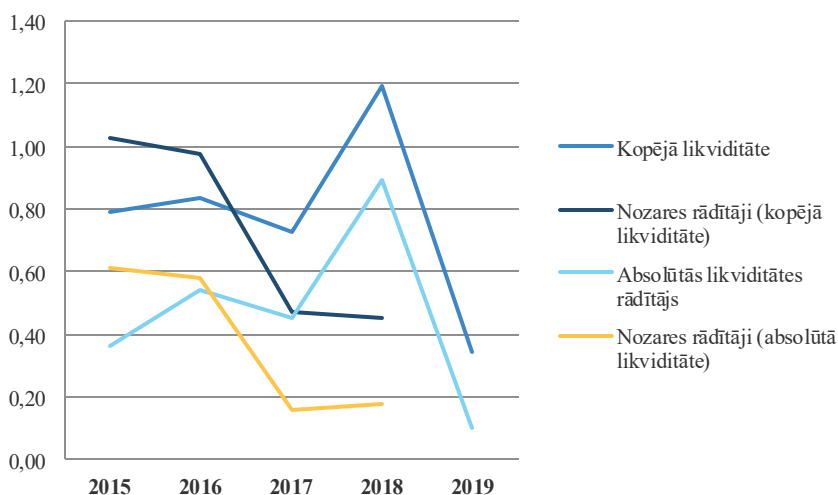
16. tabula

Administrācijas izmaksu struktūras dinamika

Analizējot likviditāti (kapitālsabiedrības spēja segt savas īstermiņa saistības ar apgrozāmajiem līdzekļiem) secināms, ka visos finanšu pārskatu gados **kapitālsabiedrība ar savā rīcībā esošiem apgrozāmajiem līdzekļiem nav spējīga pilnībā nosegt savas īstermiņa saistības**. Vislabākā situācija vērojama 2018. gadā, kad kapitālsabiedrības likviditātes rādītāji atbilst teorētiski noteiktām robežām. Šādu situāciju veicināja kopējais apgrozāmo līdzekļu palielinājums uz naudas līdzekļu apjoma pieauguma rēķina, kas saistīts ar pamatkapitāla palielinājumu³¹⁰. Līdz ar to nav iespējams pozitīvi novērtēt minēto tendenci, jo faktiski **naudas plūsmu nav ģenerējis neto apgrozījums**.

17. tabula

Likviditātes rādītāju salīdzinājums ar nozares rādītājiem³¹¹

Pēc 2019. gada datiem ir vērojama negatīvā tendence, kas liecina, ka kapitālsabiedrības likviditāte ir apdraudēta, t.i., pastāv risks, ka **kapitālsabiedrība nespēs norēķināties ar esošajiem kreditoriem.**

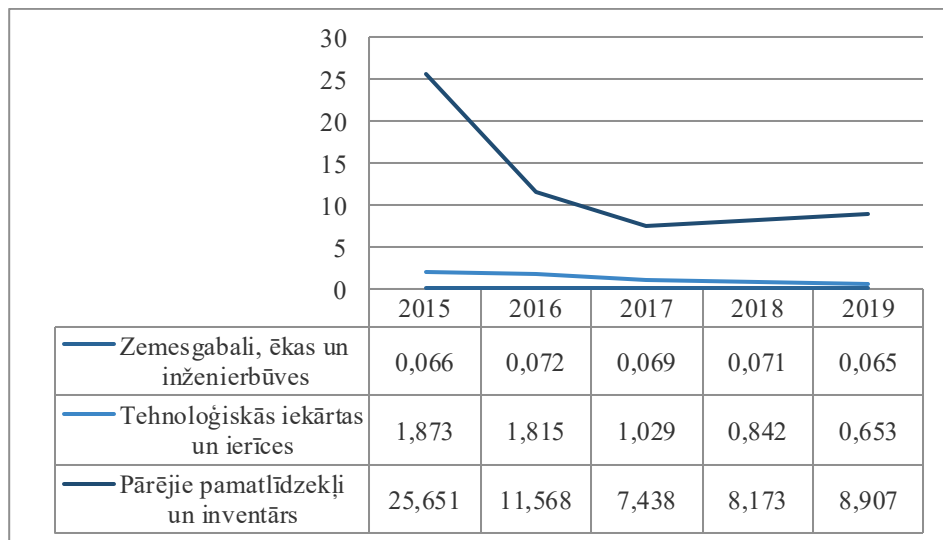
Ņemot vērā, ka kapitālsabiedrībai tiek novērots likviditātes risks un kapitālsabiedrība vairākus gadus cieš zaudējumus, analīzes laikā tika aprēķināts maksājamo procentu seguma koeficients, kas raksturo kapitālsabiedrības spēju segt aizņēmuma procentus, neskarot pašu kapitālu. Pēc analīzes datiem secināts, ka analizējamā periodā rādītājs samazinās un ir negatīvs. Tas norāda uz risku, ka **kapitālsabiedrība nav spējīga no pamatdarbības dzēst maksājamās procentus.**

Analizējamā periodā pamatlīdzekļu pieauguma temps ir nedaudz straujāks par neto apgrozījuma pieauguma tempu, kas liecina par **pamatlīdzekļu neefektīvu³¹² izmantošanu.** (Kapitālsabiedrība vidēja termiņa stratēģijā norāda, ka kapitālsabiedrībai ir problēmas ar pieslēgumu skaitu centralizētai ūdensapgādes sistēmai, kā arī izbūvētās attīrīšanas iekārtas Jaunpagastā, kas izbūvētas ar 70 % lielāku jaudu, nekā nepieciešams, kas var būt par iemeslu šādiem rādītājiem). Pamatlīdzekļu **rentabilitāte arī ir kritusies**, jo kapitālsabiedrība ik periodu cieš zaudējumus.

Analizējot pamatlīdzekļu atdeves rādītājus, atbilstoši to struktūrai, secināts: **zemākie atdeves rādītāji** ir zemes gabaliem, ēkām un būvēm; tehnoloģisko iekārtu atdeves rādītājiem ir negatīva tendence – samazinājums; būtisks kritums atdeves rādītājiem ir pārējiem pamatlīdzekļiem un inventāram.

18. tabula

Pamatlīdzekļu atdeves rādītāju dinamika

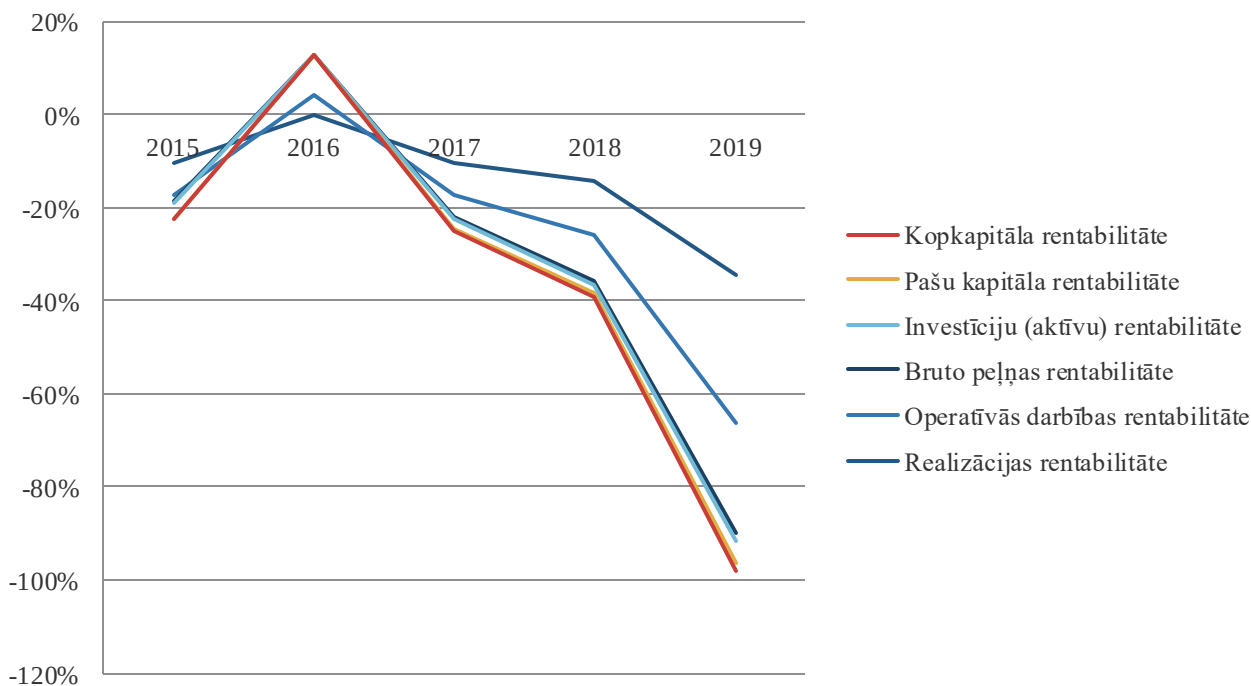

Viens no raksturīgākajiem rādītājiem apgrozāmo līdzekļu izmantošanas efektivitātē tiek uzskatīts debitoru parādu aprites rādītājs jeb debitoru vidējais parādu dzēšanas periods. Uz risku norāda fakts, ka **kreditoru atmaksas rādītājs ir zemāks nekā debitoru aprites rādītājs**. Šāda situācija var radīt **naudas trūkuma risku** (naudas plūsmas veidojas ilgāku periodu, nekā kapitālsabiedrība norēķinās ar piegādātājiem).

Vērtējot rentabilitātes rādītājus pēc veiktā aprēķina datiem secināms, ka **kapitālsabiedrības realizācijas rentabilitāte ir negatīva un tai ir tendence būtiski kristies**, kas tiek vērtēts kā būtisks apdraudējums kapitālsabiedrības finansiālajai stabilitātei.

Rentabilitātes rādītāji

Rentabilitātes rādītāji

Arī operatīvās darbības rentabilitātei ir vērojamas līdzīgas tendences, kas nozīmē, ka **kapitālsabiedrībai nav citu peļņas veidojošo elementu un pastāv finansiālās stabilitātes risks.**

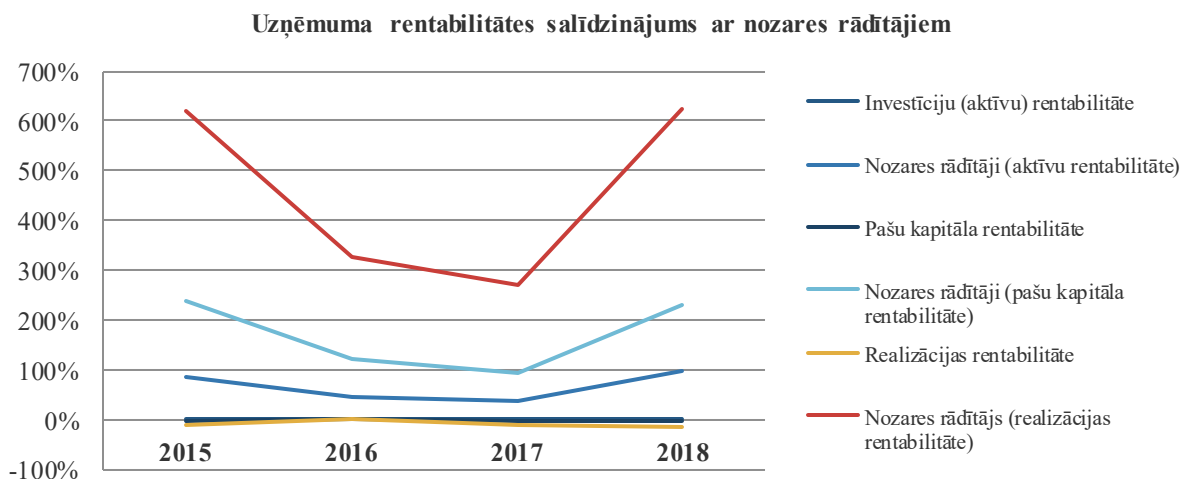
Aktīvu rentabilitāte ir viens no svarīgākajiem kapitālsabiedrības darbības rādītājiem un ļauj spriest par to, cik efektīvi kapitālsabiedrība izmanto aktīvus, lai gūtu ienākumus. Tas pārbauda cik naudas vienību bija nepieciešams kapitālsabiedrībai, lai iegūtu vienu peļņas naudas vienību, neatkarīgi no šo līdzekļu piesaistīšanas avota³¹³. Pēc veiktā aprēķina datiem secināts, ka arī **aktīvu rentabilitātei vērojama negatīva tendence.**

Zemas apgrozījuma rentabilitātes iemesli var būt dažādi. Revīzijas laikā identificēts zems darba organizācijas un darba ražīguma līmenis kapitālsabiedrībā (par to liecina arī pamatlīdzekļu atdeves rādītāji); nepilnīga ražošanas jaudas noslodze; pārāk augsts pārdošanas un administrācijas izmaksu īpatsvars.

Salīdzinot kapitālsabiedrības rādītājus ar nozares vidējiem rādītājiem, secināts, ka **kapitālsabiedrības finansiālie rādītāji ir krietni zemāki**, kas tiek vērtēts negatīvi.

20. tabula

Kapitālsabiedrības rentabilitātes rādītāju salīdzinājums ar nozares rādītājiem

Kopumā secināts, ka kapitālsabiedrības ienesīgums ir svārstīgs un ir vērojama negatīva dinamika, kas norāda uz risku, ka kapitālsabiedrībai, nepilnveidojot finanšu plūsmas, var rasties finansiālas grūtības.

3.3. Vai valdes locekļu atlīdzība atbilst normatīvo aktu prasībām?

Kapitālsabiedrībās, kuru daļas pieder Pašvaldībai, revīzijas laikā ir konstatēti gadījumi, kad kapitālsabiedrību valdes locekļiem ir izmaksāta lielāka atlīdzība nekā to pieļauj normatīvie akti³¹⁴. Kapitālsabiedrību valdes locekļiem nepamatoti tika izmaksāta atlīdzība vairāk nekā 145 400 euro apmērā. Valdes locekļi ir saņēmuši arī dažādus labumus, kas nebija iekļauti pilnvarojuma līgumos, piemēram, atvaļinājuma dienas.

Kapitālsabiedrības vada un pārstāv kapitālsabiedrības valdes locekļi, kuru tiešajos pienākumos ietilpst īstenot kapitālsabiedrības darbības mērķus un stratēģiju. Valdes locekļi atbild arī par kapitālsabiedrībai noteikto uzdevumu izpildi un darbības rezultātiem, par sniedzamo pakalpojumu cenu un tarifu noteikšanu, kas segtu visas ar pakalpojumu saistītās saimnieciskās darbības izmaksas, kā arī par efektīvas iekšējās kontroles sistēmas ieviešanu, nodrošinot lēmumu, norādījumu un ieteikumu izpildi³¹⁵.

Valdes locekļu pienākumi noteikti likumā³¹⁶, statūtos, dalībnieku sapulces lēmumos un ar valdes locekļiem noslēgtajos pilnvarojuma līgumos.

Valdes loceklim kā sabiedrības dalībnieku uzticamības personai, kam uzticētas svešas mantas pārvaldīšana³¹⁷, jāsekmē kapitālsabiedrības mērķu sasniegšana – dalībnieku ekonomisko interešu realizācija. Līdz ar to valdes locekļiem ir pienākums būt lojāliem gan pret kapitālsabiedrību, gan pret visu dalībnieku ekonomiskajām interesēm³¹⁸, pildot pienākumus kā krietniem un rūpīgiem saimniekam.

Tomēr revīzijā konstatēts, ka kapitālsabiedrību valdes locekļu atlīdzības aprēķināšanas un noformēšanas dokumentos nav ievēroti normatīvie akti³¹⁹.

Konstatētās neatbilstības SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA””:

- ⊗ saskaņā ar kritērijiem³²⁰ un 2015., 2016. gada pārskatos iekļautajiem datiem kapitālsabiedrība bija klasificējama kā maza kapitālsabiedrība³²¹. Atbilstoši normatīvajā³²² aktā noteiktajam mazā kapitālsabiedrībā nodarbināto valdes locekļu skaits nedrīkst būt vairāk kā divi, taču kapitālsabiedrībā no 2017. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 18. aprīlim vienlaicīgi tika nodarbināti trīs valdes locekļi³²³. Līdz ar to atlīdzībā neatbilstoši normatīvajiem aktiem³²⁴ tika izmaksāti vismaz 32 724,81 euro;
- ⊗ kapitālsabiedrības dalībnieku sapulce, pretēji normatīvajā aktā noteiktajam³²⁵ pieņēma lēmumu izmaksāt kapitālsabiedrības valdes loceklim atsaukšanas pabalstu, lai arī šāda atlīdzība kapitālsabiedrības valdes locekļa pilnvarojuma līgumā nav bijusi paredzēta³²⁶. Valdes loceklim tika izmaksāts atsaukšanas pabalsts 2 730 euro apmērā³²⁷;
- ⊗ kapitālsabiedrība un Pašvaldība nav iesniegušas³²⁸ dokumentus, uz kura pamata kapitālsabiedrības valdes locekļiem 2017. gadā tika izmaksāta prēmija un palielināta ikmēneša atlīdzība³²⁹.

Savukārt SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” valdes locekļu pilnvarojuma līgumos iekļauti nosacījumi, kas paredz valdes locekļiem izmaksāt (1) mēneša pastāvīgo (fiksēto) daļu, (2) mēneša atlīdzības mainīgo daļu un (3) prēmiju reizi gadā³³⁰. Normatīvajos aktos³³¹ un Pārresoru koordinācijas centra vadlīnijās³³² noteikts, ka valdes locekļa atlīdzību veido (1) mēneša atlīdzība jeb atlīdzības fiksētā daļa un (3) īkgadējā prēmija jeb atlīdzības mainīgā daļa, tātad normatīvais akts neparedz iespēju valdes locekļiem maksāt vēl vienu atlīdzības veidu – (2) mēneša atlīdzības mainīgo daļu. Revidējamā laika posmā kapitālsabiedrības valdes locekļiem kā (2) mēneša atlīdzības mainīgā daļa tika izmaksāta atlīdzība 107 073 euro apmērā.

21. tabula

Gads	Izmaksātā mēneša atlīdzības mainīgā daļa
2017	34 860 euro
2018	31 875 euro
2019	40 338 euro

Noteikumu³³³ par valdes locekļu atlogojumu anotācijā ir norādīts, ka: “atbilstoši tiesiskajam regulējumam, dalībnieku (akcionāru) sapulce (..), nosakot atlīdzības apmērus, ir atbildīga, lai noteiktā atlīdzība ir pamatota, vērtējot arī lietderības apsvērumus”. Lai arī kapitālsabiedrības dalībnieku sapulce, nosakot valdes locekļiem mēneša atlīdzības apmērus un sadalot to divās daļās – (1) nemainīgā un (2) mainīgā, kas tiek pārskatīta četras reizes gadā, vērtēja arī lietderības apsvērumus, tomēr izveidotā kārtība pārkāpj hierarhiski augstākus normatīvos aktus³³⁴, kas nosaka, ka valdes locekļu mēneša atlīdzību ir tiesības pārskatīt tikai reizi gadā.

Arī Pārresoru koordinācijas centrs norāda³³⁵, ka SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”:

“.. valdes locekļa ikmēneša izmaksājamās atlīdzības sadalīšana fiksētajā un mainīgajā daļā neatbilst Kapitālsabiedrību pārvaldības likumā un uz tā pamata izdotajos Ministru kabineta noteikumos noteiktajam. Valdes loceklim ik mēnesi ir jāizmaksā fiksēta mēneša atlīdzības daļa, un tikai reizi gadā mēneša atlīdzības fiksēto daļu var pārskatīt, kā arī tikai reizi gadā pēc kapitālsabiedrības gada pārskata apstiprināšanas kapitālsabiedrības un valdes locekļu darbības rezultātu izvērtēšanas var izmaksāt prēmiju jeb mēneša atlīdzības mainīgo daļu.”

Savukārt SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” savā viedoklī norāda, ka tās ieskatā ir rīkojusies pareizi:

Ņemot vērā, ka Slimnīca ir liela kapitālsabiedrība, tad to valdes locekļu atlīdzības apmēri un to izmaksas periodā no 2017.gada līdz 2020.gadam nepārsniedza Noteikumu Nr.791 noteiktos valdes locekļu atlīdzības maksimālais apmērus atbilstoši kapitālsabiedrības raksturojošiem rādītājiem, un to, ka noteikta atalgojuma daļa tiek izmaksāta valdes loceklim pēc noteikta perioda (ko paredz pilnvarojuma līgums un dalībnieku sapulces lēmums), secināms, ka Slimnīcas valdes locekļu izmaksātais atalgojums nevar tikt uzskatīts par vēl vienu atlīdzības izmaksas veidu, līdz ar ko ir ievērots tiesiskais regulējums.

SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” papildus ceturkšņa prēmijām, prēmijām par kalendārā gada darbības rezultātiem valdes locekļi izmaksājusi arī “prēmiju par ieguldījumiem slimnīcas darbā”³³⁶ 3 715 euro apmērā, lai gan prēmijas izmaksu pamatojošajos dokumentos nav skaidri noteikts, ka prēmija izmaksāta par sniegumu ārsta darbā, un nav ietverts sniegumu pamatojošs izvērtējums.

Saskaņā ar pilnvarojuma līgumu³³⁷ SIA “TALSU TELEVĪZIJA” valdes locekļi saņem atlīdzību par nepilnu darba laiku. Valdes locekļa pilnvarojuma līgumā paredzēts, ka viņa strādā 16 stundas nedēļā, saņemot pilnvarojuma līgumā noteikto atlīdzību par mēnesi. Ministru kabineta noteikumi³³⁸ neparedz īpašu regulējumu attiecībā uz atlīdzības ierobežojumiem par nepilnu darba laiku. Lai noskaidrotu, vai atlīdzība par nepilnu darba laiku nepārsniedz normatīvajā aktā³³⁹ noteikto robežvērtību, tika veikts atlīdzības pārrēķins par pilnu nodarbinātības mēnesi (4 nedēļas mēnesī, 160 stundas mēnesī). Pēc veiktajiem aprēķiniem noteikts, ka kapitālsabiedrības valdes locekļa atlīdzība atbilda normatīvā akta³⁴⁰ prasībām līdz atlīdzības paaugstinājumam. 2019. gada 1. aprīlī valdes locekļi tika paaugstināti atlīdzība par amata pienākumu izpildi no 430 uz 630 euro. Paaugstinājums bija 47 % no iepriekš izmaksātās atlīdzības, pārsniedzot normatīvajā aktā³⁴¹ noteikto ierobežojumu par 22 % jeb 92,50 euro mēnesī, kas līdz revidējamā perioda beigām ir 832,50 euro.

Pilnvarojuma līgums un atpūtas laiks

Valsts kontrole savā ziņojumā³⁴², sniedzot pamatojumu un argumentāciju, norāda, ka valdes locekļi arī laikā, kad tas izmanto atpūtas laiku, pienākas pilnvarojuma līgumā noteiktā atlīdzība. Aprēķinot atlīdzību par atpūtas laiku, valdes loceklim nav jāpiemēro darba tiesisko attiecību normatīvais³⁴³ regulējums un jāaprēķina vidējā izpeļņa. Ja valdes locekļiem tiek aprēķināta vidējā izpeļņa par atpūtas laiku, tad var veidoties situācijas, kad valdes locekļi saņem lielāku vai mazāku summu, nekā tas ir paredzēts pilnvarojuma līgumā.

Veicot izmaksāto summu pārrēķinu revidenti konstatēja, ka SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS”, SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” un SIA “TALSU TELEVĪZIJA” valdes locekļiem revīzijas laika periodā ir izmaksāts par 1147,01 euro vairāk nekā pilnvarojuma līgumos

noteiktā atlīdzība, savukārt citiem valdes locekļiem SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un SIA "TALSU TELEVĪZIJA" ir izmaksāts par 161,58 *euro* mazāk par pilnvarojuma līgumos noteikto atlīdzību.

Savukārt SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca" valdes locekļu atvaļinājuma izmaksu aprēķinā arī iekļāva pilnvarojuma līgumā iekļauto mainīgo ikmēneša atlīdzības daļu, kuras izmaksa neatbilst normatīvo aktu³⁴⁴ prasībām, līdz ar to vēl vairāk palielinot izmaksāto summu. Turklāt saskaņā ar dalībnieku sapulces lēmumiem³⁴⁵ valdes locekļiem ir izmaksāts atvaļinājuma pabalsts, lai gan normatīvais akts³⁴⁶ neparedz šādu pabalstu. Tādējādi SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca" valdes locekļiem revidējamā laika periodā ir izmaksāts vismaz par 20 652,73 *euro* vairāk.

Ieteikums

Lai nodrošinātu kapitālsabiedrību valdes locekļiem izmaksātās atlīdzības atbilstību normatīvajiem aktiem³⁴⁷, izvērtēt un precizēt Pašvaldības noslēgtos pilnvarojuma līgumu ar kapitālsabiedrību valdes locekļiem noteikumus.

3.4. Vai ir ieviestas kontroles sistēmas par kapitālsabiedrību izdevumiem un tās ir efektīvas?³⁴⁸

Kapitālsabiedrībās nav izveidotas efektīvas iekšējās kontroles sistēmas un netiek sagatavoti pilnīgi un ticami attaisnojuma dokumenti, lai iegūtu pārlicību, ka kapitālsabiedrību finanšu līdzekļi ir izmantoti ekonomiski, efektīvi un likumīgi:

- kapitālsabiedrību transporta izmantošanas attaisnojuma dokumentos nav norādīti ticami odometra rādījumi un degvielas patēriņa normas, kā arī nav korekti norādīti braucienu pamatojumi un maršruti;
- komandējumu atskaitēs netiek iekļauta informācija par komandējuma laikā paveikto, iegūtajām zināšanām, lai tās nodotu citiem darbiniekiem vai ieviestu novitātes un uzlabotu kapitālsabiedrību darbu;
- SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" nav izveidojusi kārtību, kādā tiek veikta reprezentācijas izdevumu kontrole, kā arī par kapitālsabiedrības līdzekļiem tiek pirkti alkoholiskie dzērieni un apmaksāti darbinieku atpūtas pasākumi. Savukārt SIA "TALSU ŪDENS" pasniedz dāvanas Pašvaldības darbiniekiem.

Transports

Publiskas personas īpašumā, valdījumā vai lietošanā esošos transportlīdzekļus var izmantot tikai dienesta, darba, amata pienākumu pildīšanai, tas ir, amatpersonas vai darbinieka darba pienākumu

pildīšanai, nodrošinot publiskas personas funkciju izpildi, kā arī publiskai personai jāizdod normatīvais akts par transportlīdzekļu izmantošanas kārtību, nosakot personu loku, kuras drīkst lietot attiecīgo transportlīdzekli³⁴⁹.

Lai nodrošinātu transportlīdzekļu izmantošanas kontroli, kapitālsabiedrību transportlīdzekļiem ir uzstādītas globālās pozicionēšanas sistēmas³⁵⁰. Tomēr saskaņā ar SIA "TALSU TELEVĪZIJA" transportlīdzekļu izmantošanas nolikumiem³⁵¹ transportlīdzekļu izmantošanas attaisnojuma dokumentu sagatavošanai nav paredzēts izmantot GPS datus. SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" nolikumā³⁵², kas bija spēkā līdz 2019. gada sākumam, nebija norādīta arī metode, kā tehnikas vienībai tiek noteikta degvielas patēriņa norma, un tas, vai tiek noteikti degvielas patēriņa limiti, tajā skaitā, degvielas mēneša patēriņa limiti. Lai gan atbilstoša metode un degvielas limitu noteikšanas kārtība ir noteikta SIA "TALSU ŪDENS"³⁵³ nolikumā kopš 2016. gada.

22. tabula

Informācijas apkopojums no transportlīdzekļu izmantošanas attaisnojuma dokumentiem

Attaisnojuma dokumentos norādāmā informācija	SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS"	SIA "TALSU ŪDENS"	SIA "TALSU TELEVĪZIJA"	Novērtējuma kopsavilkums
Transportlīdzekļa identifikācijas dati				
Ticami odometra rādījumi				
Degvielas patēriņa normas				
Degvielas patēriņa normas ir ekonomiski un tehnoloģiski pamatoti noteiktas				
Ticami dati par patērēto un atlikušo degvielu				
Precīzs brauciena maršruts				
Identificējams darba uzdevums/ brauciena mērķis				
Transportlīdzekļa vadītāja/-u paraksti				
Saskaņošanas paraksti				

Izvērtējot transportlīdzekļu izmantošanas attaisnojuma dokumentus, revidenti secināja, ka SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un SIA "TALSU ŪDENS" transportlīdzekļu izmantošanas attaisnojuma dokumentos norādītie odometra rādītāji nav patiesi. Piemēram, SIA "TALSU ŪDENS" transportlīdzekļa izmantošanas attaisnojuma dokumentā³⁵⁴ norādītais transportlīdzekļa nobraukums līdz tehniskās apskates veikšanai ir par 919 km mazāks nekā CSDD sistēmā fiksētais transportlīdzekļa nobraukums, veicot transportlīdzekļa tehnisko apskati.

SIA "TALSU TELEVĪZIJA" nolikums³⁵⁵ neparedz metodiku, kādā tiek noteikta degvielas patēriņa norma kapitālsabiedrības transportlīdzekļiem. Kapitālsabiedrības transportlīdzekļa³⁵⁶ degvielas patēriņa normas noteikšanas akts³⁵⁷ nav norādīta būtiska informācija patēriņa apjoma fiksēšanai. Piemēram, transportlīdzekļa odometra rādītāji pirms un pēc eksperimenta, degvielas daudzums transportlīdzekļa degvielas tvertnē, eksperimenta gaitā veiktais maršruts. Līdz ar to transportlīdzeklim noteiktās degvielas patēriņa normas nav pamatotas un transportlīdzekļa izmantošanas attaisnojuma dokumentos norādītie dati par patērēto degvielu nav patiesi.

Lai arī SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un SIA "TALSU ŪDENS" nolikumos ir paredzēta kārtība, kādā tiek noteiktas transportlīdzekļa degvielas normas, kapitālsabiedrības tās neievēro. Piemēram, SIA "TALSU ŪDENS" transportlīdzekļa³⁵⁸ degvielas patēriņa normas noteikšanas aktā³⁵⁹ nesakrīt transportlīdzekļa odometra rādītāju starpība un eksperimenta laikā nobrauktais attālums, kā arī aktā norādītā informācija liecina, ka kapitālsabiedrība transportlīdzekļa degvielas normas noteikšanā nav izmantojusi kādu no nolikumā noteiktajām degvielas normas noteikšanas metodikām³⁶⁰. Savukārt SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" rīkojumos par degvielas normu noteikšanu nav norādīts, kādā veidā tika noteikta transportlīdzekļu degvielas patēriņa norma³⁶¹.

Pārbaudot kapitālsabiedrību³⁶² transportlīdzekļu izmantošanas attaisnojuma dokumentus, konstatēti trūkumi norādītajos braucienu mērķos. Piemēram, SIA "TALSU ŪDENS" valdes locekļa aizpildītajos attaisnojuma dokumentos³⁶³ netiek norādīti transportlīdzekļa izmantošanas mērķi, tādējādi nav iespējams pārliecināties, kādiem nolūkiem tas tika izmantots.

Arī pārējos SIA "TALSU ŪDENS" transportlīdzekļu attaisnojuma dokumentos nav uzrādīta pilnīga informācija par braucienu mērķiem, piemēram, vairākiem transportlīdzekļiem kā brauciena mērķis netiek norādīta tehniskās apskates veikšana³⁶⁴. Līdzīga situācija ir ar SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" transportlīdzekļiem, piemēram, transportlīdzekļa³⁶⁵ izmantošanas attaisnojuma dokumentos par 2018. gada februāri³⁶⁶ braucienam uz tehnisko apskati kā mērķis ir norādīts "elektrīka pakalpojumi".

Izvērtējot SIA "TALSU ŪDENS" un SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" transportlīdzekļu izmantošanas attaisnojuma dokumentus, konstatēti gadījumi, kad veiktajiem maršrutiem nav norādīti brauciena mērķi³⁶⁷. SIA "TALSU TELEVĪZIJA" transportlīdzekļu izmantošanas attaisnojuma dokumentos kā brauciena mērķis ir norādīts vispārīgs pamatojums, piemēram, "SIA "TALSU TELEVĪZIJA" rīcībā"³⁶⁸.

SIA "TALSU ŪDENS" transportlīdzekļu izmantošanas attaisnojuma dokumentos norādītie maršruti ne vienmēr ietver precīzas adreses, piemēram, norādīti tikai apdzīvoto vietu vai ielas nosaukumi³⁶⁹. Savukārt SIA "TALSU TELEVĪZIJA" transportlīdzekļa izmantošanas attaisnojuma dokumentos³⁷⁰ brauciena maršruts netiek norādīts vispār – ierakstīts tikai apdzīvotās vietas vai teritorijas nosaukums.

Pārbaudot SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" transportlīdzekļu izmantošanas attaisnojuma dokumentus, konstatēts, ka transportlīdzekļa³⁷¹ dokumenti par 2018. gada septembri³⁷² nav sagatavoti atbilstoši kapitālsabiedrības noteikumiem, t.i., tas aptver maršruta datus tikai par 17 kalendārajām dienām (01.09.2018.–17.09.2018.). Tomēr izvērtējot CSDD pieejamos datus, konstatēts, ka konkrētais

transportlīdzeklis 2018. gada 18. septembrī ir braucis uz CSDD veikt transportlīdzekļa tehnisko apskati³⁷³.

Lai gan SIA "TALSU NAMSIAMNIEKS" un SIA "TALSU ŪDENS" kārtībās ir paredzēta konkrēta transportlīdzekļu atrašanās vietu ārpus darba laika, izlases veidā pārbaudot transportlīdzekļu attaisnojuma dokumentus 165 darījumus, 6%³⁷⁴ ceļazīmju konstatēti gadījumi, kad kapitālsabiedrību transportlīdzekļi darba dienas beigās ir novietoti ārpus noteiktās stāvvietas, kapitālsabiedrību struktūrvienībām, apkalpojamajiem objektiem vai autoservisa centriem.

Komandējumi

Pašvaldības kapitālsabiedrībās nav plaši izplatīta prakse doties komandējumos. Komandējumi tiek veikti ar mērķi piedalīties konferencēs, izstādēs un iegūt jaunas zināšanas, kas pēc tam būtu izmantojamas kapitālsabiedrību darbības pilnveidošanā.

Revidējamā laika posmā Pašvaldības kapitālsabiedrības SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", SIA "TALSU ŪDENS" un SIA "TALSU TELEVĪZIJA" komandējumu izdevumiem³⁷⁵ ir izlietojušas vismaz 1 355,97 euro.

Revīzijā ir noskaidrots, ka revidējamā laika posmā kapitālsabiedrību darbinieki 37 reizes ir devušies komandējumos, tajā skaitā 2017. gadā 8 reizes, 2018. gadā 22 reizes un 2019. gadā 7 reizes.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un SIA "TALSU ŪDENS" dokumentos³⁷⁶ ir noteikta prasība darbiniekam sagatavot pārskatu par paveikto komandējuma ietvaros. Savukārt SIA "TALSU TELEVĪZIJA" kārtībā³⁷⁷ nav noteikta prasība sagatavot atskaiti par komandējumā paveikto.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" revidējamā laika posmā nav nodalīti uzskaitījusi komandējuma izdevumus, un revidentiem netika iesniegti visi pārskati par komandējumos paveikto, līdz ar to kapitāla daļu turētājam nav informācijas, lai izvērtētu kapitālsabiedrības vadības rīcības lietderību.

Pārbaudot SIA "TALSU ŪDENS" iesniegtos dokumentus, konstatēts, ka kapitālsabiedrības darbinieki revidējamā laika posmā ir sagatavojuši atskaites par komandējumā padarīto, tomēr 4 no 15 gadījumiem³⁷⁸ kapitālsabiedrības darbinieki nav ievērojuši kapitālsabiedrības kārtībā³⁷⁹ apstiprināto atskaites formu, norādot mazāku informācijas apmēru, nekā paredzēts kārtībā³⁸⁰. Vienā gadījumā atskaite par komandējumā paveikto nav sagatavota³⁸¹.

Lai gan SIA "TALSU TELEVĪZIJA" kārtībā nav paredzēts sagatavot komandējuma atskaites, kapitālsabiedrības darbinieki, sagatavojot komandējuma atskaites par komandējuma ietvaros izlietotiem līdzekļiem, sešās no astoņām atskaitēm³⁸² ir norādījuši īsu komandējuma aprakstu, divos gadījumos norādot arī komandējuma ietvaros iegūtās zināšanas³⁸³.

23. tabula

Kapitālsabiedrību komandējumu atskaitēs ietvertās informācijas apkopojums

Veicamās darbības	SIA "TALSU NAM-SAIMNIEKS"	SIA "TALSU ŪDENS"	SIA "TALSU TELEVĪZIJA"	Novērtējuma kopsavilkums
Iesniegums par komandējumu ar pamatojumu				
Rīkojums par komandējumu ar noteiktu mērķi				
Komandējuma atskaite				
Informācija par komandējumā iegūtajām zināšanām				
Avansa norēķins				

Reprezentācijas izdevumi

Revidējamā laika posmā virsgrāmatu kontos uzrādītie izdevumi reprezentācijai ir nelieli attiecībā uz kapitālsabiedrību kopējiem administratīvajiem izdevumiem, piemēram, SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 2018. gada izdevumi reprezentācijai bija 3352 euro³⁸⁴, SIA "TALSU ŪDENS" 177 euro³⁸⁵, SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" 534 euro³⁸⁶.

Lai gan SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" ir reprezentācijas izdevumi, tomēr Valsts kontroles revidentiem nav iesniegta kārtība, kādā tiek uzskaitīti reprezentācijas izdevumi, tajā skaitā nav noteikts, kādas ir vadības paredzētā kontroles sistēma, lai nepieļautu nelietderīgu finanšu līdzekļu izmantošanu.

SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" revidējamā laika posmā ir iegādājusies darbiniekiem un partneriem konditorejas izstrādājumus 191,80 euro vērtībā, ēdināšanas pakalpojumus un ēdienu plates 191,71 euro vērtībā un alkoholiskos dzērienus 99,54 euro vērtībā. Kapitālsabiedrība regulāri ir nodrošinājusi kafijas, tējas un saldumu iegādi, 2018. gadā vidēji mēnesī izlietojot 108,39 euro. Kapitālsabiedrība saviem darbiniekiem 2018. gadā organizēja laivu braucienu 354,45 euro vērtībā, savukārt 2017. un 2018. gadā pasniedza Ziemassvētku dāvanas – konfektes 495 euro vērtībā.

SIA "TALSU TELEVĪZIJA" grāmatvedības politikā ir noteikti izdevumi, kādi var tikt attiecināti uz reprezentāciju, un personas pienākums ir sagatavot avansa norēķinu atskaiti un aktu par reprezentācijas izmaksām³⁸⁷, tomēr iekšējos tiesību aktos nav norādes par mērķu noteikšanas nepieciešamību reprezentācijas izdevumu veikšanai. Lai arī pēc SIA "TALSU TELEVĪZIJA" 2019. gada virsgrāmatā norādītās informācijas kapitālsabiedrība nav veikusi izdevumus reprezentācijai, tomēr 2019. gadā kapitālsabiedrība, ar mērķi izstrādāt 2019. gada rudens sezonas saturisko konceptu bija organizējusi

pusdienas kapitālsabiedrības un Re:TV darbiniekiem³⁸⁸. Atbilstoši kapitālsabiedrības grāmatvedības politikai³⁸⁹ šādi izdevumi būtu attiecināmi uz reprezentācijas izdevumiem, tomēr kapitālsabiedrība tos attiecināja uz biroja uzturēšanas izdevumiem³⁹⁰.

SIA "TALSU ŪDENS" reprezentācijas izdevumu uzskaites kārtībā³⁹¹ ir paredzēts, ka tikai tad, ja izdevumi ir saistīti ar klientu vai partneru uzņemšanu vai pasākumu grupai, tiek noteikts pasākuma mērķis, programma, plānotais finansējums, dalībnieki un atbildīgais darbinieks, kā arī paredzēts sagatavot pasākuma izdevuma pārskatu. Papildus kārtībai, kapitālsabiedrības valdes loceklis 2018. un 2019. gadā ir izdevis rīkojumus³⁹², ar kuriem kapitālsabiedrības atbildīgajai personai kapitālsabiedrības prestiža uzturēšanai ļauj veikt dažādu reprezentācijas priekšmetu iegādi (kafija, tēja, kafijas filtri, cepumi u.c.).

Lai arī SIA "TALSU ŪDENS" kārtība paredz, ka pasākuma izdevumu pārskatam tiek pievienots dalībnieku saraksts³⁹³, no trim revidējamā laika posmā organizētajiem reprezentācijas pasākumiem³⁹⁴ neviena pasākuma izdevumu pārskatā dalībnieku saraksts nav norādīts. SIA "TALSU ŪDENS" 2017. gadā kapitālsabiedrības sadarbības partneriem ir pasniegusi četrus dāvanu komplektus³⁹⁵ 60,31 euro vērtībā, preču norakstīšanas aktā nenorādot, kam un kad šīs dāvanas tika pasniegtas³⁹⁶. Izvērtējot kapitālsabiedrības iesniegto Ziemassvētku dāvanu izdevumu pārskatu³⁹⁷, konstatēts, ka trīs no četrām dāvanām saņēma tobrīd Pašvaldības domes priekšsēdētāja 1. vietnieks administratīvajos, finanšu un izglītības jautājumos, Pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks tautsaimniecības, sociālajos un veselības jautājumos un Pašvaldības domes datortīkla administrators.

Ieteikums

Lai nodrošinātu kapitālsabiedrību, kuru 100% kapitāla daļu pieder Pašvaldībai, finanšu līdzekļu izlietojuma likumību un lietderību, Pašvaldībai nodrošināt, ka kapitālsabiedrībās ir izstrādātas:

- ☑ kārtības par transportlīdzekļu izmantošanu, degvielas uzskaiti un norakstīšanu, kā arī ir ieviestas efektīvas kontroles sistēmas;
- ☑ kārtības par komandējumiem un darba braucieniem, kā arī ir ieviestas efektīvas kontroles sistēmas;
- ☑ procedūras un dokumenti par reprezentācijas izdevumu veikšanu, kā arī ir ieviestas efektīvas kontroles sistēmas.

Talsu novada pašvaldības viedoklis

Par veikto revīziju

Talsu novada pašvaldība pateicas par veikto revīziju, konstruktīvo sadarbību un sniegtajiem ieteikumiem, kas Pašvaldībai ļauj paskatīties uz kapitālsabiedrību pārraudzību un to darbību kopumā daudz konstruktīvāk. Jau revīzijas laikā Pašvaldībai bija iespēja saņemt vērtīgus ieteikumus kapitālsabiedrību darbības pārraudzības procesa pilnveidošanā. Uzskatām, ka revīzija veikta īstajā brīdī un Pašvaldība novērtē šo unikālo iespēju – sakārtot esošo kapitālsabiedrību darbības un pārraudzības procesus, pirms nākamā lielā izaicinājuma – Administratīvi teritoriālās reformas.

Par revīzijas secinājumiem

Talsu novada pašvaldība piekrīt, ka pašvaldība nebija nodrošinājusi efektīvu kapitālsabiedrību pārvaldību un regulāru to darbības izvērtēšanu atbilstoši labas prakses piemēriem un normatīvo aktu prasībām.

Par revīzijas ieteikumiem

Valsts kontroles revīzijas ieteikumi pašvaldībai ir saprotami un tie palīdzēs uzlabot kapitālsabiedrību pārvaldību Talsu novada pašvaldībā.

Par revīzijas ieteikumu ieviešanu

Talsu novada pašvaldība apņemas revīzijas ieteikumus ieviest atbilstoši Valsts kontrolē iesniegtajam un apstiprinātajam revīzijas ieteikumu ieviešanas laika grafikam.

Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir iegūt pārliecību, ka laika posmā no 2017. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 31. decembrim:

- ☑ Pašvaldība, pārvaldot kapitālsabiedrības, ir rīkojusies ekonomiski, efektīvi, atbilstoši normatīvo aktu prasībām un labas pārvaldības principiem;
- ☑ kapitālsabiedrību darbība ir ekonomiska, efektīva un atbilst normatīvo aktu prasībām.

Juridiskais pamatojums

Atbilstības un lietderības revīzija “Vai Talsu novada pašvaldība pārvalda kapitālsabiedrības, sekojot tiesiskuma un labākās prakses principiem?” ir veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles 2019. gada darba plānu un Piektā revīzijas departamenta 2019. gada 3. septembra revīzijas grafiku Nr. 2.4.1-37/2019.

Revīziju veica revīzijas grupas vadītāja – valsts revidente juriste Guna Rudzīte, vecākā valsts revidente Jeļena Laščenko, valsts revidents Jānis Aleksāns un valsts revidenta palīgs Jānis Vindēls.

Revīzija aptver laika posmu no 2017. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 31. decembrim

Revidentu un revidējamās vienības atbildība

Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Talsu novada pašvaldība, SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS”, SIA “TALSU ŪDENS”, SIA “TALSU TELEVĪZIJA”, SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” un SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” ir atbildīgas par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Mērķis – gūt pārliecību, ka Pašvaldība ir rīkojusies ekonomiski, efektīvi, atbilstoši normatīvo aktu prasībām un labas pārvaldības principiem

Revīzijas apjoms un ierobežojums

Revīzija ir veikta saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem, kuri atbilst augstāko revīzijas iestāžu starptautiskā kongresa atzītām un apstiprinātām prasībām attiecībā uz augstāko revīzijas iestāžu darbu un kuru atzišanu Latvijā nosaka valsts kontrolieris. Revīzija plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par revīzijas apjomā iekļautās revidējamās vienības – Talsu

novada pašvaldība veiktajiem pasākumiem, lai nodrošinātu kapitālsabiedrību pārraudzību.

Revīzija veikta par laika posmu no 2017. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 31. decembrim.

Revīzijas apjomā iekļauta:

- ☑ Talsu novada pašvaldība;
- ☑ kapitālsabiedrības, kurās Pašvaldībai pieder kapitāla daļas.

Revīzijas ierobežojumi:

- ⊗ revīzijas laikā Pašvaldība neiesniedza visus pieprasītos dokumentus – dalībnieku sapulču protokolus, kapitālsabiedrības darbības ceturkšņa atskaites, jo valdes locekļu maiņas dēļ un sakarā ar kriminālprocesu ierosināšanu dokumenti, iespējams, ir iznīcināti³⁹⁸. Līdz ar to veidojās situācija, ka revidentiem nebija pieejama visa informācija par SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA””;
- ⊗ revīzijas laikā precīzi aprēķināt SIA “TALSŪ ŪDENS” ūdenssaimniecības tarifa aprēķinos iekļauto pamatlīdzekļu nolietojuma daļu par no ES fondiem finansētiem pamatlīdzekļiem nebija iespējams, jo Pašvaldības rīcībā nebija iepriekšējo tarifu aprēķinu. Tarifa izmaksās iekļauto pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķinam tika veiktas aplēses izmantojot ieguldījuma avota proporcijas principu.

Vērtēšanas kritēriji

Revīzijas jautājumi	Revīzijas kritēriji	Kritērijs ir izpildīts / nav izpildīts
1. Vai Pašvaldības īstenotā kapitālsabiedrību pārraudzība ir efektīva un tā spēj novērst kapitālsabiedrību rīcības neatbilstību normatīvajiem aktiem? *Pašvaldības rīcība ir pietiekama un efektīva, ja revīzijas apakšjautājumu kopvērtējums ir lielāks par 80 procentiem.		
1.1. Vai Pašvaldība ir nodrošinājusi, ka kapitālsabiedrības sagatavo kvalitatīvus, pilnīgus un objektīvu informāciju saturošus normatīvajos aktos un iekšējā kārtībā ³⁹⁹ noteiktos pārskatus un atskaites?	1.1. jautājuma kritēriji: - kapitālsabiedrības ir sagatavojušas un Pašvaldība ir izvērtējusi ceturkšņu pārskatus, ceturkšņa atskaites, gada pārskatus, vadības ziņojumus u.c. (10 %); - iesniegtajos pārskatos ir ietverta pilnīga un pamatota informācija, lai izvērtētu kapitālsabiedrības darbību (10 %); - Pašvaldība vērtē valdes locekļu darbību, sniedz atgriezenisko saiti, pieņem lēmumus (5 %); - Pašvaldība kā kapitāla daļu turētājs pieņem lēmumus, kas saistīti ar kapitālsabiedrību pārvaldību, pamatojoties uz objektīvu un pilnīgu informāciju (ceturkšņa atskaites, gada pārskats, vadības ziņojumi, stratēģijas izpildes pārskats u.c.) (25 %).	1.1. jautājuma vērtējums: ⊙ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Kapitālsabiedrības daļēji ir sagatavojušas un Pašvaldība ir izvērtējusi ceturkšņu pārskatus, ceturkšņa atskaites, gada pārskatus, vadības ziņojumus u.c., tomēr Pašvaldība nav pieprasījusi pietiekamu un pamatotu informāciju lēmumu pieņemšanai (5 %); ⊗ Kritērijs nav sasniegts. Iesniegtajos pārskatos nav ietverta pietiekama un pamatota informācija, lai kapitāla daļu turētāja pārstāv spētu objektīvi izvērtēt kapitālsabiedrības darbību (0 %); ⊗ Kritērijs nav sasniegts. Pašvaldība vai kapitāla daļu turētāja pārstāvis periodiski nevērtē valdes locekļu darbību, nesniedz atgriezenisko saiti, nepieņem lēmumus, kas balstīti uz valdes locekļu veiktās darbības izvērtējuma (0 %); ⊙ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Pašvaldība kā kapitāla daļu turētājs pieņem lēmumus, kas saistīti ar kapitālsabiedrību pārvaldību, pamatojoties uz daļēji objektīvu un nepilnvērtīgu informāciju, ceturkšņa atskaites, gada pārskats, vadības ziņojumi, stratēģijas

		izpildes pārskati netiek sagatavoti atbilstoši Pašvaldības noteiktajam apjomam un biežumam (12 %).
1.2. Vai kapitālsabiedrību stratēģiju izpildes ikgadējais izvērtējums ir veikts objektīvi un tajā ir pilnīga un pamatota informācija, lai novērtētu kapitālsabiedrību darbu?	<u>1.2. jautājuma kritēriji:</u> ▪ kapitāla daļu turētājs kapitālsabiedrībām ir definējis un izskaidrojis to darbības mērķus, tie ir ietverti kapitālsabiedrību stratēģijās (5 %); ▪ visām kapitālsabiedrībām ir veikts ikgadējais stratēģijas mērķu izpildes novērtējums (5 %); ▪ izvērtējumos ir ietverta pamatota informācija, kas sniedz objektīvus datus par stratēģijā iekļauto mērķu izpildi, lai kapitāla daļu turētājs un valde var pieņemt objektīvus lēmumus (5 %).	<u>1.2. jautājuma vērtējums:</u> ⊙ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Kapitāla daļu turētājs kapitālsabiedrībām ir definējis un daļēji izskaidrojis to darbības mērķus, tie ir ietverti kapitālsabiedrību stratēģijās. Tomēr stratēģijās iekļautie mērķi dažkārt atšķiras no kapitāla daļu turētāja definētajiem mērķiem. Kapitālsabiedrību plānošanas dokumenti nav pilnīgi sasaistīti ar noteiktajiem mērķiem (3 %); ⊗ Kritērijs nav sasniegts. Tikai SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” ir veikts ikgadējais stratēģijas mērķu izpildes novērtējums (1 %); ⊗ Kritērijs nav sasniegts. Tikai SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” izvērtējumos ir ietverta pamatota informācija, kas sniedz objektīvu datus par stratēģijā iekļauto mērķu izpildi, lai kapitāla daļu turētājs un valde var pieņemt objektīvus lēmumus (1 %).
1.3. Vai ir veikta objektīva un pamatota analīze par dalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās?	<u>1.3. jautājuma kritēriji:</u> ▪ ir veikta analīze par dalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās (5 %); ▪ darba grupās veidotie dokumenti satur pamatojumu novērtējumos iekļautajiem apgalvojumiem (argumenti, aprēķini, salīdzināšana, datu analīze u.c.) (10 %).	<u>1.3. jautājuma vērtējums:</u> ⊗ Kritērijs nav sasniegts. Pašvaldība ir veikusi formālu analīzi par dalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās (2 %); ⊗ Kritērijs nav sasniegts. Pašvaldība neiesniedza dokumentus, kas saturētu pamatojumu novērtējumos iekļautajiem apgalvojumiem (argumenti, aprēķini, salīdzināšana, datu

		analīze u.c.) (0 %).
1.4. Vai auditos un revīzijās sniegtie ieteikumi tiek ieviesti pēc būtības, novēršot riskus un nepilnības, kā arī stiprinot kontroles sistēmu?	1.4. jautājuma kritēriji: kapitālsabiedrību un Pašvaldības sniegtā informācija pierāda iepriekšējos auditos sniegto ieteikumu ieviešanas faktu un ieteikumu mērķu sasniegšanu (10 %).	1.4. jautājuma vērtējums: Kritērijs nav sasniegts. Kapitālsabiedrību un Pašvaldības sniegtā informācija pierāda, ka iepriekšējos auditos sniegto ieteikumu ieviešanas nav veikta pilnīgi un ieteikumu mērķu sasniegšana nav nodrošināta (5 %).
1.5. Vai ir publiskota visa informācija, kuras publiskošanu nosaka normatīvie akti ⁴⁰⁰ ? * 1. jautājuma izpilde sniedz 40 punktus no vērtējuma par pašvaldības rīcības efektivitāti nodrošinot kapitālsabiedrību pārvaldību.	1.5. jautājuma kritēriji: - Pašvaldības mājas lapā ir ievietota visa publiskojamā informācija (5 %); - kapitālsabiedrību mājas lapās ir ievietota visa publiskojamā informācija (5 %)?	1.5. jautājuma vērtējums: Kritērijs ir sasniegts daļēji. Pašvaldības mājas lapā daļēji ir ievietota publiskojamā informācija (2,5 %); Kritērijs ir sasniegts daļēji. Kapitālsabiedrību mājas lapās daļēji ir ievietota visa publiskojamā informācija (2,5 %)?
2. Vai Pašvaldības kapitālsabiedrību sniegtie pakalpojumi tiek nodrošināti atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam un labajai praksei? *Pašvaldības rīcība ir pietiekama un efektīva, ja revīzijas apakšjautājumu kopvērtējums ir lielāks par 60 procentiem.		
2.1. Vai Pašvaldības kapitālsabiedrības darbojas deleģējuma ietvaros un nesniedz ar pašvaldības funkcijām un pārvaldes uzdevumiem nesaistītus pakalpojumus?	2.1. jautājuma kritēriji: Pašvaldība ir pamatojusi savu kapitālsabiedrību dalību tirgū, kurā jau darbojas privātie komersanti un kapitālsabiedrības darbojas deleģējuma ietvaros un nesniedz ar pašvaldības funkcijām un pārvaldes uzdevumiem nesaistītus pakalpojumus (namu apsaimniekošana, apbedīšanas	2.1. jautājuma vērtējums: Kritērijs nav sasniegts. Pašvaldība formāli ir pamatojusi savu kapitālsabiedrību dalību tirgū, kurā jau darbojas privātie komersanti. Revīzijas laikā konstatēts, ka kapitālsabiedrības darbojas arī ārpus deleģējuma ietvaros un sniedz ar pašvaldības funkcijām un pārvaldes uzdevumiem nesaistītus pakalpojumus (namu apsaimniekošana, apbedīšanas piederumu tirdzniecība) (5 %).

	piederumu tirdzniecība) (20 %).	
2.2. Vai sniegto pakalpojumu cenas tiek noteiktas pamatojoties uz objektīvām izmaksām un ekonomiski pamatoti?	<u>2.2. jautājuma kritēriji:</u> ■ sniegto pakalpojumu cenas tiek aprēķinātas ekonomiski pamatoti – ir sagatavota metodika pakalpojumu pašizmaksas noteikšanai, ir noteiktas pamatotas tiešās un netiešās izmaksas, pēc pareizas metodes attiecinātas uz konkrēto pakalpojumu (30 %); ■ kapitālsabiedrību nesedz konkrētu pakalpojumu sniegšanas izmaksas no citiem pakalpojumiem vai no Pašvaldības saņemtajiem finanšu līdzekļiem, kas paredzēti citiem mērķiem (20 %).	<u>2.2. jautājuma vērtējums:</u> ⊗ Kritērijs nav sasniegts. Ne visām kapitālsabiedrībām ir sagatavota metodika pakalpojumu pašizmaksas noteikšanai. Metodikās ne vienmēr ir noteiktas pamatotas tiešās un netiešās izmaksas, kas pēc pareizas metodes attiecinātas uz konkrēto pakalpojumu (10 %); ⊗ Kritērijs nav sasniegts. Kapitālsabiedrību uzturētā grāmatvedības sistēma nesniedz pilnīgu informāciju par katra pakalpojuma ieņēmumiem un izdevumiem, līdz ar to kapitālsabiedrībām nav pilnīgas informācijas vai tās nesedz konkrētu pakalpojumu sniegšanas izmaksas no ieņēmumiem par citiem pakalpojumiem vai no Pašvaldības saņemtajiem finanšu līdzekļiem, kas paredzēti citiem mērķiem (5 %).
2.3. Vai Pašvaldības kapitālsabiedrības sniedz iedzīvotājiem pakalpojumus, atbilstoši kapitālsabiedrībām noteiktajiem mērķiem un kvalitātes rādītājiem?	<u>2.3. jautājuma kritēriji:</u> ■ namu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanā kapitālsabiedrībā ir iesaistīti atbilstošas kvalifikācijas darbinieki, ir sagatavotas apsaimniekošanas pakalpojumu tāmes un tajās ietvertās izmaksas ir pamatotas, māju lietas satur normatīvajos aktos noteikto informācijas apjomu, remontdarbu uzkrājumiem paredzētie līdzekļi ir uzskaitīti un izlietoti atbilstoši mērķim (10 %);	<u>2.3. jautājuma vērtējums:</u> ⊗ Kritērijs nav sasniegts. Namu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanā kapitālsabiedrībā ir iesaistīti daļēji atbilstošas kvalifikācijas darbinieki. Atbilstošas kvalifikācijas darbinieks vienai dzīvojamajai māja gadā var veltīt aptuveni 2 stundas darba laika. Dzīvojamajām mājām ne vienmēr ir sagatavotas apsaimniekošanas pakalpojumu tāmes un tajās ietvertās izmaksas ir pamatotas. Māju lietas satur daļu no normatīvajos aktos noteikto informācijas apjoma. Grāmatvedības uzskaitē nesniedz pilnīgu informāciju, vai remontdarbu uzkrājumiem paredzētie līdzekļi ir uzskaitīti un izlietoti atbilstoši mērķim
* 2. jautājuma izpilde sniedz 30 punktus no vērtējuma par kapitālsabiedrību rīcības efektivitāti sniedzot pakalpojumus.		

	■ atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu saņēmējiem ir iespējas saņemt plānotos pakalpojumu veidus (šķīroto atkritumu savākšana), tādējādi samazinot mājāsaimniecību izmaksas, kā tas ir noteikts plānošanas dokumentos (10 %); ■ kapitālsabiedrības veiktās darbības samazina ūdens zudumu proporciju un tiek sasniegti noteiktie mērķi – pieejamība, kvalitāte u.c. (10 %).	(3 %); ⊗ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu saņēmējiem iespēja saņemt plānotos pakalpojumu veidus (šķīroto atkritumu savākšana), tiek uzsākta ar novēlošanos, salīdzinot kā tas ir noteikts plānošanas dokumentos (5 %); ⊗ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Kapitālsabiedrības veiktās darbības daļēji samazina ūdens zudumu proporciju un tiek sasniegti noteiktie mērķi – pieejamība, kvalitāte u.c. (5 %).
3. Vai Pašvaldības kapitālsabiedrības veic korektu finanšu uzskaiti un ir nodrošināta kapitālsabiedrības darbības nodrošināšanas izmaksu kontrole? *Pašvaldības rīcība ir pietiekama – efektīva un ekonomiska, ja revīzijas apakšjautājumu kopvērtējums ir lielāks par 80 procentiem.		
3.1. Vai visas kapitālsabiedrības sagatavo budžeta tāmes, kurās ir norādīta sasaiste ar attīstības plānošanas dokumentiem un tajos noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem?	<u>3.1. jautājuma kritēriji:</u> ■ kapitālsabiedrību budžeta tāmes ir sagatavotas, ņemot vērā sasniedzamos mērķus, plānotos uzdevumus un rādītājus, ieguldījumi ir pamatoti (25 %).	<u>3.1. jautājuma vērtējums:</u> ⊗ Kritērijs nav sasniegts. Kapitālsabiedrību budžeta tāmes netiek sagatavotas, ņemot vērā sasniedzamos mērķus, plānotos uzdevumus un rādītājus. Ieguldījumi tiek plānoti tikai, lai nodrošinātu ikdienas darbību (10 %).
3.2. Vai kapitālsabiedrību valdes locekļiem izmaksātā atlīdzība atbilst normatīvo aktu prasībām?	<u>3.2. jautājuma kritēriji:</u> ■ kapitālsabiedrību valdes locekļu atlīdzība atbilst normatīvo aktu prasībām (15 %).	<u>3.2. jautājuma vērtējums:</u> ⊗ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Kapitālsabiedrību valdes locekļu atlīdzības noteikšanā un izmaksā ir konstatētas neatbilstības normatīvo aktu prasībām (10 %).
3.3. Vai kapitālsabiedrību izdevumi un ienākumi tiek grāmatoti tā, lai Pašvaldībai un valdes locekļiem	<u>3.3. un 3.4. jautājuma kritēriji:</u> ■ kapitālsabiedrību grāmatvedības uzskaitē tiek kārtota atbilstoši aktuālai	<u>3.3. un 3.4. jautājuma vērtējums:</u> ⊗ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Kapitālsabiedrību grāmatvedības uzskaitē daļēji tiek kārtota atbilstoši aktuālai grāmatvedības

būtu iespējams saņemt objektīvu informāciju par pakalpojumu izmaksām? 3.4. Vai kapitālsabiedrību izdevumi un ieņēmumi tiek grāmatoti tā, lai būtu pieejama pietiekama informācija korektu maksas pakalpojumu kalkulāciju veikšanai?	grāmatvedības politikai (15 %); kapitālsabiedrību izdevumi un ieņēmumi tiek grāmatoti tā, lai sniegtu pamatotu informāciju par pakalpojumu izmaksām (20 %).	politikai. Kapitālsabiedrībām grāmatvedības politikas nav pilnīgi aktualizētas (10 %); ⊗ Kritērijs nav sasniegts. Kapitālsabiedrību izdevumi un ieņēmumi netiek grāmatoti tā, lai bez manuālajām darbībām (aprēķiniem) sniegtu pamatotu informāciju par pakalpojumu izmaksām (5 %).
3.5. Vai tiek nodrošināta kontrole pār finanšu līdzekļu ekonomisku izlietojumu? * Jautājuma izpilde sniedz 30 punktus no vērtējuma par pašvaldības rīcības efektivitāti un ekonomiskumu nodrošinot finanšu uzskaiti un izlietojumu.	<u>3.5. jautājuma kritēriji:</u> - kapitālsabiedrību īpašumā esošo transportlīdzekļu izmantošanas kārtība ir skaidri noteikta iekšējos normatīvajos aktos (5 %); - transportlīdzekļu attaisnojuma dokumentos ir ietverta objektīva un pamatota informācija par brauciena mērķi (5 %); - tiek veikts kapitālsabiedrību darbinieku komandējumu lietderības izvērtējums un no iesniegtajām komandējuma atskaitēm var gūt pietiekamu priekšstatu par komandējumu lietderību (5 %); - preču un pakalpojumu pirkumu līgumi tiek slēgti, izvērtējot to nepieciešamību un piemērojot normatīvajos aktos noteiktās procedūras un kārtības (5 %);	<u>3.5. jautājuma kritēriji:</u> ⊗ Kritērijs nav sasniegts. Kapitālsabiedrību īpašumā esošo transportlīdzekļu izmantošanas kārtība ir nepilnīgi noteikta iekšējos normatīvajos aktos. Noteiktā kārtība netiek pilnīgi ievērota ikdienas darbā (2 %); ⊗ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Transportlīdzekļu attaisnojuma dokumentos lielākoties ir ietverta objektīva un pamatota informācija par brauciena mērķi. Tomēr revīzijas laikā ir konstatēti gadījumi, kad mērķi tiek norādīti ļoti vispārīgi, kā arī netiek norādīti braucienu maršruti, transportlīdzekļi ārpus darba laika netiek novietoti tiem noteiktajās stāvvietās (3 %); ⊗ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Daļēji tiek veikts kapitālsabiedrību darbinieku komandējumu lietderības izvērtējums un no iesniegtajām komandējuma atskaitēm var gūt pietiekamu priekšstatu par komandējumu lietderību. Tomēr komandējumu atskaites nesatur informāciju par komandējumu laikā iegūtajām zināšanām, kas var noderēt turpmākajā kapitālsabiedrību

	▪ kapitālsabiedrībās ir ieviestas kontroles sistēmas reprezentācijas izdevumu veikšanai, preces tiek norakstītas, aktos norādot to izlietošanas mērķus (5 %).	darbībā (3 %); ☑ Kritērijs ir sasniegts. Preču un pakalpojumu pirkumu līgumi tiek slēgti, izvērtējot to nepieciešamību un piemērojot normatīvajos aktos noteiktās procedūras un kārtības (5 %); ☐ Kritērijs ir sasniegts daļēji. Kapitālsabiedrībās daļēji tiek ievērotas ieviestās kontroles sistēmas reprezentācijas izdevumu veikšanai, preces tiek norakstītas, aktos norādot to izlietošanas mērķus (4 %).
--	---	---

Vērtēšanas kritēriju kopsavilkums

Nr. p.k.	Jautājums	Kritērija izpildījums procentos	Kritēriju vērtējums punktos
1.	Vai Pašvaldības īstenotā kapitālsabiedrību pārraudzība ir efektīva un tā spēj novērst kapitālsabiedrību rīcības neatbilstību normatīvajiem aktiem? Pašvaldības rīcība ir pietiekama un efektīva, ja revīzijas apakšjautājumu kopvērtējums ir lielāks par 80 %. Jautājuma izpildes īpatsvars ir 40 punkti, t.i. 100 % izpilde ir 40 punkti.	34 %	13,6
2.	Vai Pašvaldības kapitālsabiedrību sniegtie pakalpojumi tiek nodrošināti atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam un labajai praksei? Pašvaldības rīcība ir pietiekama un efektīva, ja revīzijas apakšjautājumu kopvērtējums ir lielāks par 60 %. Jautājuma izpildes īpatsvars ir 30 punkti.	28 %	8,4
3.	Vai Pašvaldības kapitālsabiedrības veic korektu finanšu uzskaiti un ir nodrošināta kapitālsabiedrības darbības nodrošināšanas izmaksu kontrole? Pašvaldības rīcība ir pietiekama – efektīva un ekonomiska, ja revīzijas apakšjautājumu kopvērtējums ir lielāks par 80 %. Jautājuma izpildes īpatsvars ir 30 punkti.	52 %	15,6
Izvērtējumā: - vai Pašvaldība pārvaldot kapitālsabiedrības, ir rīkojusies ekonomiski, efektīvi, atbilstoši normatīvo aktu prasībām un labas pārvaldības principiem - vai kapitālsabiedrību darbība ir ekonomiska, efektīva un atbilst normatīvo aktu prasībām Pašvaldības un kapitālsabiedrību īstenotās darbības no iespējamajiem 100 punktiem ir sasniegušas tikai			37,6

Revīzijas metodes

Revīzijā izmantotas šādas galvenās metodes:

- ☑ analizēti jomas darbību reglamentējošie ārējie normatīvie akti un Pašvaldību iekšējais normatīvais regulējums, kā arī par jomas darbību veiktie pētījumi;
- ☑ vērtēta Pašvaldības attīstības plānošanas sistēma;
- ☑ vērtēta kapitālsabiedrību attīstības plānošanas sasaiste ar budžeta plānošanu, uzraudzības un kontroles sistēma;
- ☑ vērtēti Pašvaldības un kapitālsabiedrību izstrādātie dokumenti;
- ☑ intervēti Pašvaldības un kapitālsabiedrību atbildīgie darbinieki;
- ☑ veikti kapitālsabiedrību maksas pakalpojumu izcenījumi;
- ☑ veikti novērojumi uz vietas;
- ☑ veikta salīdzinošā analīze;
- ☑ veikta kapitālsabiedrību gadu pārskatu finanšu analīze;
- ☑ saņemti ārējie apstiprinājumi – nozari uzraugošo institūciju viedokļi.

Sektora vadītājs

O. Erdmanis

Departamenta direktors

E. Korčagins

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Termini un skaidrojumi

Saīsinājums/ termins	Skaidrojums
Dome	Talsu novada pašvaldības dome
CSDD	Ceļu satiksmes drošības direkcija
EPLL	Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums
GPS	globālās pozicionēšanas sistēmas
Pašvaldība	Talsu novada pašvaldība
Privatizācijas likums	Likums “Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju”
PVN	pievienotās vērtības nodoklis
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Izmantoto krāsu skaidrojums tabulās (luksofora princips):

Krāsa	Skaidrojums
Sarkana	Kritērijs/ prasība nav izpildīts
Dzeltena	Kritērijs/ prasība izpildīta daļēji
Zaļa	Kritērijs/ prasība ir izpildīts
Pelēka	Kritērijs/ prasība nav attiecināms uz konkrēto gadījumu

1.pielikums. Publiskojamās informācijas pieejamība

Nr. p.	Mājas lapā publicējamā informācija	SIA "TALSU NAMAŠIMNIEKS"			SIA "TALSU ŪDENS"			SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA""			SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca"			SIA "TALSU TELEVĪZIJA"		
		Iepriekš ⁴⁰⁶ norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.	Iepriekš ⁴⁰⁶ norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.	Iepriekš ⁴⁰⁶ norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.	Iepriekš ⁴⁰⁶ norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.	Iepriekš ⁴⁰⁶ norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Pašvaldības mājas lapā (https://www.talsi.lv) publicējamā informācija																
1.	Kapitālsabiedrību saraksts, kas grupēts pēc nozares vai lieluma kritērijiem ⁴⁰⁶ .															
2.	Kapitālsabiedrības firma, juridiskā adrese, pamatkapitāla lielums un atvasinātas publiskas personas līdzdalības apmērs ⁴⁰⁷ .															
3.	Atvasinātas publiskas personas līdzdalības atbilstība Valsts pārvaldes iekārtas likuma 4. panta pirmās daļas nosacījumiem un vispārējais stratēģiskais mērķis ⁴⁰⁸ .															
4.	Atvasinātas publiskas personas kapitāla daļu turētāja pārstāvis kapitālsabiedrībā ⁴⁰⁹ .															
5.	Kapitālsabiedrības apstiprināts gada pārskats ⁴¹⁰ .															
6.	Kapitālsabiedrības izmaksātās dividendes atvasinātai publiskai personai un veiktie maksājumi valsts budžetā un pašvaldības budžetos (t.sk. atskaitījumi un nodokļi)															

Nr. p.	Mājas lapā publicējamā informācija	SIA "TALSU NAMS AIMNIEKS"			SIA "TALSU ŪDENS"			SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA""			SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca"			SIA "TALSU TELEVĪZIJA"		
		Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.	Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.	Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.	Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.	Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.
	maksājumi) ⁴¹¹ .															
7.	Ilgadējais pārskats par atvasinātai publiskai personai piederošām kapitālsabiedrībām un kapitāla daļām (ne vēlāk kā līdz katra gada 1. oktobrim) ⁴¹² .															
Kapitālsabiedrību mājas lapās ⁴¹³ publicējamā informācija																
8.	Kapitālsabiedrības finanšu mērķu un nefinanšu mērķu īstenošanas rezultāti, tai skaitā bilances kopsumma, neto apgrozījums, peļņas vai zaudējumu aprēķins, naudas plūsmas pārskats, dažādi kapitālsabiedrības darbību raksturojošie rezultatīvie rādītāji (ne retāk kā reizi gadā) ⁴¹⁴ , vismaz par pēdējiem pieciem gadiem ⁴¹⁵ .															
9.	Veiktās iemaksas valsts vai pašvaldības budžetā (t. sk. dividendes, atskaitījumi, nodokļu maksājumi) (ne retāk kā reizi gadā) ⁴¹⁶ , vismaz par pēdējiem pieciem gadiem ⁴¹⁷ .															
10.	Saņemtais valsts vai pašvaldības budžeta finansējums un tā izlietojums (ja attiecināms) (ne retāk kā reizi gadā) ⁴¹⁸ , vismaz par pēdējiem pieciem gadiem ⁴¹⁹ .															

Nr. p.	Mājas lapā publicējamā informācija	SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS"			SIA "TALSU ŪDENS"			SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA""			SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca"			SIA "TALSU TELEVĪZIJA"		
		Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.	Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.	Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.	Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.	Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09. 2019.	Norādītā informācija uz 23.03. 2020.
11.	Kapitālsabiedrības atalgojuma politikas principi ⁴²⁰ (ne retāk kā reizi gadā ⁴²¹), informācija par katra valdes locekļa atalgojumu ⁴²² .															
12.	Kapitālsabiedrības ziedošanas (dāvināšanas) stratēģija un ziedošanas (dāvināšanas) kārtība ⁴²³ (ne retāk kā reizi gadā ⁴²⁴).															
13.	Zvērināta revidenta nepārbaudīts starpperiodu pārskats par trim, sešiem un deviņiem mēnešiem, kā arī zvērināta revidenta nepārbaudīts gada pārskats ⁴²⁵ (atbilstoši normatīvo aktu prasībām ⁴²⁶), vismaz par pēdējiem pieciem gadiem ⁴²⁷ .															
14.	Zvērināta revidenta pārbaudīts gada pārskats ⁴²⁸ , vismaz par pēdējiem pieciem gadiem ⁴²⁹ .															
15.	Īpašuma struktūra (t. sk. līdzdalība citās sabiedrībās) ⁴³⁰ .															
16.	Organizatoriskā struktūra ⁴³¹ .															
17.	Katra saņemtā un veiktā ziedojuma (dāvinājuma) summa un saņēmēji ⁴³² , (ja attiecināms), vismaz par pēdējiem pieciem gadiem ⁴³³ .															

Nr. p.	Mājas lapā publicējamā informācija	SIA "TALSU NAMS AIMNIEKS"			SIA "TALSU ŪDENS"			SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA""			SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca"			SIA "TALSU TELEVĪZIJA"		
		Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09.2019.	Norādītā informācija uz 23.03.2020.	Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09.2019.	Norādītā informācija uz 23.03.2020.	Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09.2019.	Norādītā informācija uz 23.03.2020.	Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09.2019.	Norādītā informācija uz 23.03.2020.	Iepriekš norādītā informācija	Norādītā informācija uz 23.09.2019.	Norādītā informācija uz 23.03.2020.
18.	Iepirkumi ⁴³⁴ , vismaz par pēdējiem pieciem gadiem ⁴³⁵ .															
19.	Statūti ⁴³⁶ .															
20.	Valdes nolikums vai cits tam pielīdzināms dokuments, kas regulē tās darbību ⁴³⁷ .															
21.	Informācija par valdes locekļiem (par katru atsevišķi): • profesionālā darba pieredze; • izglītība; • amati citās kapitālsabiedrībās; • pilnvaru termiņš ⁴³⁸ .															
22.	Kapitālsabiedrības vispārējie stratēģiskie mērķi ⁴³⁹ .															
23.	Ziņas par kapitālsabiedrības darbības un komercdarbības veidiem ⁴⁴⁰ .															
24.	Informācija par visām paziņotajām kapitālsabiedrības dalībnieku sapulcēm, tai skaitā par darba kārtību un lēmumiem ⁴⁴¹ .															

2. pielikums. SIA "TALSU NAMS AIMNIEKS" finanšu pārskata analīzes dati

Rādītājs	2015	2016	2017	2018 (pirms korekcijām)	2018 ⁴⁴² (pēc korekcijām)	2019	Optimālā robeža
Likviditāte							
Kopējā likviditāte	0,80	0,61	0,72	1,02	0,61↓ ⁴⁴³	0,66↑ ⁴⁴⁴	[1-2]
Starpseguma likviditāte	0,71	0,54	0,67	0,92	0,56↓	0,61↑	[0,8-1]
Absolūtā likviditāte	0,04	0,04	0,18	0,35	0,21↓	0,31↑	[0,2-0,25]
Aprite							
Kopējais aprites rādītājs	0,79	0,88	0,88	0,83	0,83	0,87↑	-
Apgrozāmo līdzekļu aprite	4,36	5,20	4,18	3,04	3,10	2,80↓	-
Pamatlīdzekļu atdeves rādītājs	0,97	1,07	1,12	1,14	1,14	1,26↑	-
Krājumu aprites rādītājs	32,65	44,28	50,96	29,99	34,21↑	32,85↓	-
Naudas līdzekļu aprites rādītājs	85,98	77,41	16,84	8,92	8,92	5,90↓	-
Pašu kapitāla atdeves rādītājs	1,84	1,94	1,69	1,61	2,46↑	2,45↓	-
Debitoru aprites rādītājs (dienās)	59	50	51	55	48↓	44↓	-
Kreditoru aprites rādītājs (dienās)	24	24	18	26	26	25↓	-
Finanšu cikls (dienās)	46	34	40	41	32↓	30↓	-
Maksātspēja							
Visu saistību rādītājs	0,56	0,55	0,48	0,49	0,66↓	0,65↓	< 0,5
Pašu kapitāla līdzdalības koeficients	0,43	0,45	0,52	0,51	0,34↓	0,35↑	> 0,5
Maksājamo procentu seguma koeficients	0,05	1,74	5,14	2,10	1,34↓	0,36↓	> 3
Kredīta atmaksas rādītājs	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	> 1
Investīciju seguma koeficients, %	76	72	71	73	56↓	53↓	75-90
Rentabilitātes rādītāji							
Realizācijas rentabilitāte, %	-1	1	4	1	0,3↓	-0,5↓	-
Operatīvās darbības rentabilitāte, %	0,1	2	5	2	1↓	0,3↓	-
Bruto peļņas rentabilitāte, %	5	9	12	8	8	8	-
Investīciju (aktīvu) rentabilitāte (RAO), %	-1	1	4	1	0,3↓	-0,5↓	-
Pašu kapitāla rentabilitāte (ROE), %	-3	2	6	2	0,7↓	-1,3↓	-
RAO (Du Pont modelis), %	-1,40*0,79=-1	0,85*0,88=1	3,84*0,88=4	0,95*0,83=1	0,3*0,83=0,3	-0,5*0,87=-0,5	-
ROE (Du Pont modelis), %	-1,40 *0,79 *2,33= -3	0,85*0,88 *2,20= 2	3,84*0,88 *1,92=6	0,95*0,83 *1,95=2	0,3*0,83 *2,96=0,7	-0,5*0,87 *2,84=-1,3	-

Postenis	2017 ⁴⁴⁵	Plānotie rādītāji ⁴⁴⁶	Novirze no plāna	2018	Plānotie rādītāji*	Novirze no plāna	2019	Plānotie rādītāji*	Novirze no plāna
Neto apgrozījums	3 380 441	3 500 000	119 559 ⁴⁴⁷ ↓ -3%	3 277 798	3 500 000	-222 202↓ -6%	3 230 908	3 500 000	-269 092↓ -8%
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	2 964 693	3 276 758	-312 065↓ -10%	3 011 545	3 287 000	-275 455↓ -8%	2 971 047	3 286 000	-314 953↓ -10%
Bruto peļņa vai zaudējumi	415 748	223 242	192 506 ↑ 86%	266 253	213 000	53 253 ↑ 25%	259 861	214 000	45 861 ↑ 21%
Administrācijas izmaksas	237 737	270 000	-32 263↓ -12%	264 779	260 000	4 779↑ 2%	269 988	260 000	9 988↑ 4%
Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	19 348	32 000	-12 652↓ -40%	25 129	33 000	-7 871↓ -24%	153 923	33 000	120 923↑ 366%
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	123 553	76 000	47 553↑ 63%	131 079	76 000	55 079↑ 72%	134 327	79 000	55 327↑ 70%
Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi	98 197	143 258	-45 061↓ -31%	163 964	140 000	23 964↑ 17%	0	140 000	-140 000↓ -100%
Peļņa pirms % un nodokļu maksājumiem	172 003	52 500	119 503 ↓ 228%	59 488	50 000	9 488 ↑ 19%	9 469	48 000	-38 531 ↓ -80%
Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	33 403	49 500	-16 097↓ -33%	28 318	47 000	-18 682↓ -40%	26 345	45 000	-18 655↓ -41%
Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmuma ienākuma nodokļa	138 600	3 000	135 600 ↑ 4520%	31 170	3 000	28 170 ↑ 939%	-16 876	3 000	-19 876 ↓ -663%
Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	129 892	3 000	126 892 ↑ 4230%	30 987	3 000	27 987 ↑ 933%	-17 116	3 000	-20 116 ↓ -671%

3. pielikums. SIA "TALSU ŪDENS" finanšu pārskata analīzes dati

Rādītājs	2015	2016	2017	2018	2019	Optimālā robeža
Likviditāte						
Kopējā likviditāte	0,79↓ ⁴⁴⁸	0,83↓	0,73↓	1,20↓	0,34↓ ⁴⁴⁹	[1-2]
Nozāres vidējie rādītāji ⁴⁵⁰	1,03	0,98	0,47	0,45	- ⁴⁵¹	
Starpseguma likviditāte	0,79	0,83	0,73	1,19	0,35↓	[0,8-1]
Absolūtā likviditāte	0,60↓	0,54↓	0,46↑	0,89↑	0,10↓	[0,2-0,25]
Nozāres vidējie rādītāji	0,61	0,58	0,16	0,18	-	
Aprite						
Kopējais aprites rādītājs	0,06↓	0,07↓	0,06↓	0,06↓	0,06	-
Nozāres vidējie rādītāji	0,14	0,14	0,14	0,15	-	
Apgrozāmo līdzekļu aprite	2,40	2,78	3,16	1,82	6,03↑	-
Pamatlīdzekļu atdeves rādītājs:	0,06	0,07	0,06	0,06	0,06	-
Zemes gabali, ēkas un inženierbūves	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	-
Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	1,87	1,81	1,03	0,84	0,65↓	-
Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs	25,65	11,57	7,44	8,17	8,91↑	-
Krājumu aprites rādītājs	194,22	248,82	144,50	173,42	198,86↑	-
Naudas līdzekļu aprites rādītājs	5,21	4,28	5,03	2,45	20,27↑	-
Pašu kapitāla atdeves rādītājs	0,30	0,24	0,18	0,14	0,13↓	-
Debitoru aprites rādītājs (dienās)	58	41	38	45	38↓	-
Kreditoru aprites rādītājs (dienās)	25	5	9	5	5	-
Finanšu cikls (dienās)	35	37	32	43	34	-
Maksātspēja						
Visu saistību rādītājs	0,79↑	0,73↑	0,66↑	0,58	0,56↓	< 0,5
Nozāres vidējie rādītāji	0,63	0,61	0,59	0,58	-	
Pašu kapitāla līdzdalības koeficients	0,21	0,27	0,34	0,42	0,44↑	> 0,5
Maksājamo procentu seguma koeficients	-1	1	-2	-4	-11↓	> 3
Kredīta atmaksas rādītājs	-0,03	0,02	-0,04	-0,06	-0,18↓	> 1
Investīciju seguma koeficients, %	97	97	+7	97	97	75-90
Rentabilitātes rādītāji						
Realizācijas rentabilitāte, %	-10↓	0,05↓	-10↓	-14↓	-35↓	-
Nozāres vidējie rādītāji	6,19	3,27	2,69	6,25	-	
Operatīvās darbības rentabilitāte, %	-7	4	-7	-12	-32↓	-
Bruto peļņas rentabilitāte, %	-1	9	-5	-10	-24↓	-
Investīciju (aktīvu) rentabilitāte (RAO), %	-1	0	-1	-1	-2↓	-
Pašu kapitāla rentabilitāte (ROE), %	-3	0,01	-2	-2	-5↓	-
RAO (Du Pont modelis), %	-10*0,06=-1	0,05*0,07=0	-10*0,06=-1	-14*0,06=-1	-35*0,06=-2	-
ROE (Du Pont modelis), %	-10*0,06 *4,75=-3	0,05*0,07 *3,71=0	-10*0,06 *2,92=-2	-14*0,06 *2,37=-2	-35*0,06 *2,30=-5	-

Atsauces

- ¹ G20/OECD Korporatīvās pārvaldības principi, 9. lpp.
- ² Piemēram, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, Valsts pārvaldes iekārtas likums, likums "Par pašvaldībām".
- ³ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", SIA "TALSU ŪDENS".
- ⁴ Izņemot SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca".
- ⁵ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 18.02.2020. gada 18. februāra e-pasta vēstulē iesniegtais dzīvojamo māju bilancu apkopojums.
- ⁶ Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums, 8.panta otrā daļa, Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumi Nr.908 "Mājas lietas vešanas un aktualizēšanas noteikumi", 11.,13.,21.-25. punkts.
- ⁷ Ūdensapgādes nozare, kuras darbību regulē Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija.
- ⁸ SIA "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projekta aprēķins.
- ⁹ SIA "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifa projekts, uzklaušanas sanāksme, slaidis Nr. 11., https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/editor/Sabiedrības_lidzdaliba/UAPD_kopsavilkumi/TU%20prezentacija%20SabApspr%2031102019.pdf, skatīts 2020. gada 19. martā.
- ¹⁰ SIA "TALSU ŪDENS" vidēja termiņa darbības stratēģija 2020.-2022.gadam, 43 - 44.lpp.
- ¹¹ <https://infogram.com/sia-talsu-udens-1h3j4ok8d0332pw?live>, skatīts 2020. gada 16. jūnijā.
- ¹² Piemēram, 2018. gada 31. janvāra Līgums par atkritumu apsaimniekošanu Nr.9-23/12/2018, 2019. gada 1. augusta vienošanās Nr.3 pie 2018. gada 31. janvāra līguma par atkritumu apsaimniekošanu Nr.9-23/12/2018, 1. punkts.
- ¹³ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 79. pants, Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr.791 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atbildības maksimālo apmēru", pielikums.
- ¹⁴ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 79. pants, Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr.791 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atbildības maksimālo apmēru", pielikums.
- ¹⁵ Izņemot SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca".
- ¹⁶ SIA "TALSU ŪDENS" vidēja termiņa darbības stratēģijas 2020. – 2022. gadam (apstiprināta ar kapitāla daļu turētāja pārstāvja 2019. gada 30. decembra lēmumu Nr.18/2019).
- ¹⁷ SIA "TALSU ŪDENS" vidēja termiņa darbības stratēģijas 2020. – 2022. gadam (apstiprināta ar kapitāla daļu turētāja pārstāvja 2019. gada 30. decembra lēmumu Nr.18/2019).
- ¹⁸ SIA "TALSU ŪDENS" vidēja termiņa darbības stratēģijas 2020. – 2022. gadam (apstiprināta ar kapitāla daļu turētāja pārstāvja 2019. gada 30. decembra lēmumu Nr.18/2019) 35.lpp.
- ¹⁹ Talsu novada domes 2015. gada 28. decembra noteikumi Nr.6 (protokols Nr.30, 9. punkts, lēmums Nr.578) "Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības kārtība", 32. punkts.
- ²⁰ Talsu novada domes 2015. gada 28. decembra noteikumi Nr.6 (protokols Nr.30, 9. punkts, lēmums Nr.578) "Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības kārtība", 36., 46., 47.punkts.
- ²¹ Finanšu pārvaldība ir sistēma, darbības kopums, kā racionālāk un efektīvāk izmantot kapitālu. Rurāne M. "Finanšu menedžments", Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, Rīga, 2006., 9. lpp.
- ²² Arī Pārresoru koordinācijas centra vadlīnijas, kas attiecas uz valsts kapitālsabiedrību vidējā termiņa stratēģiju izstrādi, norāda, ka, lai veicinātu labu pārvaldības praksi kapitālsabiedrībās, ir nepieciešams veikt finanšu rādītāju analīzi. http://www.valstskapitals.gov.lv/images/userfiles/vid_term_darb_strat_vadlinijas_28082018.pdf
- ²³ Bilances un PZA horizontālā un vertikālā analīze; finanšu pārskatu pielikumu analīze; vispārārtzīto finanšu koeficientu aprēķins un analīze; kapitālsabiedrību vidējā termiņa attīstības stratēģijas izvērtējums. Analīze tika veikta: SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 2015.-2019.gads (t.i. 5 gadi); SIA "TALSU ŪDENS" 2015.g.-2019.g. (t.i. 5 gadi).
- ²⁴ Dati no SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" vidējā termiņa darbības stratēģijas 2017.-2019. gadam (pieejams: <https://www.talsunamsaimnieks.lv/par-mums/dokumentu/>).
- ²⁵ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" gada pārskats par 2019. gadu, 10. lpp.
- ²⁶ Analizējot likviditāti (kapitālsabiedrības spēja segt savas īstermiņa saistības ar apgrozāmiem līdzekļiem) secināms, ka visos finanšu pārskatu gados kapitālsabiedrība ar savā rīcībā esošajiem apgrozāmajiem līdzekļiem nav spējīga pilnībā nosegt savas īstermiņa saistības.
- ²⁷ SIA "TALSU ŪDENS" pārskats par Talsu novada Virbu pagasta ūdenssaimniecību IV. nodaļa "Notekūdeņu attīrīšana" 10.lp.

- ²⁸ 2019. gada 18. jūnija Valsts vides dienesta lēmums Nr.676-047/2019 Par veicamajām rīcībām neatbilstību novēršanai.
- ²⁹ Valsts vides dienesta 22.05.2019. ziņojums par pārbaudes rezultātiem Nr.676-016/2019 Talsu novada notekūdeņu attīrīšanas iekārtām Pastendē.
- ³⁰ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS".
- ³¹ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 18.02.2020. e-pasta vēstulē iesniegtais dzīvojamo māju bilanču apkopojums.
- ³² Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 65. panta otrā daļa, 66. panta pirmā daļa, likums "Par pašvaldībām" 21. panta pirmās daļas 8. punkts, ceturtā daļa, 86. pants, 69. panta pirmās daļas 5. punkts.
- ³³ Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam (apstiprināts Saeimas 20.12.2012. sēdē).
- ³⁴ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 2. punkta a.) un b.) apakšpunkts.
- ³⁵ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta f.) apakšpunkts.
- ³⁶ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta h.) apakšpunkts.
- ³⁷ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 2. punkta a.) apakšpunkts, b. apakšpunkts.
- ³⁸ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta h.) apakšpunkts.
- ³⁹ 2020. gada 14. aprīļa Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes vēstule Nr.4-4/334 *Par viedokļa sniegšanu*.
- ⁴⁰ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 14. pants (likuma redakcijā no 2020. gada 1. janvāra).
- ⁴¹ Galvenokārt ieteikumi sniegti Pašvaldībai un kapitālsabiedrībām, kurās Pašvaldībai pieder 100% kapitāla daļu.
- ⁴² SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", SIA "TALSU ŪDENS", SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca".
- ⁴³ SIA "TALSU ŪDENS", SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"", SIA "TALSU TELEVĪZIJA".
- ⁴⁴ 2015. gada 13. februāra Deleģēšanas līgums ar SIA "TALSU ŪDENS", 2016. gada 15. augusta vienošanās Nr.1 pie 2015. gada 13. februāra deleģēšanas līguma.
- ⁴⁵ 2016. gada 15. augusta līgums Nr.PA126/16 "Līgums par ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu", 2016. gada 1. novembra grozījumi Nr.1 2016. gada 15. augusta līgumā par ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu Nr.PA126/16, 2016. gada 21. decembra grozījumi Nr.2 2016. gada 15. augusta līgumā par ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu Nr.PA126/16, 2017. gada 15. marta grozījumi Nr.3 2016. gada 15. augusta līgumā par ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu Nr.PA126/16, 2017. gada 6. novembra grozījumi Nr.4 2016. gada 15. augusta līgumā par ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu Nr.PA126/16, 2018. gada 14. maija grozījumi Nr.5 2016. gada 15. augusta līgumā par ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu Nr.PA126/16, 2019. gada 2. septembra grozījumi Nr.6 2016. gada 15. augusta līgumā par ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu Nr.PA126/16.
- ⁴⁶ 2018. gada 31. janvāra Līgums par atkritumu apsaimniekošanu Nr.9-23/12/2018, 2018. gada 27. decembra Vienošanās Nr.1 pie 2018. gada 31. janvāra līguma par atkritumu apsaimniekošanu Nr.9-23/12/2018, 2019. gada 26. jūnija Vienošanās pie 31.01.2018. līguma par atkritumu apsaimniekošanu Nr.9-23/12/2018 "Par Talsu novada administratīvajā teritorijā piemērojamo sadzīves atkritumu masu un tilpumu", 2019. gada 1. augusta Vienošanās Nr.3 pie 31.01.2018. līguma par atkritumu apsaimniekošanu Nr.9-23/12/2018.
- ⁴⁷ 2018. gada 16. aprīļa līgums Nr.156 "Par atkritumu pieņemšanu sadzīves atkritumu poligonā "Janvāri", Laidzē, Talsu novadā", 2019. gada 25. aprīļa Vienošanās Nr.1 par grozījumiem 2018. gada 16. aprīļa līgumā Nr.156 "Par atkritumu pieņemšanu sadzīves atkritumu poligonā "Janvāri", Laidzes pagastā, Talsu novadā".
- ⁴⁸ 2019. gada 2. aprīļa Pakalpojuma līgums Nr.9-23/85/2019, Pielikums līgumam Nr.9-23/85/2019.
- ⁴⁹ Valsts pārvaldes iekārtas likums, 9. pants, likums „Par pašvaldībām” 15. pants ceturtā daļa.
- ⁵⁰ Likums „Par pašvaldībām”, 15. pants.
- ⁵¹ Valsts pārvaldes iekārtas likums, 87. panta pirmās daļas 3. punkts.
- ⁵² Valsts pārvaldes iekārtas likums, 88. panta pirmā daļa.
- ⁵³ Konkurences padomes informatīvais materiāls "Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā un tās izvērtēšana" (2019), 4.lpp.
- ⁵⁴ Valsts pārvaldes iekārtas likums, 88. panta septītā daļa.
- ⁵⁵ Konkurences padomes informatīvais materiāls "Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā un tās izvērtēšana" (2019), 12.lpp.

⁵⁶ Piemēram, Talsu novada domes 2016.gada 28.aprīļa lēmums Nr.232 (protokols Nr.8) "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "TALSU ŪDENS"".

⁵⁷ Konkurences padomes informatīvais materiāls "Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā un tās izvērtēšana" (2019), 6. lpp.

⁵⁸ Valsts pārvaldes iekārtas likums, 88. panta otrā daļa.

⁵⁹ Talsu novada domes 2016.gada 28. aprīļa lēmums Nr.230 (protokols Nr.8) "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "TALSU NAMSAIMNIEKS"".

⁶⁰ <https://www.neplpadome.lv/lv/sakums/komercialie-mediji/komercialas-televizijas/>, skatīts 20.12.2019.

⁶¹ Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums, 24. panta pirmā daļa.

⁶² NEPL 2020. gada 17. aprīļa vēstule Nr.4-4/334 "Par viedokļa sniegšanu", 2. lpp.

⁶³ Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam (apstiprināts Saeimas 20.12.2012. sēdē).

⁶⁴ Piemēram, Valsts pārvaldes iekārtas likums, 48. pants.

⁶⁵ Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam (apstiprināts Saeimas 20.12.2012. sēdē), 48. lpp.

⁶⁶ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", saskaņošanas sapulces laikā iesniegtais 2018. gada 7. augusta iesniegums Valsts policijai Nr.18/2-4/1437 un Valsts policijas atbildes par iesnieguma virzību, SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"", 2020. gada 14. augusta e-pasts.

⁶⁷ Talsu novada domes 2015. gada 28. decembra noteikumi Nr. 6 (protokols Nr.30, 9. punkts, lēmums Nr.578) "Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības kārtība".

⁶⁸ Talsu novada domes 2015.gada 28.decembra noteikumi Nr. 6 (protokols Nr.30, 9. punkts, lēmums Nr.578) "Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības kārtība", 27., 30. punkts.

⁶⁹ Talsu novada pašvaldības 2019.gada 18.janvāra lēmums Nr.03/2019., 2019. gada 6. februāra lēmums Nr.08/2019.

⁷⁰ Talsu novada domes Tautsaimniecības komiteja un Talsu novada domes Finanšu komiteja.

⁷¹ Ventspils pilsētas pašvaldībai pieder lielākā daļa kapitālsabiedrības kapitāla daļu, t.i., 87,96 %, savukārt Pašvaldībai tikai 11,4 %. Ventspils pilsētas pašvaldība savu kapitāla daļu pārraudzībai ir izveidojusi specializētu nodaļu – Kapitāla pārvaldības nodaļu, kuras darbības mērķis ir nodrošināt līdzdalības kapitālsabiedrībās pašvaldības ieguldītā kapitāla efektīvu atražošanu, kā arī pašvaldības patstāvīgo funkciju (ūdensapgāde un kanalizācija, sadzīves atkritumu apsaimniekošana utt.) realizēšanas pārraudzību, īstermiņa un ilgtermiņa budžeta plānu sastādīšanas koordinēšanu, līdzekļu efektīvu, ekonomisku, mērķtiecīgu izlietošanu un finanšu disciplīnas ievērošanu. Informācija pieejama vietnē: https://www.ventspils.lv/lat/ventspils_parvalde/pasvaldibas_parvaldes_struktura/25-kapitala-parvaldibas-nodala, skatīts 18.12.2019.

⁷² SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca", 2018. gada 1. pusgada pārskats, 5.lpp.

⁷³ Talsu novada domes 2015. gada 28. decembra noteikumi Nr. 6 (protokols Nr.30, 9. punkts, lēmums Nr.578) "Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības kārtība", 32. punkts.

⁷⁴ Talsu novada domes 2015. gada 28. decembra noteikumi Nr. 6 (protokols Nr.30, 9.punkts, lēmums Nr.578) "Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības kārtība", 36., 46., 47.punkts.

⁷⁵ Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "TALSU TELEVĪZIJA" vidēja termiņa darbības stratēģija 2017.–2019. gadam, 19. lpp.

⁷⁶ Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "TALSU TELEVĪZIJA" vidēja termiņa darbības stratēģija 2017.–2019. gadam, 22. lpp.

⁷⁷ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010. gada 9. aprīļa lēmuma lietā Nr.A8105109/14 (SKA-349/2010) 14. punkts; Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010. gada 29. marta lēmums lietā Nr.A42958509 (SKA-340/2010) 15. punkts.

⁷⁸ Talsu novada domes 2015. gada 28. decembra noteikumi Nr. 6 (protokols Nr. 30, 9. punkts, lēmums Nr. 578) "Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības kārtība", 4. punkts.

⁷⁹ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", saskaņošanas sapulces laikā iesniegtais 2018. gada 7. augusta iesniegums Valsts policijai Nr.18/2-4/1437 un Valsts policijas atbildes par iesnieguma virzību, SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"", 2020. gada 14. augusta e-pasts.

⁸⁰ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 2. pants.

⁸¹ G20/OECD Korporatīvās pārvaldības principi, 36. lpp.

⁸² Neatbilstība daļēji novērsta tikai 2020. gada 20. martā, apstiprinot jaunu Grāmatvedības politiku Nr.20/2-14/7.

⁸³ Neatbilstība novērsta 2020. gadā, sagatavojot 2019. gada pārskatu, pēc zvērīnāta revidenta norādījumiem. SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" gada pārskats par 2019. gadu, 10. lpp.

⁸⁴ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrības "PIEJŪRA"" iekšējā audita ziņojums (Jūrmalas pilsētas domes Revīzijas uzraudzības nodaļas vadītāja, Tukuma novada domes iekšējā auditore, Talsu novada domes iekšējā auditore parakstīja 09.07.2019.).

⁸⁵ Piemēram, Valsts pārvaldes iekārtas likums, 88. panta pirmā daļa.

- ⁸⁶ Talsu novada domes 2015. gada 28. decembra noteikumi Nr. 6 (protokols Nr. 30, 9. punkts, lēmums Nr. 578) "Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības kārtība".
- ⁸⁷ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums.
- ⁸⁸ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 65. panta otrā daļa, 66. panta pirmā daļa.
- ⁸⁹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 14.panta pirmā daļa.
- ⁹⁰ Likums "Par pašvaldībām", 21. panta pirmās daļas 8. punkts.
- ⁹¹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 162. panta trešā daļa.
- ⁹² Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 65. panta otrā daļa, 66. panta pirmā daļa.
- ⁹³ SIA "TALSU ŪDENS" prezentācija par finanšu situāciju pēc 2015.gada 1.augusta. 2015. gada 15. janvāra Talsu novada domes lēmums Nr. 18 "Par vienotu ūdenssaimniecības pakalpojuma tarifu zonu". (protokols Nr. 1., 18. punkts).
- ⁹⁴ Talsu novada domes 16.04.2015. lēmums Nr. 157 "Par Laidzes pagasta pārvaldes un Ģibuļu pagasta pārvaldes ūdensapgādes un kanalizācijas, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas funkciju nodošanu SIA "Talsu ūdens"" (protokols Nr.10, punkts Nr.1).
- ⁹⁵ SIA "TALSU ŪDENS" prezentācija par finanšu situāciju pēc 2015. gada 1. augusta. Talsu novada Tautsaimniecības komitejas sēdes protokols Nr. 10, 2019. gada 3. jūnijā.
- ⁹⁶ Talsu novada domes 2019. gada 27. jūnija lēmums Nr.445 Par SIA "TALSU ŪDENS" pamatkapitāla palielināšanu.
- ⁹⁷ Talsu novada domes 2019. gada 27. jūnija lēmums Nr.445 Par SIA "TALSU ŪDENS" pamatkapitāla palielināšanu.
- ⁹⁸ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" Gada pārskats par 2017. gadu, 6. lpp.
- ⁹⁹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums.
- ¹⁰⁰ Grozījumi Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā, Stenogramma, 2. lasījums <http://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS13.nsf/webSasaiste?OpenView&restricttocategory=187/Lp13>, <https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/537#sat>
- ¹⁰¹ Republikas pilsētas domes un novada domes deputāta statusa likums, 9. panta, ceturtā daļa.
- ¹⁰² Republikas pilsētas domes un novada domes deputāta statusa likums, 9. panta, pirmā daļa.
- ¹⁰³ 2015. gada 13. februāra Deleģēšanas līgums starp Talsu novada pašvaldību un SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", 16. punkts.
- ¹⁰⁴ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", SIA "TALSU ŪDENS", SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca".
- ¹⁰⁵ SIA "TALSU ŪDENS", SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"", SIA "TALSU TELEVĪZIJA."
- ¹⁰⁶ 2015. gada 13. februāra Deleģēšanas līgums starp Talsu novada pašvaldību un SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS". 16. punkts.
- ¹⁰⁷ Valsts pārvaldes iekārtas likums, Likums par budžetu un finanšu vadību, Pievienotās vērtības nodokļa likums, Ministru kabineta 2003. gada 21. oktobra noteikumi Nr. 585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtību un organizāciju".
- ¹⁰⁸ 2019. gada 2. jūlija Valsts ieņēmumu dienesta vēstule Nr. 8.6-13/234842.
- ¹⁰⁹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 7. panta pirmā daļa.
- ¹¹⁰ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un Talsu novada pašvaldības 28.12.2017. pakalpojuma līgums Nr.17/7-22/54.
- ¹¹¹ Valsts pārvaldes iekārta likums, 88. panta otrā daļa.
- ¹¹² 2015. gada 13. februāra Deleģēšanas līgums starp Talsu novada pašvaldību un SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", 16. punkts.
- ¹¹³ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. pants.
- ¹¹⁴ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 36. pants.
- ¹¹⁵ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 36., 58. pants.
- ¹¹⁶ Valsts pārvaldes iekārtas likums, 45. panta piektā daļa.
- ¹¹⁷ Talsu novada domes 2015. gada 28. decembra noteikumi Nr. 6 (protokols Nr. 30, 9. punkts, lēmums Nr.578) "Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības kārtība", 40. punkts.
- ¹¹⁸ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 36., 58. pants.
- ¹¹⁹ <http://www.talsi.lv/uznemumi> , skatīts 14.08.2019.
- ¹²⁰ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 36., 58. pants.
- ¹²¹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmā daļa (*likuma redakcijā no 2020. gada 1. janvāra*).
- ¹²² Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmā daļa (*likuma redakcijā no 2020. gada 1. janvāra*).
- ¹²³ Revīzijas noslēguma posmā SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca" sniedza revidentiem informāciju, ka tā ir papildinājusi publiskojamo informāciju un veic jaunas mājas lapas izstrādi, lai nodrošinātu normatīvo aktu prasību izpildi .

- ¹²⁴ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta i) apakšpunkts.
- ¹²⁵ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 2. punkta a), b) apakšpunkts.
- ¹²⁶ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta h) apakšpunkts.
- ¹²⁷ Valsts pārvaldes iekārtas likums, 88. panta pirmā un otrā daļa.
- ¹²⁸ Likums "Par pašvaldībām", 15. panta pirmās daļas 10. punkts.
- ¹²⁹ Konkurences padomes informatīvais materiāls "Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā un tās izvērtēšana" (2019), 12. lpp.
- ¹³⁰ Piemēram, likums "Par pašvaldībām", 15. pants.
- ¹³¹ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un SIA "TALSU ŪDENS".
- ¹³² SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS".
- ¹³³ 13.02.2015. Deleģēšanas līgums starp Talsu novada pašvaldību un SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS".
- ¹³⁴ Piemēram, "Bieļas-1", ZS, reģ. Nr. 41201011342, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Arbio", reģ. Nr. 40003518973, SIA "Kalve Kandavā", reģ. Nr. 49203001619.
- ¹³⁵ 27.03.2020. Konkurences padomes vēstule Nr.1.7-2/406 Par SIA "Talsu namsaimnieks", 1.pp.
- ¹³⁶ 13.02.2015. Deleģēšanas līgums starp Talsu novada pašvaldību un SIA TALSU NAMSAIMNIEKS".
- ¹³⁷ Likums "Par pašvaldībām", 15. pants.
- ¹³⁸ Mājas, kurās iedzīvotāji nav pāņēmuši pārvaldīšanas tiesības, pārvaldīšana jāveic atbilstoši likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. panta septītajai daļai.
- ¹³⁹ Pašvaldības 10.10.2019. elektroniskā pasta vēstule.
- ¹⁴⁰ Intervijas protokols ar SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", 15.10.2019.
- ¹⁴¹ Likums "Par pašvaldībām", 15. panta ceturtā daļa.
- ¹⁴² Likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", 50. panta septītā daļa.
- ¹⁴³ Pašvaldības 10.10.2019. elektroniskā pasta vēstule.
- ¹⁴⁴ Piemēram: SIA "ADAX 2", reģ. Nr. 41203008008.
- ¹⁴⁵ 27.03.2020. Konkurences padomes vēstule Nr.1.7-2/406 Par SIA "Talsu namsaimnieks", 1. lpp.
- ¹⁴⁶ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" vidēja termiņa stratēģija 2017.-2019. gadam, 18. lpp.
- ¹⁴⁷ Talsu novada domes 2016.gada 28.aprīļa lēmums Nr.231. Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "TALSU TELEVĪZIJA", 27.lpp.
- ¹⁴⁸ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" vidēja termiņa stratēģija 2017.-2019. gadam, 19. lpp.
- ¹⁴⁹ NEPL 2020. gada 17. aprīļa vēstule Nr.4-4/334 "Par viedokļa sniegšanu", 2. lpp.
- ¹⁵⁰ SIA "TALSU TELEVĪZIJA", SIA "TALSU ŪDENS" un SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"".
- ¹⁵¹ Likums "Par grāmatvedību", 3. panta pirmā daļa.
- ¹⁵² Valsts pārvaldes iekārta likums, 88. panta otrā daļa.
- ¹⁵³ Valsts kontroles izvērtējums sniegts par revīzijas laika posmu, tas ir par laika posmu no 2017. gada līdz 2019. gadam.
- ¹⁵⁴ Ministru kabineta 21.10.2003. noteikumi Nr.585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju", 41., 41² punkts.
- ¹⁵⁵ SIA "TALSU TELEVĪZIJA", SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"".
- ¹⁵⁶ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" grāmatvedības politika Nr.20/2-14/7, apstiprināta 2020. gada 5. martā.
- ¹⁵⁷ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" grāmatvedības politika (apstiprināja SIA "TALSU TELEVĪZIJA" valdes locekle 02.01.2018.).
- ¹⁵⁸ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" grāmatvedības politikas (apstiprināja SIA "TALSU TELEVĪZIJA" valdes locekle 02.01.2018.). 4.6. apakšpunkts.
- ¹⁵⁹ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" kontu plāns politika (apstiprināja SIA "TALSU TELEVĪZIJA" valdes locekle 02.01.2018.), SIA "TALSU TELEVĪZIJA" kontu plāns politika (apstiprināja SIA "TALSU TELEVĪZIJA" valdes locekle 02.01.2019.), SIA "TALSU TELEVĪZIJA" kontu plāns politika (apstiprināja SIA "TALSU TELEVĪZIJA" valdes locekle 14.08.2017.).
- ¹⁶⁰ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" 27.09.2019. kontu plāns (apstiprināja valdes priekšsēdētājs).
- ¹⁶¹ SAI "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" Grāmatvedības kārtošānu un organizēšanas noteikumu (apstiprināja valdes priekšsēdētāja 02.01.2018.) 86.-87.lp.

¹⁶² SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" nolikums "Par grāmatvedības organizāciju un kārtošānu" (apstiprināja SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" valdes loceklis 05.02.2010.).

¹⁶³ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" grāmatvedības politika Nr.20/2-14/7, apstiprināta 2020. gada 5. martā.

¹⁶⁴ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 2019. gada un 2018. gada virsgrāmatas. Neatbilstība novērsta, aktualizējot grāmatvedības politiku.

¹⁶⁵ Piemēram, SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" ir nodoti vairāki Pašvaldības nedzīvojamie objekti, kurās esošās telpas ir iznomātas nomniekiem. Objektos nomnieki izmanto komunālos pakalpojumus – siltums, ūdens, kanalizācija. Kapitālsabiedrība veic komunālo maksājumu aprēķinu un izraksta nomniekiem rēķinus. Saņemtos ieņēmumus par komunālajiem pakalpojumiem kapitālsabiedrība uzrāda kā savus ieņēmumus kontā Nr. 6151 "Komunālie pakalpojumi nomniekiem. Nedzīvojamais fonds." un, veicot norēķinus ar pakalpojumu sniedzējiem, izdevumus uzskaita kā kapitālsabiedrības izdevumus kontā Nr. 7118 "Komunālie pakalpojumi nomniekiem". Kapitālsabiedrība ieņēmumos var atzīt tikai to ieņēmumu daļu, kuru saņem kā atlīdzību par starpniecības pakalpojumu, un izdevumos uzrādīt, tikai ar pakalpojuma nodrošināšanu saistītus kapitālsabiedrības izdevumus.

¹⁶⁶ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" noteikumi par maksas pakalpojumu izcenojumu noteikšanas un apstiprināšanas kārtību (apstiprināti ar valdes lēmumu Nr.19/2-14/34).

¹⁶⁷ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS".

¹⁶⁸ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" noteikumi par maksas pakalpojumu izcenojumu noteikšana un apstiprināšanas kārtību (apstiprināti ar valdes lēmumu Nr.19/2-14/34).

¹⁶⁹ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" noteikumi par maksas pakalpojumu izcenojumu noteikšana un apstiprināšanas kārtību (apstiprināti ar valdes lēmumu Nr.19/2-14/34).

¹⁷⁰ Likums "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem", 26. panta otrā daļa.

¹⁷¹ SIA "TALSU ŪDENS" nolikums par grāmatvedības organizāciju un kārtošānu (apstiprināts ar SIA "TALSU ŪDENS" valdes 28.07.2017. lēmumu Nr.17/1-2/13).

¹⁷² SIA "TALSU TELEVĪZIJA" un SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS".

¹⁷³ 6314 "Ieņēmumi no dažādiem sniegtiem pakalpojumiem".

¹⁷⁴ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 18.02.2020. e-pasta vēstulēs iesniegtie pārskati, kuros ir norādīti dati par kontos Nr.7540 "Apdrošināšanas maksājumi", Nr.7122 "Darbu veikšanai, tehniskais nodrošinājums", Nr.7111 "Degviela", Nr.7170 "Samaksa par pakalpojumiem un darbiem no ārienes" un Nr.7124 "Transporta remonta izmaksas" uzkrāto informāciju.

¹⁷⁵ SIA "TALSU TELEVĪZIJA", SIA "TALSU ŪDENS" un SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA".

¹⁷⁶ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 18.02.2020. e-pasta vēstulē iesniegtais dzīvojamo māju bilancu apkopojums.

¹⁷⁷ Piemēram, EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006, 61.pants.

¹⁷⁸ Saskaņā ar revidentu veiktajām aplēsēm, pamatojoties uz Pašvaldības un SIA "TALSU ŪDENS" sniegto informāciju par pamatlīdzekļu uzskaites vērtībām pirms un pēc atsavināšanas, spēkā esošajā tarifā iekļautās pamatlīdzekļu nolietojuma summas. Lai aprēķinātu ārējā finansējuma summu, tika saglabāta tarifi iekļautā proporcija, kāda tika izmantota līdz pamatlīdzekļa atsavināšanai. Vienlaikus tika ņemti vērā gan gadījumi, kad pamatlīdzekļa vērtība pieauga, gan gadījumi, kad samazinājās. Aprēķinos izmantot nevis proporcijas principu, bet uz pamatlīdzekļu ieguldīšanas brīdi atlikušās nolietojuma vērtības (ES fondu finansējuma daļu), nebija iespējams, jo Pašvaldības rīcībā nebija iepriekšējo tarifu aprēķinu.

¹⁷⁹ Valsts pārvaldes iekārtas likums, 88.panta pirmā daļa.

¹⁸⁰ Talsu novada domes 28.04.2016. lēmums Nr. 231 "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "TALSU TELEVĪZIJA" (protokols Nr. 8, 4.punkts) ceturtās daļas f) apakšpunkts, Talsu novada domes 28.04.2016. lēmums Nr.232 "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "TALSU ŪDENS" (protokols Nr. 8, 5.punkts) ceturtās daļas e) apakšpunkts, Talsu novada domes 28.04.2016. lēmums Nr.230 "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "TALSU NAMSAIMNIEKS" (protokols Nr.8, 3.punkts) ceturtās daļas e) apakšpunkts, Talsu novada domes 28.04.2016. lēmums Nr.229 "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA" (protokols Nr. 8, 2. punkts) ceturtās daļas f) apakšpunkts.

¹⁸¹ Talsu novada domes 28.04.2016. lēmums Nr. 232 "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "TALSU ŪDENS" (protokols Nr. 8, 5.punkts) ceturtās daļas f) apakšpunkts, Talsu

novada domes 28.04.2016. lēmums Nr.230 "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "TALSU NAMSAIMNIEKS"" (protokols Nr. 8, 3.punkts) ceturtais daļas f) apakšpunkts, Talsu novada domes 28.04.2016. lēmums Nr.229 "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" (protokols Nr. 8, 2.punkts) ceturtais daļas g) apakšpunkts.

¹⁸² Talsu novada domes 28.04.2016. lēmums Nr.231 "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "TALSU TELEVĪZIJA"" (protokols Nr. 8, 4.punkts), Talsu novada domes 28.04.2016. lēmums Nr. 232 "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "TALSU ŪDENS"" (protokols Nr. 8, 5.punkts), Talsu novada domes 28.04.2016. lēmums Nr. 230 "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "TALSU NAMSAIMNIEKS"" (protokols Nr. 8, 3. punkts), Talsu novada domes 28.04.2016. lēmums Nr. 229 "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" (protokols Nr. 8, 2.punkts).

¹⁸³ SIA "TALSU TELEVĪZIJA", SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", SIA "TALSU ŪDENS" un SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"".

¹⁸⁴ SIA "TALSU TELEVĪZIJA", SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", SIA "TALSU ŪDENS" un SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"".

¹⁸⁵ SIA "TALSU ŪDENS" 04.03.2020. e-pasta vēstulē iesniegtā prezentācija "SIA "TALSU ŪDENS" finanšu situācija pēc 2015. gada 1. augusta, kad stājās spēkā esošais tarifs" Talsu novada pašvaldībai, un Talsu novada domes Finanšu komitejas 06.06.2019. sēdes protokola Nr. 11 3.punkts, 13. – 14. lpp.

¹⁸⁶ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 18.02.2020. e-pasta vēstulē iesniegtā prezentācija "Gada pārskats par 2018.gadu" Talsu novada pašvaldībai.

¹⁸⁷ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" 09.12.2019. dalībnieku sapulces protokols Nr.16, SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" 27.05.2019. dalībnieku sapulces protokols Nr.6.

¹⁸⁸ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 18.02.2020. e-pasta vēstulē iesniegtais dzīvojamo māju bilancu apkopojums.

¹⁸⁹ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 18.02.2020. e-pasta vēstulē iesniegtie pārskati par 2019. gadā aprēķinātajām un saņemtajām īres maksām no Talsu novada pašvaldības dzīvokļu īmniekiem, un SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" pašvaldības dzīvokļu uzturēšanas izdevumiem.

¹⁹⁰ SIA "TALSU ŪDENS" 14.02.2020. e-pasta vēstulē iesniegtais 2019. gada izdevumu kontu apgrozījuma pārskats.

¹⁹¹ SIA "TALSU ŪDENS" 30.01.2020. e-pasta vēstulē iesniegtais ūdenssaimniecības tarifa aprēķins.

¹⁹² SIA "TALSU ŪDENS" 14.02.2020. e-pasta vēstulē iesniegtais 2019. gada izdevumu kontu apgrozījuma pārskats.

¹⁹³ Talsu novada domes 15.01.2015. lēmums Nr. 18 "Par vienotu ūdenssaimniecības pakalpojuma tarifa zonu" (protokols Nr.1).

¹⁹⁴ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 04.06.2015. lēmums Nr. 86 "Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifiem.

¹⁹⁵ SIA "TALSU ŪDENS" 30.01.2020. e-pasta vēstulē iesniegtais ūdenssaimniecības tarifa aprēķins.

¹⁹⁶ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 23.01.2020. lēmums Nr. 11 "Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifiem".

¹⁹⁷ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 14.01.2016. lēmums Nr. 1/2 "Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifa aprēķināšanas metodika" 28. punkts.

¹⁹⁸ Izmantojot gramatisko tiesību normu interpretācijas metodi.

¹⁹⁹ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 23.01.2020. lēmums Nr.11 "Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifiem".

²⁰⁰ Komerclikums, 153., 154. pants.

²⁰¹ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 14.01.2016. lēmums Nr. 1/2 "Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifa aprēķināšanas metodika" 28. punkts.

²⁰² Saskaņā ar revidentu veiktajām aplēsēm, pamatojoties uz Pašvaldības un SIA "TALSU ŪDENS" sniegto informāciju par pamatlīdzekļu uzskaites vērtībām pirms un pēc atsavināšanas, spēkā esošajā tarifā iekļautās pamatlīdzekļu nolietojuma summas. Lai aprēķinātu ārējā finansējuma summu, tika saglabāta tarifu iekļautā proporcija, kāda tika izmantota līdz pamatlīdzekļa atsavināšanai. Vienlaikus tika ņemti vērā gan gadījumi, kad pamatlīdzekļa vērtība pieauga, gan gadījumi, kad samazinājās.

²⁰³ Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums, 8. panta otrā daļa, Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumi Nr.908 "Mājas lietas vešanas un aktualizēšanas noteikumi", 11., 13., 21.-25. punkts.

²⁰⁴ Likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", 51. pants.

²⁰⁵ Piemēram, 2018. gada 31. janvāra Līgums par atkritumu apsaimniekošanu Nr.9-23/12/2018, 2019. gada 1. augusta vienošanās Nr. 3 pie 2018. gada 31. janvāra līguma par atkritumu apsaimniekošanu Nr.9-23/12/2018, 1. punkts.

- ²⁰⁶ SIA "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projekta aprēķins.
- ²⁰⁷ <https://infogram.com/sia-talsu-udens-1hzj4ok8d0332pw?live> (skatīts 16.06.2020.).
- ²⁰⁸ 2019. gada 30. septembra Valsts vides dienesta ziņojums Nr.761-99/2019 Ziņojums par pārbaudes rezultātiem. Objekta adrese Lubezere, Ārlavas pagasts. Talsu novads.
- ²⁰⁹ Izņemot SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca".
- ²¹⁰ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 57. panta ceturtais daļas 4. punkts.
- ²¹¹ Likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", 51. pants.
- ²¹² Likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", 51. panta piektās daļas 2. punkts.
- ²¹³ Likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", 51. panta sestā daļa.
- ²¹⁴ Dzīvojamās mājas Celtnieku ielā 3, Talsos, Smilšu ielā 8 un Priežu ielā 10, Sabilē.
- ²¹⁵ Dzīvojamās mājas Smilšu ielā 8 un Priežu ielā 10, Sabilē.
- ²¹⁶ Dzīvojamā māja Celtnieku ielā 3, Talsos.
- ²¹⁷ 2008. gada 31. marta dzīvojamās mājas pārvaldīšanas pilnvarojuma līgums starp dzīvojamās mājas Celtnieku ielā 3, Talsos, iedzīvotājiem un SIA "ADAX 2", reģ. Nr. 41203008008.
- ²¹⁸ Dzīvojamā māja Smilšu ielā 8, Sabilē.
- ²¹⁹ Ministru kabineta 28.09.2010. noteikumi Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām", Ministru kabineta 28.09.2010. noteikumi Nr. 905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības".
- ²²⁰ Likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", 50. panta ceturta un septīta daļa.
- ²²¹ Ministru kabineta 09.12.2008. noteikumi Nr. 1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu" (spēkā līdz 21.07.2018.), Ministru kabineta 11.07.2017. noteikumi Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" (stājās spēkā ar 21.07.2018.).
- ²²² Likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", 51. pants.
- ²²³ Ministru kabineta 09.12.2008. noteikumi Nr. 1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu" (spēkā līdz 20.07.2018.), Ministru kabineta 11.07.2017. noteikumi Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" (spēkā ar 21.07.2018.).
- ²²⁴ Ministru kabineta 28.09.2010. noteikumi Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām", Ministru kabineta 28.09.2010. noteikumi Nr. 905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības". Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. panta ceturta un septīta daļa, Ministru kabineta 09.12.2008. noteikumi Nr. 1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu" (spēkā līdz 21.07.2018.), Ministru kabineta 11.07.2017. noteikumi Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" (spēkā ar 21.07.2018.).
- ²²⁵ Likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", 51. pants.
- ²²⁶ Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums, 13. panta pirmā un piektā daļa.
- ²²⁷ Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums, 13. panta pirmā un piektā daļa.
- ²²⁸ Latvijas Republikas Satversmes Tiesas 18.02.2010. [spriedums lietā Nr.2009-74-01](#) "Par Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 13. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. un 106. pantam", Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma Pārejas noteikumu 6¹. punkts.
- ²²⁹ Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums, 13. panta pirmā un piektā daļa.
- ²³⁰ Latvijas Republikas Satversmes Tiesas 18.02.2010. [spriedums lietā Nr.2009-74-01](#) "Par Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 13. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. un 106. pantam", Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma Pārejas noteikumu 6¹. punkts.
- ²³¹ Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumi Nr.908 "Mājas lietas vešanas un aktualizēšanas noteikumi", 11., 13., 21.-25. punkts.
- ²³² 2017. gada 31. jūlija darba līgums Nr. 17/4-10/53.
- ²³³ Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums, 8. panta otrās daļas 4. punkts, Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumi Nr. 908 "Mājas lietas vešanas un aktualizēšanas noteikumi", 21. – 25. punkts.
- ²³⁴ Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums, 8. panta otrās daļas 4. punkts, Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumi Nr.908 "Mājas lietas vešanas un aktualizēšanas noteikumi", 25.4. apakšpunkts.
- ²³⁵ Ministru kabineta 2008. gada 9. decembra noteikumi Nr.1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu", 3. pielikums (spēkā līdz 20.07.2017.), Ministru kabineta 2017. gada 11. jūlija noteikumi Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", 2. pielikums (spēkā no 21.07.2017.).

- ²³⁶ Ministru kabineta 2017. gada 11. jūlija noteikumi Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", 2. pielikums.
- ²³⁷ Ministru kabineta 2017. gada 11. jūlija noteikumi Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", 2. pielikums.
- ²³⁸ Ministru kabineta 2008. gada 9. decembra noteikumi Nr. 1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu", 3. pielikums.
- ²³⁹ Ministru kabineta 2017. gada 11. jūlija noteikumi Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", 2. pielikums.
- ²⁴⁰ Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums, 6. panta otrās daļas 2. punkta b) apakšpunkts.
- ²⁴¹ Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumi Nr. 908 "Mājas lietas vešanas un aktualizēšanas noteikumi", 24. punkts.
- ²⁴² Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums, 8. panta otrās daļas 4. punkts; Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumi Nr. 908 "Mājas lietas vešanas un aktualizēšanas noteikumi", 24. punkts.
- ²⁴³ <https://piejuraatkritumi.lv/par-mums/darbibas-merki/>, skatīts: 23.07.2019.
- ²⁴⁴ Kapitālsabiedrība tika dibināta, lai izveidotu kopīgu atkritumu poligonu.
- ²⁴⁵ Talsu novada domes 2017. gada 14. septembra lēmums Nr. 387 "Par atkritumu apsaimniekošanas jomā Talsu novada pašvaldībā sniegto pakalpojumu nozīmīguma izvērtēšanu un atkritumu apsaimniekošanu Talsu novadā" (protokols Nr. 19, 8. punkts), 7.-8. lpp.
- ²⁴⁶ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" vidējā termiņa darbības stratēģija 2016.-2020. gadam paredzēja atkritumu šķirošanas pakalpojumus piedāvāt no 2019. gada sākuma visiem klientiem, 23., 24. lpp.
- ²⁴⁷ Talsu novada attīstības programma 2014. – 2020. gadam (apstiprināta ar Talsu novada domes 17.03.2016. lēmumu Nr.144, protokols Nr.5) rīcības i-7-3-1 un i-7-3-2, 28. lpp.
- ²⁴⁸ Intervijas protokols ar Talsu novada pašvaldības pārstāvjiem 14.11.2019. un intervijas protokols ar SIA "TALSU ŪDENS" vadības pārstāvjiem 14.11.2019.
- ²⁴⁹ Talsu novada domes 16.04.2015. lēmums Nr. 157 "Par Laidzes pagasta pārvaldes un Ģibuļu pagasta pārvaldes ūdensapgādes un kanalizācijas, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas funkciju nodošanu SIA "TALSU ŪDENS"" (protokols Nr.10, 1. punkts), Talsu novada domes 13.12.2018. lēmums Nr. 544 "Par Balgales pagasta, Kūļciema pagasta un Laucienes pagasta ūdensapgādes un kanalizācijas, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas funkciju nodošanu SIA "TALSU ŪDENS" (protokols Nr. 29, 8. punkts).
- ²⁵⁰ Talsu novada domes 16.04.2015. lēmums Nr.157 "Par Laidzes pagasta pārvaldes un Ģibuļu pagasta pārvaldes ūdensapgādes un kanalizācijas, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas funkciju nodošanu SIA "TALSU ŪDENS"" (protokols Nr. 10, 1. punkts).
- ²⁵¹ Intervijas protokols ar SIA "TALSU ŪDENS" vadības pārstāvjiem 14.11.2019.
- ²⁵² SIA "TALSU ŪDENS" pārskats par Talsu novada Virbu pagasta ūdenssaimniecību IV. nodaļa "Notekūdeņu attīrīšana" 10. lpp.
- ²⁵³ SIA "TALSU ŪDENS" pārskati par ūdens resursu lietošanu SIA "TALSU ŪDENS" NAI "Priedes" 2017., 2018. un 2019. gadā; SIA "TALSU ŪDENS" pārskati par ūdens resursu lietošanu SIA "TALSU ŪDENS" Pūņu ciema BNAI 2017., 2018. un 2019. gadā; SIA "TALSU ŪDENS" pārskati par ūdens resursu lietošanu SIA "TALSU ŪDENS" Mundigciema BNAI 2017., 2018. un 2019. gadā.
- ²⁵⁴ Informācijas avots: http://www.vpvp.gov.lv/lv/piesamojums/a-b-atlajas?ur=TALSU+%C5%ADENS+SIA&id_ur=618
- ²⁵⁵ SIA "TALSU ŪDENS" 2020. gada 7.augusta vēstule Nr.20/2-8/9.
- ²⁵⁶ 2019. gada 18. jūnija Valsts vides dienesta lēmums Nr.676-047/2019 "Par veicamajām rīcībām neatbilstību novēršanai".
- ²⁵⁷ Valsts vides dienesta 22.05.2019. ziņojums par pārbaudes rezultātiem Nr.676-016/2019 Talsu novada notekūdeņu attīrīšanas iekārtām Pastendē.
- ²⁵⁸ 2019. gada 18. augusta Valsts vides dienesta ziņojums par pārbaudes rezultātiem Nr.676-058/2019.
- ²⁵⁹ 2019. gada 30. septembra Valsts vides dienesta ziņojums Nr.761-99/2019 par pārbaudes rezultātiem. Objekta adrese: Lubezere, Ārlavas pagasts. Talsu novads.
- ²⁶⁰ Talsu novada domes 28.04.2016. lēmums Nr. 232 (protokols Nr.8) "Par Talsu novada pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežoto atbildību "TALSU ŪDENS"".
- ²⁶¹ SIA "TALSU ŪDENS" intervijas protokols, 14.10.2019.
- ²⁶² SIA "TALSU ŪDENS" vidēja termiņa darbības stratēģija 2020.-2022. gadam, 35. lpp.
- ²⁶³ SIA "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifa projekts, uzklaušanas sanāksme, 11. slaidis, https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/editor/Sabiedribas_lidzdaliba/UAPD_kopsavilkumi/TU%20prezentacija%20SabApspr%2031102019.pdf, skatīts 19.03.2020.

- ²⁶⁴ SIA "TALSU ŪDENS" vidēja termiņa darbības stratēģija 2020.-2022. gadam, 43-44. lpp.
- ²⁶⁵ SIA "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projekta aprēķins.
- ²⁶⁶ SIA "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifa projekts, uzklauššanas sanāksme, 6. slaidis, https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/editor/Sabiedribas_lidzdaliba/UAPD_kopsavilkumi/TU%20prezentacija%20SabApspr%2031102019.pdf, skatīts 19.03.2020.
- ²⁶⁷ Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju darbības rādītāji 2016.–2018. gadā (pieejams Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas mājaslapā: <https://sprk.gov.lv/index.php/content/nozares-raditaji-2>), skatīts 13.06.2020.
- ²⁶⁸ SIA "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projekta aprēķins.
- ²⁶⁹ <http://www.talsuudens.lv/pakalpojumi/udens-apgade/>, 15.06.2020.
- ²⁷⁰ Ūdensapgādes nozare, kuras darbību regulē Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija.
- ²⁷¹ Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju darbības rādītāji 2016.–2018. gadā (pieejams Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas mājaslapā: <https://sprk.gov.lv/index.php/content/nozares-raditaji-2>), 13.06.2020.
- ²⁷² SIA "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projekta aprēķins.
- ²⁷³ SIA "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projekta aprēķins.
- ²⁷⁴ SIA "TALSU ŪDENS" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projekta aprēķins.
- ²⁷⁵ Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju darbības rādītāji 2016.–2018. gadu periodā (pieejams Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas mājaslapā: <https://sprk.gov.lv/index.php/content/nozares-raditaji-2>), skatīts 13.06.2020.
- ²⁷⁶ <https://infogram.com/sia-talsu-udens-1hzj4ok8d0332pw?live>, skatīts 16.06.2020.
- ²⁷⁷ Talsu novada domes Tautsaimniecības komitejas 2020. gada 18. maija sēdes audioieraksts (no 1:17:43).
- ²⁷⁸ SIA "TALSU ŪDENS" 2016. gada pārskata prezentācija (prezentēta Talsu novada domes Tautsaimniecības komitejas 2017. gada 18. aprīļa sēdē, protokols Nr.9), SIA "TALSU ŪDENS" 2018. gada 29. marta dokuments Nr. 18/1-8/15 "Par SIA "TALSU ŪDENS" 2017. gada pārskatu", SIA "TALSU ŪDENS" vidēja termiņa darbības stratēģija 2020.–2022. gadam, 35. lpp.
- ²⁷⁹ https://www.nepilpadome.lv/lv/assets/documents/Licences/TV/Aprades%20at%C4%BCaujas%20pielikums_Talsu%20telev%C4%ABzija_AA_120_1_1-2.pdf, skatīts 20.12.2019.
- ²⁸⁰ Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums, 24. pants pirmā daļa.
- ²⁸¹ Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums, 24. pants ceturtā daļa.
- ²⁸² Likums "Par presi un citiem informācijas līdzekļiem", 4. pants.
- ²⁸³ 2020. gada 14. aprīļa Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes vēstule Nr. 4-4/334 *Par viedokļa sniegšanu*.
- ²⁸⁴ Informācija var tikt uzglabāta gan elektroniskā formā, gan papīra formā.
- ²⁸⁵ Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums, 8. panta otrās daļas 4. punkts, Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumi Nr. 908 "Mājas lietas vešanas un aktualizēšanas noteikumi", 21.-25. punkts.
- ²⁸⁶ Izņemot SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca".
- ²⁸⁷ SIA "TALSU TELEVĪZIJA", SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", SIA "TALSU ŪDENS", SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"".
- ²⁸⁸ SIA "TALSU ŪDENS" vidēja termiņa darbības stratēģija 2017.–2019. gadam, 21. lpp.
- ²⁸⁹ SIA "TALSU ŪDENS" vidēja termiņa darbības stratēģija 2017.–2019. gadam, 20. lpp., SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" vidējā termiņa darbības stratēģija 2016. – 2020. gadam, 4.4. punkts.
- ²⁹⁰ SIA "TALSU TELEVĪZIJA", SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", SIA "TALSU ŪDENS", SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"".
- ²⁹¹ SIA "TALSU TELEVĪZIJA", SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", SIA "TALSU ŪDENS", SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"".
- ²⁹² SIA "TALSU ŪDENS" vidēja termiņa darbības stratēģija 2017.–2019. gadam, 21., 22. lpp.
- ²⁹³ SIA "TALSU ŪDENS" vidēja termiņa darbības stratēģijas 2020. – 2022. gadam (apstiprināta ar kapitāla daļu turētāja pārstāvja 30.12.2019. lēmumu Nr.18/2019).
- ²⁹⁴ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" siltumenerģētiķa sagatavotais materiāls Siltumenerģētiķas nozares budžets 2019. gadam.
- ²⁹⁵ Intervijas protokols ar SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrības "PIEJŪRA"" , 28.02.2020.
- ²⁹⁶ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" Iepirkumu plāns 2020. gadam.
- ²⁹⁷ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" Iepirkumu plāns 2020. gadam.
- ²⁹⁸ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" 19.03.2020. e-pasta vēstule.
- ²⁹⁹ SIA "TALSU TELEVĪZIJA", SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS", SIA "TALSU ŪDENS" un SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"".
- ³⁰⁰ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"".

- ³⁰¹ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" un SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"".
- ³⁰² M. Rurāne "Finanšu menedžments", Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, Rīga, 2006., 243. lpp.
- ³⁰³ http://www.valstskapitals.gov.lv/images/userfiles/vid_term_darb_strat_vadlinijas_28082018.pdf
- ³⁰⁴ Balances un PZA horizontālā un vertikālā analīze; Finanšu pārskatu pielikumu analīze; Vispāratzīto finanšu koeficientu aprēķins un analīze; kapitālsabiedrību vidējā termiņa attīstības stratēģijas izvērtējums. Analīze tika veikta: SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 2015.-2019. gads (t.i. 5 gadi); SIA "TALSU ŪDENS" 2015.g.-2019. gads (t.i. 5 gadi).
- ³⁰⁵ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" gada pārskats par 2019. gadu, 10. lpp.
- ³⁰⁶ Dati no SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" gada pārskata par 2019. gadu.
- ³⁰⁷ Salīdzinot ar datiem pirms korekciju veikšanas.
- ³⁰⁸ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" prezentācija par 2018. gada pārskatu, 10. slaidis.
- ³⁰⁹ Dati no SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" vidējā termiņa darbības stratēģijas 2017.-2019. gadam (pieejams: <https://www.talsunamsaimnieks.lv/par-mums/dokumenti/>).
- ³¹⁰ SIA "TALSU ŪDENS" 2018. gada pārskats pielikums, 10. lpp.
- ³¹¹ 2019. gada Centrālās statistikas pārvaldes dati nav vēl pieejami.
- ³¹² Pamatlīdzekļu izmantošana tiek uzskatīta par efektīvu, ja preču apgrozījuma vai peļņas pieauguma temps pārsniedz pamatlīdzekļu vērtības pieauguma tempu analizējamā periodā. M. Rurāne "Finanšu menedžments", Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, Rīga, 2006., 268. lpp.
- ³¹³ M. Rurāne "Finanšu menedžments", Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, Rīga, 2006., 286. lpp.
- ³¹⁴ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 79. pants.
- ³¹⁵ Talsu novada domes 2015. gada 28. decembra noteikumi Nr. 6 (protokols Nr. 30, 9. punkts, lēmums Nr. 578) "Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības kārtība".
- ³¹⁶ Komerclikums, 169., 221. pants.
- ³¹⁷ Komerclikums, 221.panta pirmā daļa, 222., 223. pants.
- ³¹⁸ Komerclikums, 171. pants, 221.panta ceturrtā daļa, 224.panta sestā daļa, 304.panta trešā daļa, 304., 306. un 309. pants.
- ³¹⁹ Piemēram, Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr.7 91 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru", pielikums (spēkā līdz 06.02.2020).
- ³²⁰ Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr. 791 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru", 6.1. apakšpunkts (spēkā līdz 06.02.2020).
- ³²¹ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" bija klasificējama kā maza kapitālsabiedrība 2016. - 2018. gadā.
- ³²² Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr. 791 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru", pielikums.
- ³²³ Darba dokuments SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" valdes atlīdzības atbilstība normatīvo aktu prasībām 2017.-2019. gadu periodā".
- ³²⁴ Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr. 791 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru".
- ³²⁵ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 79. panta sestā daļa.
- ³²⁶ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" 2010. gada 18. oktobra līgums Nr.42A, 2015. gada 1. aprīļa vienošanās pie 2010. gada 18. oktobra līguma Nr.42A; 2017. gada 27. aprīļa vienošanās pie 2010. gada 18. oktobra līguma Nr.42A.
- ³²⁷ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" 2017. gada 22. novembra dalībnieku sapulces protokols Nr.2, 4. darba kārtības jautājums.
- ³²⁸ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" 2020. gada 12. augusta vēstule Nr.20/1-7/266/1-5.
- ³²⁹ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" valdes locekļu personas kontu kartītes par 2017. gadu.
- ³³⁰ Valdes locekļu pilnvarojuma līgumi 2.nodaļa, piemēram 2016. gada 13. janvāra Pilnvarojuma līgums Nr. 04.

³³¹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 79. panta ceturtā daļa. Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr. 791 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošajiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru".

³³² 2017. gada 4. septembra Pārresoru koordinācijas centra "Vadlīnijas publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu atlīdzības noteikšanai", 6. punkts.

³³³ Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr. 791 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošajiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru".

³³⁴ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 79. panta ceturtā daļa.

³³⁵ 2020. gada 21. aprīļa Pārresoru koordinācijas centra vēstule Nr.1.2-5.1/49 Par viedokļa sniegšanu.

³³⁶ SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca" kārtējās dalībnieku sapulces protokols, 2019. gada 30. aprīlis, Nr. 2019/3

³³⁷ 2018. gada 28. februāra Pilnvarojuma līgums Nr.14 "Par valdes locekļa amata pienākumu veikšanu SIA "TALSU TELEVĪZIJA"", 2.5. punkts.

³³⁸ Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr.791 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošajiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru".

³³⁹ Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr.791 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošajiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru", pielikums.

³⁴⁰ Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr.791 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošajiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru", 7. punkts.

³⁴¹ Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr.791 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošajiem rādītājiem, valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru", 13.4. punkts.

³⁴² Valsts kontroles ziņojumā "Vai valstij tieši un pastarpināti piederošo kapitālsabiedrību valdes locekļu atlīdzības regulējums ir pietiekams?" ir vērtēta pastāvošā situācija ar normatīvā regulējuma trūkumu par valdes locekļu tiesībām izmantot atpūtas laiku, ja ar valdes locekļiem ir noslēgti pilnvarojuma līgumi.

³⁴³ Darba likums, 73. pants.

³⁴⁴ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 79. panta ceturtā un septītā daļa.

³⁴⁵ SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca" 2017. gada 29. maija ārkārtas dalībnieku sapulces protokols Nr. 2017/3, 2. darba kārtības jautājuma 2.2.2. punkts; SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca" 2018. gada 4. jūlija ārkārtas dalībnieku sapulces protokols Nr.2018/3, 1. darba kārtības jautājuma 1.2.2. punkts; SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca" 2019. gada 4. jūlija ārkārtas dalībnieku sapulces protokols Nr. 2019/4, 1. darba kārtības jautājuma 1.2.2. punkts.

³⁴⁶ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 79. pants.

³⁴⁷ Piemēram, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 79. pants.

³⁴⁸ Šajā nodaļā tiks vērtētas Pašvaldībai piederošās kapitālsabiedrības, kurās Pašvaldībai pieder 100% kapitāla daļu, jo šo kapitālsabiedrību darbību Pašvaldība var uzraudzīt atbilstoši savai noteiktajai kārtībai – nesaskaņojot kartību ar citām pašvaldībām.

³⁴⁹ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma, 5.² pants.

³⁵⁰ SIA "TALSU ŪDENS" intervijas protokols 14.10.2019., SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" intervijas protokols 15.10.2019., SIA "TALSU TELEVĪZIJA" intervijas protokols 15.10.2019. un SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" intervijas protokols 28.11.2019.

³⁵¹ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" noteikumi par transportlīdzekļu izmantošanas izdevumu uzskaiti un dokumentēšanu (apstiprināja valdes locekle 02.01.2019.).

³⁵² SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 05.02.2010. nolikums Nr.2-14/3 "Par autotransporta izmantošanu, degvielas uzskaiti un norakstīšanu SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS"".

³⁵³ SIA "TALSU ŪDENS" autotransporta un tehnisko iekārtu izmantošanas un izdevumu uzskaites kārtība, noteikumi Nr.16/2-14/13 (apstiprināti 01.12.2016. valdes sēdē (protokols Nr.16/1-2/9)).

³⁵⁴ Volkswagen Transporter (Reģ. Nr. HR-3586) ceļazīme par laika posmu 01.10.2017.–31.10.2017.

³⁵⁵ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" noteikumi par transportlīdzekļu izmantošanas izdevumu uzskaiti un dokumentēšanu (apstiprināja valdes locekle 02.01.2019.).

³⁵⁶ Škoda Rapid (reģ. Nr. KJ-8416).

- ³⁵⁷ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" akts par degvielas patēriņa normu noteikšanu (apstiprināja SIA "TALSU TELEVĪZIJA" valdes locekle 2018. gada 28. decembrī), SIA "TALSU TELEVĪZIJA" 2018. gada 28. decembra akts par degvielas patēriņa normu noteikšanu (apstiprināja SIA "TALSU TELEVĪZIJA" valdes locekle 2016. gada 13. jūnijā)
- ³⁵⁸ *Mercedes-Benz Atego* 1018 (Reģ. Nr. KP-8647).
- ³⁵⁹ SIA "TALSU ŪDENS" 2019. gada 25. februāra akts par degvielas patēriņa normas noteikšanu Nr.19/7-1/34 (apstiprināts 2019. gada 2. aprīlī).
- ³⁶⁰ SIA "TALSU ŪDENS" noteikumi Nr. 16/2-14/13 "SIA "TALSU ŪDENS" autotransporta un tehnisko iekārtu izmantošanas un uzturēšanas kārtība" (apstiprināti 2016. gada 1. decembra valdes sēdē Nr.16/1-2/9).
- ³⁶¹ Piemēram, SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 2019. gada 16. decembra rīkojums Nr. 19/2-9/30 "Par degvielas izmantošanas normu", SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 2019. gada 30. septembra rīkojums Nr. 19/2-9/29 "Par degvielas izmantošanas normu".
- ³⁶² SIA "TALSU NAMSIAMNIEKS", SIA "TALSU ŪDENS", SIA "TALSU TELEVĪZIJA".
- ³⁶³ Piemēram, SIA "TALSU ŪDENS" transportlīdzekļa *Škoda Octavia* (reģ. Nr. KJ-8418) atskaite par izlieto degvielu un nobrauktajiem kilometriem vieglajiem automobiļiem par laika posmu 01.02.2019.–28.02.2019. Nr.02/19.
- ³⁶⁴ Piemēram, SIA "TALSU ŪDENS" transportlīdzekļa *Volvo FE* (reģ. Nr. KG-8432) ceļazīme Nr.05/19 par laika posmu 01.05.2019.–31.05.2019., SIA "TALSU ŪDENS" transportlīdzekļa *Mercedes-Benz Atego* 1018 (reģ. Nr. KP-8647) ceļazīme par laika posmu 01.10.2019.–31.10.2019., SIA "TALSU ŪDENS" transportlīdzekļa *Volkswagen Transporter* (reģ. Nr. HR-3586) ceļazīme par laika posmu 01.11.2018-30.11.2018.
- ³⁶⁵ *Peugeot Partner* (reģ. Nr. JB-4855).
- ³⁶⁶ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" transportlīdzekļa *Peugeot Partner* (reģ. Nr. JB-4855) ceļazīme Nr. 2 par laika posmu 01.02.2019–28.02.2019.
- ³⁶⁷ Piemēram, SIA "TALSU ŪDENS" transportlīdzekļa *Volkswagen Transporter* (reģ. Nr. HR-3586) ceļazīme par laika posmu 01.11.2019.–30.11.2019., SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" transportlīdzekļa *Peugeot Partner* (reģ. Nr. JB-4855) ceļazīme Nr. 2 par laika posmu 01.02.2018–28.02.2018.
- ³⁶⁸ Piemēram, SIA "TALSU TELEVĪZIJA" transportlīdzekļa *Škoda Rapid* (Reģ. Nr. KJ-8416) ceļazīme Nr. 02/2018 par 2018. gada februāri.
- ³⁶⁹ SIA "TALSU ŪDENS" transportlīdzekļa *Volvo FE* (reģ. Nr. KG-8432) ceļazīme Nr. 05/19 par laika posmu 01.05.2019.–31.05.2019.
- ³⁷⁰ Piemēram, SIA "TALSU TELEVĪZIJA" ceļazīme – maršruta karte Nr. 02/2018 par 2018. gada februāri, SIA "TALSU TELEVĪZIJA" ceļazīme – maršruta karte Nr. 07/2019 par 2019. gada jūliju.
- ³⁷¹ *Peugeot Boxer* (reģ. Nr. GJ-4008)
- ³⁷² SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" transportlīdzekļa *Peugeot Boxer* (Reģ. Nr. GJ-4008) ceļazīme Nr.9 par laika posmu 01.09.2019.–30.09.2019.
- ³⁷³ Informācija no Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra. <https://e.csdd.lv/tadati/>
- ³⁷⁴ 12% no 58 pārbaudītām SIA "TALSU NAMSIAMNIEKS" ceļazīmēm un 3% no 107 pārbaudītām SIA "TALSU ŪDENS" ceļazīmēm. SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" norādīja, ka izdod arī mutveida rīkojumus, ar atļauju automašīnām atrasties ārpus noteiktajām stāvvietām, tādēļ 12% ietilpst arī gadījumi, kad ir izdoti mutveida rīkojumi.
- ³⁷⁵ Ministru kabineta 2010. gada 12. oktobra noteikumi Nr.969 "Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem saistītie izdevumi".
- ³⁷⁶ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" nolikums par komandējumiem un darba braucieniem (apstiprināja valdes priekšsēdētājs 05.02.2010.) un SIA "TALSU ŪDENS" komandējuma noformēšanas, atskaites iesniegšanas un izdevumu atlīdzināšanas kārtība" (ar 01.09.2018. valdē apstiprinātajiem grozījumiem).
- ³⁷⁷ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" noteikumi par avansa izsniegšanas un norēķināšanās kārtību darbiniekiem (apstiprināja valdes locekle 01.09.2013.).
- ³⁷⁸ SIA "TALSU ŪDENS" administratīvās nodaļas vadītājas 2018. gada 17. augusta komandējums, SIA "TALSU ŪDENS" ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu tehnika 2019. gada 18.–19. janvāra komandējums, SIA "TALSU ŪDENS" valdes locekļa 2019. gada 22.–24. maija komandējums, SIA "TALSU ŪDENS" tehniskā direktora 2019. gada 22.–24. maija komandējums.
- ³⁷⁹ SIA "TALSU ŪDENS" komandējuma noformēšanas, atskaites iesniegšanas un izdevumu atlīdzināšanas kārtība (apstiprināja SIA "TALSU ŪDENS" valdes priekšsēdētājs 2016. gada 6. septembrī, ar grozījumiem, kas veikti 2018. gada 1. septembrī).
- ³⁸⁰ SIA "TALSU ŪDENS" komandējuma noformēšanas, atskaites iesniegšanas un izdevumu atlīdzināšanas kārtība (apstiprināja SIA "TALSU ŪDENS" valdes priekšsēdētājs 2016. gada 6. septembrī, ar grozījumiem, kas veikti 2018. gada 1. septembrī), 2. pielikums.
- ³⁸¹ SIA "TALSU ŪDENS" valdes locekļa 2018. gada 12.–13. janvāra komandējums.

³⁸² SIA "TALSU TELEVĪZIJA" valdes locekles komandējuma atskaite (apstiprināta 2018. gada 9. jūlijā), SIA "TALSU TELEVĪZIJA" operatora komandējuma atskaite (apstiprināta 2018. gada 9. jūlijā), SIA "TALSU TELEVĪZIJA" operatora komandējuma atskaite (apstiprināta 2019. gada 1. jūlijā), SIA "TALSU TELEVĪZIJA" žurnālistes komandējuma atskaite (apstiprināta 2019. gada 1. jūlijā), SIA "TALSU TELEVĪZIJA" operatora komandējuma atskaite (apstiprināta 2019. gada 1. jūlijā), SIA "TALSU TELEVĪZIJA" žurnālistes komandējuma atskaite (apstiprināta 2019. gada 1. jūlijā).

³⁸³ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" žurnālistes komandējuma atskaite (apstiprināta 2019. gada 1. jūlijā), SIA "TALSU TELEVĪZIJA" operatora komandējuma atskaite (apstiprināta 2019. gada 1. jūlijā).

³⁸⁴ SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" 2018. gada virsgrāmatas kontā Nr.7780 "Ar saimniecisko darbību nesaistīti izdevumi 5%" debeta apgrozījums 2621,89 *euro*, kontā 7781 "Ar saimniecisko darbību nesaistīti izdevumi iekļaujami deklarācijā" debeta apgrozījums 730 *euro*, kopā kontos 3351,89 *euro* (2621,89+730).

³⁸⁵ SIA "TALSU ŪDENS" 2018. gada virsgrāmatā kontā Nr.7780 "Reprezentācijas izdevumi (60% ar 01.01.2010. iesk.PVN)" debeta apgrozījums 108,41 *euro*, kontā 7781 "40% reprezentācijas izdevumi" debeta apgrozījums 68,93 *euro*, kopā kontos 177,37 *euro* (108,41+68,93).

³⁸⁶ SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrības "PIEJŪRA"" 2018. gada virsgrāmatas kontā Nr.7771 "Reprezentācijas izdevumi" debeta apgrozījums 533,76 *euro*.

³⁸⁷ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" grāmatvedības politika (apstiprināja SIA "TALSU TELEVĪZIJA" valdes locekle 2016. gada 4. janvārī), 11.7.3., 11.7.4. punkts.

³⁸⁸ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" 2019. gada 10. septembra akts par reprezentācijas izdevumu norakstīšanu Nr. 1 (apstiprināja SIA "TALSU TELEVĪZIJA" valdes locekle 2019. gada 10. septembrī).

³⁸⁹ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" grāmatvedības politika (apstiprināja SIA "TALSU TELEVĪZIJA" valdes locekle 2016. gada 4. janvārī), 11.7.3. punkts.

³⁹⁰ SIA "TALSU TELEVĪZIJA" 2019. gada 10. septembra akts par reprezentācijas izdevumu norakstīšanu Nr. 1 (apstiprināja SIA "TALSU TELEVĪZIJA" valdes locekle 2019. gada 10. septembrī).

³⁹¹ SIA "TALSU ŪDENS" reprezentācijas uzskaites un norakstīšanas kārtības Nr.16/2-14/7 (apstiprināja valdes priekšsēdētājs 05.08.2016.) 5.punkts.

³⁹² SIA "TALSU ŪDENS" valdes locekļa 2018. gada 4. janvāra rīkojums Nr.18/2-9/7 "Par reprezentācijas izdevumiem 2018. gadā", SIA "TALSU ŪDENS" valdes locekļa 2019. gada 16. janvāra rīkojums Nr.19/2-9/3 "Par reprezentācijas izdevumiem 2019. gadā".

³⁹³ SIA "TALSU ŪDENS" reprezentācijas uzskaites un norakstīšanas kārtība Nr.16/2-14/7 (apstiprināja valdes priekšsēdētājs 2016. gada 5. augustā), 5.4.4. punkts.

³⁹⁴ SIA "TALSU ŪDENS" 2017. gada 30. jūnija reprezentācijas pasākuma izdevumu pārskats (apstiprināja SIA "TALSU ŪDENS" valdes loceklis 2017. gada 30. jūnijā), SIA "TALSU ŪDENS" 2017. gada 21. novembra reprezentācijas pasākuma izdevumu pārskats (apstiprināja SIA "TALSU ŪDENS" valdes loceklis 2017. gada 21. novembrī), SIA "TALSU ŪDENS" 2019. gada 22. janvāra reprezentācijas pasākuma izdevumu pārskats (apstiprināja SIA "TALSU ŪDENS" valdes loceklis 2017. gada 22. janvārī).

³⁹⁵ Dāvanu maisiņš, termokrūze, atslēgu piekariņš un pildspalva.

³⁹⁶ SIA "TALSU ŪDENS" 2017. gada 5. decembra akts Nr. 1-2017 "Par materiālu izlietošanu".

³⁹⁷ SIA "TALSU ŪDENS" 2017. gada 15. decembra faktisko izdevumu pārskats Ziemassvētku dāvanām darbiniekiem (apstiprināja SIA "TALSU ŪDENS" valdes loceklis 2017. gada 29. decembrī).

³⁹⁸ Intervijas protokols ar SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" valdes locekli, 28.11.2019.

³⁹⁹ Talsu novada domes 2015.gada 28.decembra noteikumi Nr. 6 (protokols Nr.30, 9.punkts, lēmums Nr.578) "Talsu novada pašvaldības kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības kārtība".

⁴⁰⁰ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 36., 58. pants.

⁴⁰¹ Informācija, kas tika norādīta 15.08.2019., pierādījumi norādītajai informācijai ir iegūti laika periodā no 2019. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 22. septembrim.

⁴⁰² Informācija, kas tika norādīta 15.08.2019., pierādījumi norādītajai informācijai ir iegūti laika periodā no 2019. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 22. septembrim.

⁴⁰³ Informācija, kas tika norādīta 15.08.2019., pierādījumi norādītajai informācijai ir iegūti laika periodā no 2019. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 22. septembrim.

⁴⁰⁴ Informācija, kas tika norādīta 15.08.2019., pierādījumi norādītajai informācijai ir iegūti laika periodā no 2019. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 22. septembrim.

⁴⁰⁵ Informācija, kas tika norādīta 15.08.2019., pierādījumi norādītajai informācijai ir iegūti laika periodā no 2019. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 22. septembrim.

⁴⁰⁶ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 36. panta pirmās daļas 1. punkts.

⁴⁰⁷ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 36. panta pirmās daļas 2. punkts.

- ⁴⁰⁸ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 36. panta pirmās daļas 3. punkts.
- ⁴⁰⁹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 36. panta pirmās daļas 5. punkts.
- ⁴¹⁰ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 36. panta pirmās daļas 6. punkts.
- ⁴¹¹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 36. panta pirmās daļas 7. punkts.
- ⁴¹² Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 36. panta pirmās daļas 11. punkts (*likuma redakcijā no 2020. gada 1. janvāra*).
- ⁴¹³ <https://www.talsunamsaimnieks.lv/>; <https://www.talsuudens.lv/>; <https://www.piejuraatkritumi.lv/>; <http://www.ziemeļkurzemesslimnica.lv/>; <https://www.talsutv.lv/>.
- ⁴¹⁴ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunkts (*likuma redakcijā līdz 2019.gada 31.decembrim*).
- ⁴¹⁵ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunkts (*likuma redakcijā no 2020.gada 1.janvāra*).
- ⁴¹⁶ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 1. punkta b) apakšpunkts (*likuma redakcijā līdz 2019.gada 31.decembrim*).
- ⁴¹⁷ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 1. punkta b) apakšpunkts (*likuma redakcijā no 2020.gada 1.janvāra*).
- ⁴¹⁸ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 1. punkta c) apakšpunkts (*likuma redakcijā līdz 2019.gada 31.decembrim*).
- ⁴¹⁹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 1. punkta c) apakšpunkts (*likuma redakcijā no 2020.gada 1.janvāra*).
- ⁴²⁰ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 1. punkta d) apakšpunkts (*likuma redakcijā līdz 2019.gada 31.decembrim*); Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta j. apakšpunkts (*likuma redakcijā no 2020.gada 1.janvāra*); Ministru kabineta 2016. gada 12. aprīļa noteikumi Nr.225 "Kārtība, kādā tiek publiskota informācija par amatpersonu (darbinieku) atbildības noteikšanas kritērijiem un darba samaksas apmēru sadaļījumā pa amatu grupām", 3.,4. punkts.
- ⁴²¹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 1. punkta d) apakšpunkts (*likuma redakcijā līdz 2019.gada 31.decembrim*).
- ⁴²² Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta j) apakšpunkts (*likuma redakcijā no 2020.gada 1.janvāra*).
- ⁴²³ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 1. punkta e) apakšpunkts (*likuma redakcijā līdz 2019.gada 31.decembrim*); Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta k. apakšpunkts (*likuma redakcijā no 2020.gada 1.janvāra*).
- ⁴²⁴ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 1. punkta e) apakšpunkts (*likuma redakcijā līdz 2019.gada 31.decembrim*).
- ⁴²⁵ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 2. punkta a) apakšpunkts.
- ⁴²⁶ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta ceturtā daļa.
- ⁴²⁷ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 2. punkts (*likuma redakcijā no 2020.gada 1.janvāra*).
- ⁴²⁸ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 2. punkta b) apakšpunkts.
- ⁴²⁹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 2. punkta b) apakšpunkts (*likuma redakcijā no 2020.gada 1.janvāra*).
- ⁴³⁰ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta a) apakšpunkts.
- ⁴³¹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta b) apakšpunkts.
- ⁴³² Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta c) apakšpunkts.
- ⁴³³ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta c) apakšpunkts (*likuma redakcijā no 2020.gada 1.janvāra*).
- ⁴³⁴ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta d) apakšpunkts.
- ⁴³⁵ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta d) apakšpunkts (*likuma redakcijā no 2020.gada 1.janvāra*).

- ⁴³⁶ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta f) apakšpunkts.
- ⁴³⁷ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta g) apakšpunkts.
- ⁴³⁸ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta h) apakšpunkts.
- ⁴³⁹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmā daļa.
- ⁴⁴⁰ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmā daļa.
- ⁴⁴¹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 58. panta pirmās daļas 3. punkta i) apakšpunkts (*likuma redakcijā no 2020. gada 1. janvāra*).
- ⁴⁴² Dati no SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" gada pārskata par 2019. gadu.
- ⁴⁴³ Salīdzinot ar datiem pirms korekciju veikšanas.
- ⁴⁴⁴ Tendences novērtējums.
- ⁴⁴⁵ Dati no SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" gada pārskatiem par 2015., 2016., 2017., 2018. un 2019. gadu
- ⁴⁴⁶ Dati no SIA "TALSU NAMSAIMNIEKS" vidējā termiņa darbības stratēģijas 2017.-2019. gadam (pieejams: <https://www.talsunamsaimnieks.lv/parms/dokumenti/>).
- ⁴⁴⁷ Faktisko datu salīdzinājums ar plānotiem rādītājiem
- ⁴⁴⁸ Salīdzinājums ar nozares vidējo rādītāju.
- ⁴⁴⁹ Tendences novērtējums.
- ⁴⁵⁰ Centrālās statistikas pārvaldes dati par finanšu rādītājiem "Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde" nozarē (NACE kods C36) (pieejams: https://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/uzn/uzn_uznemfin_ikgad/UFG070.px).
- ⁴⁵¹ Dati par 2019. gadu nav pieejami.